השולם הזה

בפגישה סודית עם יגאל אלון

סוכמו העיקרים של

הסדר עם חוסיין

קריאה נוספת

פורים חלף ולא כל יום פורים. למרות זאת אני מרגיש חובה לחזור לחגה של אסתר המלכה כדי לספר על תח־פושת פורים מיוחדת במינה, שהובאה לידיעתנו באיחור מה. מסתבר כי לא רק אנשים מתחפשים בפורים. בפורים האחרון התחפש בקיבוץ בארי שבגבול רצועת־עזה גם עלון המשק, המופיע במרוצת השנה בשם פי הבאר.

גליון מס. 10 של פי הבאר השנה התחפש להעולם הזה. העריכה הגראפית שלו, מדורין, סגנון הכתיבה — כולם נעשו תוך חיקוי משעשע ועליז של תבנית ומתכונת העולם הזה, כשעורכי הבטאון הקיבוצי מסבירים את תח־פושתם בזו הלשון: „למרגלות חג הפורים העומד בשער (הקדמי והאחורי) נטלנו לעצמנו את הזכות להתחפש בדמות שבועון מסויים אחד. למרות זאת זהו פי הבאר של ממש, ותוכלו למצוא בו את כל הכתבות והמדורים הרגילים המוכרים לכולנו."

כשלעצמה אין התחפשות מקורית כל כך. זכות היוצ־רים על הרעיון הראשוני מגיעה לאלוף פיקוד המרכז, האלוף רחבעם („גנדי") זאבי. בימים שגנדי היה עוד בדרגת סגן־אלוף, ושירת במטה הכללי, התפרסמו לשבח נשפי פורים של אגף המטה הכללי במטכ"ל, אליהם היו מוזמנים כל הקצינים הבכירים של צה"ל ונשותיהם, שלא היו מתביישים להתחרות זה בזה ברעיונות נועזים לתח־פושות. לרגל כל נשף פורים כזה היה גנדי מוציא לאור גליון מיוחד של האל"ם הזה, בסגנון פנימי של אגף המטה הכללי, שנעשה במתכונת העולם הזה תוך חיקוי פורימי מבדח לסגנונו ולעימודו של העולם הזה.

מאז הפך הדבר למעין אופנה. כתבי־עת ובטאונים מקו־מיים שונים, חוזרים ומתחפשים להעולם הזה. במרוצת השנים היו נסיונות של גורמים שונים להתחפש להעולם הזה גם בשאר ימות השנה, אלא שתחפושת בלתי פורימית מתגלה במהירות רבה.

העובדה שמכל העתונים הקבועים המופיעים בישראל, יכול רק העולם הזה לשמש כאובייקט לחיקוי ולתחפושת של כתב־עת אחר, היא מחמיאה כשלעצמה. היא מוכיחה כי גם היום יש אופי ייחודי לא רק לתוכנו אלא גם לצורתו של העולם הזה.

חרצ במקום אבנרי

הצנזורה חותכת גם כאן

השער הקדמי

ועכשיו, לתחפושתו המוצלחת של פי הבאר. השער הקדמי המכריז כי „המזכירות מרמה את העם", מפרסם את תמונתו של איש מזכירות הקיבוץ, כשהוא

מפלצת מנהלת חשבונות

מהפיכה בחצר הקיבוץ

מסביר: „בעודה קוראת לצמצום הצריכה ולהידוק הח־גורה, מתירה היא עצמה את כל החגורות (גם את חגורת הצניעות)." לשער האחורי המבטיח סקופ על מהפכת

השער האחורי

החצר המתרחשת בכל פינות המשק, יש גם כיסוי בגליון עצמו: כתבה מצולמת על ההזנחה והליכלוך בפינות שונות של הקיבוץ.

מתשקיף של פי הבאר נמצאנו למדים כי השנה עמד פורים בקיבוץ בארי בסימן הפשע המאורגן, שנבחר כנו־שא מרכזי לתחפושות; במדור תמרורים של העלון המ־חופש פורסם כי רכז התרבות נבחר לאקונומיה, רכז הע־בודה לריכוז התרבות, הגזבר לריכוז העבודה ולגזברות נבחר האקונום; ואילו במדור הרכילות המקומי התפרסם הסיפור הבא:

„**חתונת הדמים**: מי שלא נכח השבוע בחתונה הגדולה ביותר בנגב המערבי — לא נכח בחתונה בנגב המערבי מימיו. המדובר כמובן ב**זכריה** („זומבה") **שריג** שנשא השבוע, במזל טוב את מי שהיתה „מלכת הביצים" 1928 הגברת **לוך מדגרה**.

מי שכן נכח באותה חתונה, סיפר שהכלה הופיעה בלבן ענק מעשי ידי ספר הצמרת — **ליאון**. הכלה הופיעה ללא ביצים. החתן לעומת זאת היה לבוש מכנסי קורדרוי צהובים וכובע קסקט חום. עוד מספרים שכמויות כאלה של ביצים ביחד לא ראו כבר מזמן בחתונות בנגב."

בדיחה פרטית מקומית אחרת, המובנת לחברי קיבוץ בארי בלבד: תחת הכותרת בלי דיין — לא הולך, סיפר העתון: „מי שלא היה שותף לשמחה הכללית סביב שר־בטחון מסויים בארץ, היה דווקא נגר מסויים לא פחות באיזור הנגב, שטען השבוע בפאתוס האופייני לו: „כלום טובים כדי **משה** ועתיקותיו על עתיקות בארי, היא חירבת אל משרפה מהתקופה הביזנטית הקדומה?!" מה שלא ידעו רבים הוא שהנגר המדובר בו הוא הארכיאולוג של הקיבוץ... שחפירותיו עד עתה העלו חרס בלבד."

אין ספק, תחפושת מוצלחת לכל הדיעות. היא גרמה לנו קורת־רוח רבה, אפילו בריחוק מה מפורים.

המשוררת רחל מרכזת

STOCK '84
הברנדי הנמכר ביותר בעולם

שטוק מייצר ב-20 מפעלים ברחבי תבל (וגם בישראל) את הברנדי המבוקש ביותר בעולם: STOCK '84.
הנמכר ב-100 מדינות ויותר.
בכל מפעל בעולם,
מיוצר ברנדי STOCK '84
באותו תהליך סודי
שפותח בשנת 1884 ע"י ליאונלו שטוק.
לא תוכל להבחין בהבדל
בין ברנדי STOCK '84 תוצרת
איטליה או ברזיל,
תוצרת ארה"ב או ישראל.

משקאות בינלאומיים
המיוצרים גם בישראל
STOCK

ארמס — תיאטרון הזמן גאים להציג:

הכונו ! הכונו ! הכונו ! הכונו ! הכונו ! הכונו ! הכונו ! הכונו ! הכונו !

EKSEPTION

אקספשן - היוצאים מהכלל - לארץ בפסח!

לתושבי חיפה והצפון 31.3.72 (סביון קרית ביאליק) * חיפה 1.4 בטכניון * אילת 3.4 אמפיתיאטרון * עין גב 4.4.72 * תל-אביב 5.4.72 (היכל הספורט) * באר-שבע 7.4.72 (קרן) * ירושלים 8.4.72 (בניני האומה)
החלה מכירת הכרטיסים

אולפן גרג (בר-קמא)
פותח ב-20.3 קורס ל-
קצרנות
עברית ו/או אנגלית.
הצלחה מובטחת! הרשמה:
ת"א: גורדון 5, טל. 236209
או "ידעפון", טל. 252425.

תשקיף

שערוריית שחיתות

חקירה על חשד לשחיתות בקנה־מידה גדול התקיימה לאחרונה.

האלוף חורב לא ייל

לחברת החשמל

הידיעות כאילו האלוף עמוס חורב, ראש אגף האפסנאות במטכ"ל הוא מועמד אפשרי לתפקיד מנכ"ל חברת החשמל, וכי ייכנס לתפקידו זה תוך שבועיים, הן מופרכות.

האלוף חורב אין לו כל כוונה להצטרף ל־חברת החשמל.

פרשת זנבר

לא תסתיים

המיהור שקיבל משה זנבר מוועדת הכספים של הכנסת בעניין דירת הפאר זתנאי פרישתו מהבנק לפיתוח התעשייה, לא יסיים את הפרשה.

זנבר, המנהל עתה מערכה של מישרת שר־האוצר בממשלה הבאה, מפעיל לחצים על־מנת להשתיק את הפרשה. אולם, גם חברי־כנסת של מפלגת העבודה בוועדת הכספים, חשים שלא בנוח נוכח המהירות בה בדקה הוועדה את העניין כאשר העובדה הבולטת היא כי זנבר, שעבד במשך שלוש שנים בחצי מישרה בבנק לפיתוח התעשייה, קיבל דירת פאר ששיטחה 150 מטר ברחוב פינקס בתל־אביב, אשר שווייה הוא בסביבות רבע מיליון ל"י, במחיר נמוך ממאה אלף ל"י.

הטניסאיות יסעו

לדרום־אפריקה

למרות התנגדותו של איגוד הטניס הישראלי, תש־תפנה אלופות הטניס של ישראל במשחקי גביע הפדרציה הבינלאומית לטניס שייערכו החודש בדרום־אפריקה.

משרד־החוץ ביטל את התנגדותו לנסי־עת המשחת, אחרי שהובר כי איגוד הטניס היטעה את אנשי משרד־החוץ במי־דע כיתי מדוייק, לפיו אפשר היה להבין כאילו התחרויות נערכות עדיידי דרום־אפ־ריקה וביוזמתה. אחרי שהובר כי התחרו־יות נערכות עדיידי הפדרציה הבינלאומית לטניס, ומשתתפות בהן כל המדינות החב־רות בפדרציה, חותר גם לנכחרת הנשים של ישראל לנסוע.

אנשי איגוד הטניס הישראלי דרשו עם זאת מהמתחרות לחזור לישראל מייד בתום התחרויות, ולא לבלות או להתארח בדרום־אפריקה.

חעלומה מאחורי

„פרשת הופטמן"

פרשת כדורגלן קבוצת בית"ר תל־אביב, משה הופטמן, שהסעירה השבוע את אוהדי הכדורגל במדי־נה, טרם הגיעה לסיומה. עתה מבררים את האפשרות אם מאחורי הפרשה, שהתגלתה כעלילה, אין מסתתר בכל זאת נסיון לקנות מישחק.

הופטמן, הואשם על־ידי יו"ר בית"ר תל־אביב, אריה קרמר, כאילו קיבל 5000 ל"י על־מנת למכור את

הפתרון לרבין:

שגריר במעמד שר

הצעה חדשה צפה ועלתה לאחרונה כדי לפתור את בעיית יצחק רבין, שהובטחה לו מישרה של שר עוד בממשלה הנוכחית ומצד שני טרם נמצא לו מחליף בתפקידו כשגריר.

נוכח החשיבות המיוחדת של תפ־קיד השגריר בוושינגטון, ומאחר ש־ממילא אין רבין עומד תחת פיקוחו של שר־החוץ והוא כפוף למעשה ישי־רות רק לראש־הממשלה, הועלתה ההצעה להעניק לרבין מעמד של שר בשל החשיבות המיוחדת של תפקי־דו. במעמד זה הוא ימשיך לכהן כשג־ריר בארצות־הברית עם תום תקופת הכהונה של הממשלה הנוכחית.

להצעה זו כבר נמצאו מיספר תומכים, המתבססים על תקדימים במדינות אחרות בהם הוענק תקן מיניסטריאלי לשגרירים.

מישחק קבוצתו לקבוצת הפועל חדרה. קרמר, שביסס את האשמתו על מידע שסופק לו על־ידי כדורגלן הקבוצה בנימין בלגרו, על־סמך דברים שקלט משחקן קבוצת שמשון, נאלץ לחזור בו מדבריו אחרי שחקי־רת מודיעין אזרחי גילתה כי הופטמן נקי מכל חשד.

ביניתיים הועלתה הסברה כאילו מאחורי הפרשה מסתתרת פרשה אחרת: **אנשים מסויימים קיבלו כספים מאחרים כדי לגרום לכך ששחקני בית"ר תל־אביב יפסידו במישחקם עם קבו־צת הפועל חדרה. הם סיפרו כאילו ישלמו לאחד השחקנים, אולם לא שילמו לאיש, כי תקווה שממילא תפסיד בית"ר את המיש־חק. רק אחרי תום המישחק, שלא הסתיים כמצופה, נדרשו אותם אנשים להחזיר את הכסף ששולם להם. אז העלו את הטענה כאילו הכסף שולם להופטמן וכי הוא מסרב להחזירו, בעוד שלמעשה לא ידע הופטמן עד נסיון המכירה דבר.**

הרוב במפ"ם ומק"י

נגד התנועה

לשלום ובטחון

הרכב המועצה החדשה של התנועה לשלום וביטחון (ראה במדינה) יגביר את המתיחות הפנימית במפ"ם ובמק"י, כשרוב בשתי המפלגות ינסה להעביר החי־לטה, בכל מפלגה לחוד, המורה לחברי המפ־לגה לעזוב את התנועה.

למועצה החדשה הצטרפו 12 פרופסורים בכירים מהאוניברסיטה בירושלים, מתל־אביב, ומהטכניון ועשרות מרצים, אקדמאיים, בעלי מקצועות חופשיים, חברי קיבוצים, אמנים, פועלים וסטודנטים, וביניהם: הפרופסורים ארנסט סימון, יהושע אריאלי, חנן אר־פנהיימר, אהרון אנטונובסוקי, שארל בלוך, גדעון גילת, ולטר גראב, חיים היימן, מרון מושקט, דן מירון, וכן המשורר אברהם שלונסקי, עורכי־הדין שמואל סגל, דוד קרצ'מר ואברהם פישמן, השר לשעבר מרדכי בנטוב, המחנכים דני פתר וצבי בן־דב ואחרים.

במועצה החדשה, חסרים חברי האגפים הימניים של מפ"ם ומק"י, שלא נבחרו להרכב החדש והיעד־רם ממנו כבר הביא למאמר חריף בביטאון מפ"ם על המשמר, שהאשים את חברי מפ"ם שנבחרו למוס־דות התנועה כמפעיליה נגד מפ"ם והממשלה.

שידורי הטלוויזיה

ביום העצמאות בספק

עובדי אולפני הטלוויזיה בירושלים איימו השבוע לשבש את שידורי הטלוויזיה הישי־ראלית ביום העצמאות אם לא תמולאנה עד אז תביעותיהם לדירוג ומעמד בתחנה.

בראש עובדי האולפן המאיימים ניצבים מנהלי הבמה פיטר מיליק ויוסף הדר והצלם שאול ג'ורג' הכהן. בין מיליק והממונה על הטלוויזיה, ישעיהו תדי־מור, הוחלפו השבוע מילים חריפות ביותר.

דריאן

הל"עוקואון הישראלי

פרסום א. טל

ג'ינס מיוצר מבדי בשן

ג'ינס אמיתי "משתפשף" מיוצר עכשיו גם בארץ

מכנסי ג'ינס "משתפשף" – הלהיט האחרון של צעירי אמריקה ואירופה, מיוצרים עתה גם בישראל, מבדי "בשן". בדי ג'ינס "בשן" מיוצרים בשיטה מיוחדת המאפשרת לכם לשוות להם את המראה הרצוי ע"י שפשוף מבלי לקרעם. הם גם עמידים בכביסה וגיהוץ ללא הגבלה.

דרשו מכנסי ג'ינס "משתפשף" (או ריגיל) עם התוית של "בשן", ערובה לג'ינס האמיתי.

bashan בשן

מפעלי טקסטיל בית שאן נצרת

אינטימיות = Henry VIII

סמל מסחרי

הנרי ה-8 (ישראל), תעשיות אופנה אינטימית של חזיות ותחתונים לסלונים מובחרים ברחבי הארץ

תמרורים

נבחר . על־ידי סנאט האוניברסיטה העברית בירושלים, במקומו של פרופסור יעקב כץ, לרקטור האוניברסיטה העברית, פרופסור למתמטיקה ומנהל מחלקת מדעי המחשב באוניברסיטה, **מיכאל רבין** (40). יליד גרמניה, עלה לארץ ב־1935, השתלם באוניברסיטת פרינ־סטון, נחשב למפת־חיהן של מיספר תורות חדשות ב־מתמטיקה.

רבין

מונה . לתפ־קיד המנהל הכללי של מלון שרתון ב־תל־אביב, עבר ב־1970 לנהל את מלון שרתון במלטה. יליד דרום־אפרי־קה, שירת במלחמת העולם בחיל־האוויר הדרום־אפריקאי ועלה ב־1948 לארץ במיס־גרת מתנדבי חו"ל, שירת בחטיבת הנגב והשתתף בהקמת מושב הבונים בשומרון. בתפקידו החדש יהיה סיל נבון הישראלי הראשון המתמנה לתפקיד מנהל כללי של מלון שרתון תל־אביב.

נבון

נודה . בארצות־הברית, לזוג האמ־נים הישראלים **שושיה שני** ו**אריק לביא**, בת שנייה. אריק מופיע עתה ב־הצגה לחיות עוד קיץ, לעבור עוד חורף, המועלית בארה"ב.

מצפים לתינוק . בניו־יורק, השחקנית הבלונדית **ג'ואנה שימקוס** וידידה מזה שנתיים השחקן הכושי **סידני פואטייה**, כוכב הסרט לאדוני באהבה.

אריק לביא ישושיק שני
בת שנייה

הושבע . כחבר הכנסת השביעית במקומו של יוסף ספיר שנפטר, **מתתיהו דרובינס**, 41, חבר מבואות־בית"ר, שכיהן קודם־לכן במספר תפקידי מפתח בתנועת החרות. מייצג בתנועתו את עולי דרום־אמריקה, ממנה הגיע ארצה בראשית שנות החמישים.

נחוג . יום־הולדתם המשותף של זוג התכשיטאים **רחל ואלי גרא**. רחל, ילי־דת טבעון, בוגרת בצלאל, ציירת, הכירה את אלי, יליד גבעתיים, שהיה בתחילת דרכו האמנותית שחקן ועבר לעיצוב תכ־שיטים, החליפה אף היא את מיקצועה והפכה למעצבת תכשיטים.

תובעת . בהוליבוד, מהשחקן לי מרווין, דמי־מזונות גבוהים וחצי מרכושו, מי שהיתה ארוסתו במשך מיספר שנים, **מישל טריוזה**, הטוענת בתביעתה כי מאז 1963 עד 1970 היתה הידועה בציבור של מרווין ונחשבה לאשתו לכל דבר, שינתה רישמית את שמה לטריולה מרווין וכי לי מרווין היה משלם לה סכומים גבוהים גם כשנפרדו והוא נשא לאשה את פמלה פילי, אך לפתע הפסיק לשלם.

נידון . לשנתיים מאסר בפועל, באש־מת אחזקה ושימוש בסמים, השחקן הצרפתי **פייר קלמנטי**, שנעצר לפני שבעה חוד־שים ברומא, ישב כל העת במעצר מבלי שיובא למשפט, דבר שגרם לסערה ציבורית באיטליה. הובא השבוע למשפט, נמצא אשם, ונידון לשנתיים מאסר.

התאבד . בטורקיה, בגיל 41, בנו של ראש ממשלת טורקיה לשעבר עדנאן מנדרס שהוצא להורג בתחילת ההפיכה הצבאית של 1960, **יוקסל מנדרס**, ש־היה ב־1970 ציר בית־הנבחרים הטורקי והשתתף ביסוד המפלגה הדמוקרטית ה־שמרנית שפרשה ממפלגת הצדק.

נפטר . בבית־החולים הדסה בירו־שלים, בגיל 51, מנכ"ל לישכת ראש־הממשלה ד"ר **יעקב הרצוג**. יליד אירלנד, עלה לארץ ב־1939, למד מיש־פטים באוניברסי־טאות של לונדון, ירושלים ואוטווה, הוסמך לרבנות על־ידי הרב איסר זלמן מלצר. היה ציר ישראל בוושינגטון, שגריר ישראל ב־קנדה, סגן המנהל הכללי של משרד־החוץ ויועצם של דויד בן־גוריון, לוי אשכול וגולדה מאיר.

הרצוג

נפטר . בתל־אביב, בגיל 54, שו־פט בית־המשפט לתעבורה בתל־אביב **חיים שיש**, שכיהן 13 שנים כשופט תעבורה ושימש קודם־לכן כקצין מישטרה.

נפטרה . בגיל 80, אמו של סגן ראש עיריית תל־אביב אריאל עמיעד, **שרה עמיעד** (קליבנר), מוותיקות העלייה השנייה ותנועת העבודה.

להכנה ביתית קלה ומהירה

Astra Graphic Design Ltd.

המעדן לקינוח סעודה
סחלב★
עשוי מסחלב אמיתי
4 מנות בכל שקית
ניתן להגיש חם או קר

השם המבטיח איכות מעולה ונקיון

★סחלב
המאכל הים-תיכוני
בעל הטעם המעודן והאכזוטי,
קינוח הסעודה לכל ארוחה.

כשקר בחוץ-הגישי חם, בכוס,
וקשטי בקנמון ובאגוזים טחונים.

מכתבים

כל

הכבוד

הנשיא ניקסון הזר מפקין בריא ושלם. לא רצה מתווכים, ולא חיכה לטלפון... כל הכבוד לארצות־הברית.

מאיר בלומברג, ראשון־לציון

החסרים משגיעים

אנחנו?

הקופיקו הנאציונל ציוניסטי הרברבן מברוקלין, מאיר כהנא, ביקש אשרת כניסה לברית־המועצות.

עצוב מאוד שנתזי קיאו מוצאים מיד דרכם לעיתונות הישראלית.

החסרים משגעים אנחנו?

משה הסידוב, חיפה

מכל

הלב

לשמונת הישראלים שנסעו לוועידת ההכנה בבולוניה: מכל הלב, הצלחה בהמשך המגעים.

שריר

אביטל שריר,
ירושלים

עידוד

ממתינה

למרות שאני מתנגד לקו הפוליטי של אורי אבנרי, מי יתן ומגעיו עם הערבים בבולוניה, ישאו פרי והשלום שכולנו מאחלים לו, בוא יבוא.

משה פרימן, תל־אביב

מקורות

אינפורמציה

כקורא קבוע של עיתונכם, מפליא אותי דבר אחד: מאין לכם כל האינפורמציה המהירה והאמינה על המתרחש במדינה?

אבי חן, תל־אביב

הקרח

נשבר

במעריב מ־3 במארס נדפסה כתבת סוף פרת העיתון ברומא, עדה לוצ'אני, על פגישת ההכנה לוועידת בולוניה. בכתבה נמסר בשם הה"כ אורי אבנרי, כי "הערבים הסכימו עתה רשמית, שכוחות שלום ערביים וישראליים ישתתפו יחד ועל בסיס שווה בוועידת בולוניה. לפי מיטב ידיעתי אין תקדים להתפתחות כזו."

בלי ליטול מערך הסכמתם הג"ל של המשתתפים הערבים בפגישת ההכנה, מן הדין הוא לציין, כי במועצה האזורית של תנועת־השלום, שנערכה ברומא בספטמבר 1951, השתתפו נציגים מן הארצות הערביות ומישראל על בסיס שווה.

כהן

היתה זו פגישה ראשונה בין משלחת מישראל (מ. דורמן מגבעת־ברנר, הה"כ אמיל חביבי וכותב שורות אלה) לבין משלחות המדינות הערביות. לאחר מלחמת 1948/9. אמנם, הפגישה היתה תחילה פרובלמאטית למדי. במדינות הערביות טרם התרגלו אז להעלות את שמה של מדינת־ישראל בנשימה אחת עם שמותיהן של מצרים, סוריה, לבנון או עיראק. בעיתונות ובשידורי־הראדיו הערביים מדינת־ישראל עדיין מכונה היתה "דולת אסראיל אל־מזעומה" (מדינת־ישראל המדומה.)

נציגי תנועת־השלום מן הארצות הערביות באותה מועצה אזורית שברומא סירבו תחילה לשבת לשולחן אחד עם נציגי תנועת־השלום מישראל, אם מעמדת עצמם ואם מחשש נזק לתנועת־השלום בארי

(המשך בעמוד 8)

חוזה אחיד ב„שיכון עובדים"

בחוזה עם „שיכון עובדים" אין „אותיות קטנות"

בהתאם לחוק החוזים האחידים, העבירה שיכון עובדים במבחן את החוזה שלה עם המשתכנים.

החוזה של שיכון עובדים נברק ע"י היועץ המשפטי לממשלה; המועצה הישראלית לצרכנות והמועצה לצרכנות של ההסתדרות. כתוצאה מכך הוכנסו שינויים ושיפורים רבים לטובת המשתכן

כל סעיפי החוזה של שיכון עובדים עברו את המבחן של המועצה להגבלים עסקיים, בראשותו של נשיא בית־המשפט המחוזי בת־א־יפו וביום 3.1.72 אשרה המועצה את החוזה של שיכון עובדים.

כל זה מבטיח שהחוזה של שיכון עובדים, אין בו "אותיות קטנות"; אין בו תנאים העשויים להביא לידי קיפוחם של המשתכנים, והוא הוגן לשני הצדדים.

הגדלת תקופת האחריות

הוגדלה תקופת האחריות של "שיכון עובדים" לרוכש דירה חדשה, בפרטים כגון: -חדירת רטיבות-שנתיים במקום שנה. -קלקול בצנרת-שנתיים במקום שנה. -שקיעת הרצפה-שלוש שנים.

בדיקה בעת קבלת הדירה

בדיקתה של הדירה ע"י הרוכש, בשעת קבלת הדירה תחשב רק "לבדיקה ע"י אדם שאינו מומחה". כך נשמרת זכותו של המשתכן לגבי פגמים וליקויים שלא נתגלו לעינינו מכיון שאינו מומחה.

סעיף בטול החוזה

בחוזה החדש אין החברה רשאית לבטל את החוזה מיידית בגלל אי ביצוע אחד התשלומים במועד.

סעיף רכוש משותף

בחוזה החדש יודע המשתכן מראש בעת חתימת החוזה, מה זכויותיו לגבי הרכוש המשותף כגון: חניה ובניה בין העמודים; בנית קומות נוספות; זכויות בחצר וכד'. כל אלה יהיו מפורטים בחוזה שהוא יחתום עליו.

בחוזה החדש של שיכון עובדים אין "אותיות קטנות". אתה מקבל תמונה בהירה של חובותיך וזכויותיך.

שיכון עובדים

הרי כמה מן השיפורים בנוסח החוזה של „שיכון עובדים"

סאבא שרותים (בישראל) בע"מ

שרות · בטוח · תקונים

ככר מלכי ישראל 17 ת"א

טל. 222655, 239715, 246513

SABA

סניף הקריות וחיפה

ביום רביעי ה־15.3.72, בשעה 20.30, אצל מרים, רחוב זבולון 5 (מול קופת־חולים, קריית־מוצקין), תתקיים

פגישת חברים ואוהדים

על סדר היום:

1) דו"ח מפגישות בתנועה ובכינוסי התנועה לשלום וביטחון,
2) ענייני הסניף,
3) התנועה חציונית — תנועה לאומית?

חברים ואוהדים מוזמנים.

מכתבים

(המשך מעמוד 7)

צותיהם. אולם לאחר הפעלת קשרים אי־שיים משכבר הימים וכן השפעת מזכיר ועד־השלום העולמי (ז'. לאפיט, איש צרפת) — נשבר הקרח: נציגי המדינות הערביות ונציגי ישראל דנו במשותף על בעיות האיזור וחיזוק השלום בו.

לאחר שבוועדות השונות לובנו הדברים תוך מאמץ משותף להבין זה את זה, הימנעות מ„דריכה על יבלות" וחתירה לניסוח שיהיה בו כדי להניח דעת כל הנוגעים בדבר, התקבלו החלטות אותו כינוס פה־אחד.

אהרון כהן, שער־העמקים

■ הגננת

וגן הילדים

מזה חודשים הפכתי לקוראת מושבעת של עיתונכם, כמו כן בני ביתי ושכני. אני מלאה הערצה וכבוד על אומץ ליבו של אורי אבנרי. לדעתי חייב כל אזרח במדינה לחסוך אפילו מפרוטותיו ולקנות מידי שבוע את העולם הזה כדי לדעת בזעיר אנפין על המתרחש אצלנו.

ממשלת גולדה הגדולה תיזכר ותירשם בהיסטוריה כגורם שהפך את הארץ הזו שלווה שלנו לארץ הפשע, השחיתות והדרדרות בכל שטחי החיים.

קליטת אילי הפשע הבינלאומיים עבור כופר, הצתות של מפעלים, מערכות ורכוש פרטי אם לא משלמים כופר לאנשי עולם תחתון, רצח והרג בדרכים ואין פוצה פה, הימנעות משלום יציב עם שכנינו וכו'.

לכל הדברים האלה הגענו בימי שלטונה של גולדה שהפכה את הכנסת לגן־ילדים בו היא מושלת.

מ. ס. רמת־גן

■ החירק

משתולל

„העולם הזה" 1799, „הכלבים נובחים — השיירה עוברת," אי־גרת לקורא על הסערה בכוס מים סביב החלוואה שלא נלקחה מ־„בנק טפחות".

הפיתגם „הכלבים נובחים, השיירה עוברת" שייך איננו יודע למי. אך מחמת אהבתי לחיות־הבית, ובהתחשב בעובדה שפיתגם זה מעליב את הנוגעים בדבר (הכלבים) שלא בהצדקה, החלטתי לבוז לתוכן מילותיו הבלתי־מוצדק, ולתקנו עבורכם.

יותר יפה ויאה להסב אותו כך: „החיידק משתולל — ומכרסם את עצמו".

קורא, הוד השרון

● הפיתגם הוא ערבי.

■ „על חמשמר"

מטעה את קוראיו

רק עתה הגיע לידי קטע מביטאון־מפ"ם, בו מוגדר ירחוננו כ„יוצא על־ידי אנשי־מצפן".

האמת היא שישראל ופלסטין הוא במה חופשית, שב־7 גליונותיו הראשונים הופיע מידע על שי"ח, העולם הזה — כוח חדש, הציונים המהפכניים בצרפת, אנגליה והולנד, וכן על מצפן.

גילן

אנו מקבלים מאמרים חתומים, על דעת חותמיהם בלבד. מכל הזרמים הפוליטיים אליהם פנינו בהודעה שדפינו פתוחים לפניהם, מצפן הוא אחד המעטים שלא נענה, עד כה.

ייתכן ועל המשמר מודאג, משום שעיתוננו זוכה לתגובות חיוביות בין שוחרי־שלום בארצות־ערב. דבר זה מסכן את תפקידם הכפול של סוכני־מפ"ם בחו"ל: כלפי זרים — מעמידים הם פנים של שוחרי־שלום ו„נציגי־שי"ח", כלפי השגרירות של ממשלת גולדה מאיר — כשותפים לשלטון ולטובות־ההנאה שהוא מחלק, בארץ ובניכר.

מקפים גילן, עורך ישראל פלסטין, פאריס

■ ויכוח

סוער

חלפה כמעט שנה מהיום בו החלטנו להכניס את העולם הזה למועדוננו — הוא המועדון לחבר של כפר המכבי.

את הוויכוח הסוער לפני הכנסתו, אין צורך לתאר מסיבות מובנות, ואמנם עובדה היא שהעיתון מהווה מוקד משיכה ומרכז סביבו ובו התעניינות לא מועטה.

עירנות רבה במיוחד מגלה ציבור החברים במשקנו בעיקבות הסדרות והכתבות על משה דיין.

הרבה מתנגדים לדרך ולצורה בה אתם מטפלים בנושא (גם אני החתום מטה).

דני רכס, ועדת התרבות, כפר המכבי

■ רווקות

והחלכה

„העולם הזה" 1800, „כך נולד דת רוולית," על הילדה שנולדה בבית השימוש של קפה „רוול".

מי שנולד מפנוייה, אף על פי שלא אדעתא דרבנן, זאת אומרת שלא בחופה וקידושין, הוולד כשר, ולא ממזר.

רק הנולד לאשת־איש, מתוך יחסים עם גבר אחר, אז הוולד ממזר לפי ההלכה.

נמצא, איפוא, שרוולית היא כשרה לכל דבר, לפי הטרמינולוגיה של התלמוד.

מרדכי בן־אברהם, ירושלים

■ כפיה

דתית

תהליך הגרושין הינו אחד הדברים המאפיין את הכפיה הדתית במדינת־ישראל.

משה (מיק) זיים
נישואים אזרחיים

הגיע הזמן שראשי המדינה ידעו שהציבור שבחר בהם אינו מוכן לסבול בגלל שיקולים קואליציוניים טהורים, המונעים בעד קידום המדינה בכל השטחים.

מפליא ביותר, שבמדינה מודרנית (או המתיימרת להיות כזו) אין עדיין נישואים אזרחיים. הלא זה מגוחך שבמאה העשרים חייבים לעבור את כל התהליכים המגוחכים כדי להתגרש או להנשא או כל דבר דומה.

מי יתן ויתחלפו כל המנהיגים במנהיגים צעירים בעלי דעות מתקדמות.

משה (מיק) זיים, קרית ביאליק

■ תשובה

למ. דגן

„העולם הזה" 1801, „רמת חשבח," מכתבת של הקוראת מ. דגן מכפר־גלים, בו היא מגיבה על מכתבו של הקורא לביא אגרא מקיבוץ הראל בנושא החפירות הארכיאולוגיות של משה דיין.

שיקולי להימנע משרות מילואים נובעים מהעובדה כי שר כזה ממשיך לכהן בתפקידו אחרי עבירות מסוג זה שעבר, והעיתונות שותקת, הרדיו שותק והעם שותק.

ואם העם הוא כזה, זה מה שמרתיע אותי מלהגן עליו. אם העם הזה זקוק רק לעצמאות טריטוריאלית, ולא לעצמאות מחשבתית, לא אני שאגן עליו.

ואם השר הנכבד נמצא עדיין בתפקידו, למרות מצבו, העם הוא האשם, ולא השר עצמו.

לביא אגרא, קיבוץ הראל

■ עשו אהבה, לא מלחמה

אתם מצחיקים אותי עם סידרת התמונות שלכם על האהבות והמלחמות. כל מה שפירסמתם זה מישחק ילדים

לעומת התמונה המצורפת.
על העליון יאמר: גבר שבגברים.
אבי בלום, רמת־גן

● הגבר שבגברים יחד עם האשה שבנשים, כפי שרואה אותם הקורא אבי בלום — **ראה תמונה.**

■ פירסום

אישי

כידוע, אין האתיקה המקצועית של עורכי־הדין מתירה להם לפרסם את עצמם בכל צורה שהיא. כיצד עוקפים הגבלה חמורה זו?! בדרך פשוטה למדי:

מצטרפים לחינגת העצומות אל ראש־הממשלה וקוטפים צמד פירות:

א) מנצלים במה לנגח בה קבוצת פרופסורים (שעניין השלום האמיתי באמת מטריד ומעסיק אותם זה תקופה ארוכה) ובאותה שעה אף זוכים בכבוד המפוקפק להחניף קצת לראש־הממשלה בתקווה שהדבר ייזכר להם ביום מן הימים.

ב) בהזדמנות חגיגית זאת מנצלים את כלי התיקשורת ההמונית לפירסום אישי. אפקטיבי בצורה יוצאת מן הכלל גם לענייני „שוליים" כמו פרקטיקה פרטית.

אגב, הוגנב לאזני, שאיגוד האופטיקאים ואיגוד המיילדות מעיינים אף הם בפניה אל הגברת ראש־הממשלה.

אברהם פילוסוף, רמת־גן

■ בקשה

לטרמפיסט

בתאריך 28.2.72, בשעה 22.00, לקחתי חייל מצומת הרצליה, לכיוון תל־השומר. התנהגותו של החייל, בפנים המכונית, היתה למופת, אולם איני רואה מה טעם ראה החייל, עת לקח עימו ברדתו, את תיקה של חברתי. בתיק זה היו לה דברים חיוניים, כמשקפי ראיה ומפתחות.

על כן מבקש אני, בכל לשון של בקשה, מאותו חייל, באם קורא הוא את מכתבי, לשלוח את התיק, למשטרת ירושלים, מחלקת האבידות.

מאיר גלעד, ירושלים

●

קוראים חשובים מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עריכות תינתן למצרפים תמונות למכתביהם.

תעריפון המנויים של העולם הזה
החל מ־1.12.1971

	לשנה בלירות			ל־½ שנה		
	מחיר העיתון	תוצאות משלוח	ס"ה	מחיר העיתון	תוצאות משלוח	ס"ה
● דמי המנוי בארץ	70	+ 12	= 82	37	+ 6	= 43
● לכל ארצות תבל בדואר רגיל	70	+ 17	= 87	37	+ 9	= 46
דמי המנוי לארצות חוץ בדואר אוויר						
● לכל ארצות אירופה ואיראן	70	+ 45	= 115	37	+ 23	= 60
● לקפריסין	70	+ 36	= 106	37	+ 18	= 55
● לארצות־הברית וקנדה	70	+ 76	= 146	37	+ 38	= 75
● לאוגנדה, טנזניה, אתיופיה, גאנה, קניה, ניגריה, חוף השנהב, תאילנד	70	+ 80	= 150	37	+ 40	= 77
● לדרום אפריקה, זמביה ורודזיה	70	+ 105	= 175	37	+ 53	= 90
● למקסיקו ופנמה	70	+ 100	= 170	37	+ 50	= 87
● ונצואלה, ברזיל, ארגנטינה, קולומביה, פרו ויפאן	70	+ 135	= 205	37	+ 68	= 105
● לאוסטרליה וניו־זילנד	70	+ 150	= 220	37	+ 75	= 112

סיקורת

תיאטרון

אלמוזנינו רוצה לדעת

„בוטיק השקרים" כתב וביים יואל זילברג, על־פי י. וולטר.

מה יעשה ההתן ג'קי (יעקוב) אלמוזנינו, „צייר בצבעי־טמבור," בכלתו, סטלה גרוס, „אשכנ... סליחה, לא כל־כך שזופה," ב־ליל החתונה?

מה השאלה? יעשה מה שהיה עושה חתן לכלתו בטבריה. אלא שכמה הפתעות נופלות על ראשו בלי אזהרה מוקדמת: הוא מגלה כי לכלתו דירה העולה 90 אלף לירות, בצפון תל־אביב; שותף מיזם־קן שקוראים לו ברוצקי, המטלפן בשעה 3 לפנות בוקר לשאול „מה שלום הזוג הצעיר," ועוד שותף צעיר שקוראים לו פרידמן, המבטיח לכלה ש„תמיד יהיה מוכן לעזור לה בעת צרה אם רק תבקש;" ושפתאום מגיע מיברק ברכה בלשון: „ברכות ללילה הראשון, מאחד שהיה רא־

רוזה ופרידינדר ב„בוטיק השקרים"
„ברכות ללילה הראשון"
מאחד שהיה ראשון"

שון," שלכלה החסודה יש בוטיק מלא שקרים. אם לקחת בחשבון שזו רק התחלת ההצגה בבוטיק השקרים, הרי שההמשך שמח לא פחות.

ואם אמר מישהו שטוב יותר לראות בועת־סבון מיקצועית מאשר לטבול באמבט־יה שלימה של שיקספיר גרוע בתיאטרון רפרטוארי, הרי לא נותר אלא לצטט אותו חכם. בוטיק השקרים הוא דוגמא למצחי־קון מוחץ השתול כפרח בשדה ההווי הישראלי. יש כאן הצחקות ספרדיות ו־פויילה־שטיק אשכנזיים. כל בדיחה ניזרקת לשער, וכל גול מהדהד בקהל הצוחק בלי להתאמץ. נראה כי יואל זילברג שעיבד וביים את בוטיק השקרים הצליח לעשות כאן מה שלא הצליח לעשות בהדיוט — ליצור שפע של מצבים משעשעים, טבעיים וישראליים לכל דבר.

שני השחקנים שעליהם רובצות השע־תיים מוכיחים מיקצועיות בהרמת־משקו־לות מסוג זה. דליה פרידלנד כסטלה, מיקצועית ונאה לעין ואילו זאב רווח, אחרי שהצליח לעמוד בכבוד במלך אובו ואחר־כך במדיאה, מוכיח שוב שלא התפקיד עושה את השחקן כי אם השחקן את התפקיד — אלמוזנינו שלו הוא בשר, דם ונשמה, וכמה טונות של טמפרמנט סוער, והטמפרמנט של רווח, זה באמת רווח נקי.

■ ■ ■

משרד החינוך הצרפתי הודיע לאחרונה על כוונתו להעניק ש', חבילה בת ששה ספרים, לכל זוג צעיר שיינשא במרחבי צרפת.

פרט לעובדה שכל הספרים יירכשו מ־חו"ל אחד בלבד, אשר זכה במיכרז מיוחד לשם כך, עובדה שהכעיסה את כל מתחריו, וגם מספר לא מבוטל של עיתונים אשר ציינו את הקשר הסמוי שבין כמה ממנהלי המו"לות לאנשי הממשלה, ראוי לציין עובדה נוספת: בין הספרים אשר נבחרו כמתנות נאות לנישואין — נמצא גם

עברית מדוברת לא נורמלית

נואת דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה

טַרְמְפִידָה ש' מקום מוגדר על שפת הכביש המשמש תחנת איסוף לחיילים המבקשים הסעת־חינם.

„אני לא משוגעת לעמוד בטרמפיאדה עם מיליון חיילים. כשאני עומדת לבד על הכביש אני תמיד תופסת טרמפ."

לֹא טוֹב — לֹא כָּסֶף! ביטוי הבא לשכנע את הקונה או השומע ביחס לטיבה של הסחו־רה או של ההצעה.

„על אחריותי שהאבטיח הזה מתוק. תקחי, תקחי גברת. לא טוב — לא כסף" * „אז היא אומרת לי: ומה יהיה אם אני לא אכנס להריון? אז אני אומר לה: תראי, לא טוב — לא כסף!"

מְחוֹרָא ת' ז'. מתועב, בזוי, מכוער, חלאה. סינונימים: חריין, מלוכלך, מסופלס, גועלי, דרק, פצלוח, נבילה.

„תפשה איזה מיליונר מחורא ונסעה איתו לארגנטינה." * „פרסמתי מודעה במדור השי־דוכים וביקשתי שישלחו צילומים. קיבלתי איזה 30 צילומים. מחוראיות אחת־אחת."

נַעֲלֵי־גוֹלְדָה ש' הנעליים המונפקות על־ידי צה"ל לחיילות.

„יש לה דווקא רגליים יפות, אבל בנעלי־גולדה אין להן צורה." * „שגולדה תלך בנעלי־גולדה. אני רוצה נעליים איטלקיות על עקב מרובע."

מְשֻׁלָּשׁ 1) תיאור גוף גברי ושרירי, בעל כת־פיים רחבות ומותניים צרות.

„שוכבים כמו פדלאות בחול. רק רואים חתי־כה — קמים ועושים גוף משולש." * „מה יוצא לי מזה שהגוף שלו משולש כשחראש שלו מרובע?"

2) אסיר שהפחיתו שליש מעונשו עבור הת־נהגות טובה. „לך, לך תתחנך לסוהרים. אולי יעשו אותך משולש יה חתיכת מלוכלך אחד!"

קֶטַע ש' ז' ארוע מעניין במיוחד, ראוי לציון, משעשע.

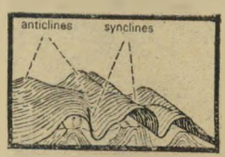
„פתאום היא חוזרת הביתה ומוצאת אותו עם חעוזרת במיטה. זה היה קטע — אל תשאל!" * „חבל שלא באת למסיבה. היו שם יופי של קטעים."

הוֹכִיחַ אֶת עַצְמוֹ עמד במיבחן, התגבר על הקשיים, הצליח.

„בקרב על הגבעה הצרפתית הוא הוכיח את עצמו." * „תלינו בו הרבה תקוות, חשבנו ש־יהיה שר־ביטחון, ראש־ממשלה, אבל לצערנו הוא לא הוכיח את עצמו." * „בני־אדם בו־חרים במועמד שהוכיח את עצמו, כפי שמת־בטאים בעברית מדוברת." (חיים לסקוב. „מע־ריב" 18.2.72).

ירד תטפס עד ההרים והא עדי!

פאלדים

מלכת הכנרת

צב־החשעה

סיקורת

יגיע למצב בו ישלוט על כל היקום. אולם מאחר והסיפורים לא נכתבו כנראה בזמן האחרון, הם לוקים בכמה פרטים טכניים שאסימוב בוודאי לא היה עובר עליהם לסדר היום — למשל בתיאור בלתי־מדוייק של התפתחות האלקטרוניקה אחרי ה־טרנזיסטורים.

אולם הצרה העיקרית בתשעת הסיפורים הללו, היא גירסתם העברית. לא זו בלבד שקשה להבין את הכתוב בתוך התיאורים המדעיים, אלא שיש כאן כל מיני שגיאות המעוררות פלצות. למשל, מה זה בעברית „הרגל כחלחל"? או ממתי מכנים ירח הסובב סביב כדור־לכת „לווין" (באנגלית יש אמנם לשניים אותו שם)? והאם ידעתם שבשפה העברית, כאשר רוצים לתאר יצור המגיע לגובה המיטה אומרים: הוא הת־רומם לגובה המיטה? (מה שהיה אומר על־כך דן בן־אמוץ, לא היה נכנס אפילו למילון המשופר שלו).

בקיצור, אם רוצים לתרגם את אסימוב, ויש סיבה טובה מאוד לעשות זאת, בחרו מתרגם מיקצועי לשם כך. אחרת חבל על הטירחה.

■ ■ ■

הרוסים עדיין כועסים ורוחחים על ההת־קרבות ביחסי סין—ארצות־הברית. אולם הם עושים הכל כדי להראות, כלפי חוץ, שזה בכלל לא איכפת להם. למשל, הם שמעו כי האמריקאים מתעניינים מאוד בשיטת הרפואה הסינית המשתמשת בדקי־רות מחטים.

ישבו הרוסים וחשבו, עד שבסוף החליטו כי גם הם יאמצו לעצמם איזו רפואה אסיאתית — ואז פנו לידידתם החדשה ושותפתם למבצע בנגלה־דש, הלא היא הודו. בימים אלה נשלח מדען מטעם האקדמיה הרוסית, להשתלם ביוגה.

ועכשיו, מצפים כולם שפגישת הפיסגה הבאה בין רוסיה לאמריקה תיערך על שולחן הניתוחים. ניתוח לאחר המוות יכול להוכיח איזו משתי שיטות הטיפול יעילה יותר.

תקליטים

תיקון טעות

במדור סיקורת בגליון הקודם, התפרסמה ביקורת תחת הכותרת **אבר המין האטלנטי**, אבל למרבה הצער, נשמטה השורה בה הופיע שם התקליט וכל שאר הפרטים הטכניים עליו, ואנו מזדרזים לתקן את המעוות. ובכן המדובר ב: „אר־סיביסה" — דקא 75285".

החיפזון הורג

את התענוג

כנפיים — פול מקקארטני ומש־פחתו — אי.אמ.איי. 7142.

אמרגנם האחרון של החיפושיות לפני פירוקם, היהודי אלן קליין, נוהג לספר לכל מי שמוכן להאזין, כי פול מקקארטני אינו אלא עלוקה אשר צמחה וגדלה על כתפיו המוכשרות של ג'ון לנון, ולנון עצמו רומז באחד השירים על מישהו שכתב רק להיט אחד בשם רק אתמול, אבל זה היה אתמול; ובכן, אפשר היה לתלות כל זאת בקינאה ובסיכסוך שקיים בין ארבעת הבנים המפורסמים ביותר של ה־עיר ליברפול, אילולא התקליט הזה של פול מקקארטני, העשוי להביא במבוכה את כל מעריציו הרבים.

על העטיפה של התקליט מצויין, ב־גאווה, שכל הכנתו לא ערכה יותר משבו־עיים ימים, ועל זאת אפשר לומר: „אכן, מרגישים בכך."

זהו אוסף של פזמונים פושרים ומיו־שנים למדי, המצליחים להגיע, במיקרים היותר טובים, לרמה של החיפושיות מ־לפני כמה שנים. אין זאת אומרת שלא ייצא גם מתקליט זה להיט. הרי במצ־עדים יש לו לפול משקל ניכר, אפילו

(המשך בעמוד 12)

ספרים

חינוך לנודענים

„מחר כפול תשע", מאת אייסק אסימוב, תרגמה: חנה ברקן — הוצאת „מסדה", 226 עמודים.

אסימוב הוא אחד מאותם מדענים מוכ־שרים (הוא מתימטיקאי במקצועו) אשר על סמך ידיעותיהם התיאורטיות, החלו לכתוב ספרים המציגים את האפשרויות השונות מאדאם בובארי, סיפור על אשה הבוגדת בבעלה. אם ישתעממו הצעירים, שיידעו מה לעשות.

יד־כזוזות סיפרותי

ולעורר עניין, בעיקר כאשר הוא מצביע על הישענות מוגזמת של האדם על המ־כונה, או אפסיותו המוחלטת, גם לכש־בפניהם עומדת האנושות בדרך התפתחותה, עם הדגשה מיוחדת על היחסים בין האדם והמכונה בשנים הבאות.

בקובץ זה של סיפורים, אפשר למצוא זשע גירסאות שונות למחר, גירסאות בהן אפשר למצוא חינוך אוטומטי ע"י מחשבים היוצרים מדענים עצלנים שאינם טור־חים לחשוב אף פעם בעצמם מעבר למה שהוכנס אלקטרונית למוחם, על־ידי מח־שבי השלטון. סיפורי מרגלים בחלל, תר־גיל במכונת זמן, בקיצור, כל תרגילי המ־חר המקובלים בספרות המדע הדמיוני.

מאחר ואסימוב הוא סופר מוכשר, הוא מצליח, מבחינת עובדות מדעיות, לרתק

הנהלת חשבונות

פורנוגרפיה

בתגובה למדור מלפני שבועיים, בו פירסמתי ארבע תמונות המתארות זוג ב„תנוחות־אהבה" וגברים שנתברכו במכשירים לא־נורמליים — הגיעו אלי בדואר ובטלפון כמה הערות חריפות של קוראים מזועזעים, אשר השתמשו בביטויים כגון „גועל־נפש", „חל־אה", „תועבה" ו„פורנוגרפיה", כדי להביע את סלידתם מפירסום „דברים כאלה" במדור שרבים מקוראיו הם „קטינים".

ובכן, לידיעתם של המזדעזעים, התמונות שנתפרסמו בגליון פורים הן חלק מציורי

הקיר הארוטיים, המפארים את חדרי־השינה וחדרי־האורחים בווילה של האחים מנאנדרו אשר בפומפיי העתיקה.

הציור, המתאר סוחר עשיר, השוקל במאוזניים את מכשירו האדיר כנגד שק זהב, קבוע בכניסה לווילה (גלוי לרחוב), וכל חייר (אך לא חיירת) יכול להזין בו את עיניו, תמורת טיפ מתאים למורה־הדרך. ציורים דומים, בצבעים מרהיבים, מצויים בווילות המפוארות של עיר הקייט והשעשועים, אשר נחרבה ברעידת־אדמה וכוסתה בהתפר־צות הר־הגעש וזוביוס, בשנת שבעים ומשהו לספירה.

עוד במאה ה־18, כאשר החלה פומפיי להתחגלות בחפירה מסודרת, הוכרו ציורים אלה כיצירות בעלות ערך אמנותי, ורק בהשפעת הכנסייה נאסר על נשים לחזות בהן.

גולדה עוברת על גדותיה

בשבוע שעבר ניסיתי להציע לאבא אבן קו־הגנה נגד התקפתו של ח כ ד"ר (תואר חדש לדוקטור שהוא חבר־כנסת, כמו חכד"ר סנה ז"ל) בנימין הלוי, בעניין ראיון הטלוויזיה אשר בו אמר שר־החוץ, את ההמשך אתם זוכרים לבד.

האפשרות השלישית שעמדה לפני שר־החוץ היתה: פשוט להתנצל על פליטת־הפה ולהודות בשגיאה. אבל אלוהים ואבא אבן כנראה אינם טועים אף פעם, ולכן הם אוהבים כל־כך את תפילת חסידיהם, הפו־תחת ב„מודה אני." (בעצם, גם אבא אבן מכה לפעמים על־חטא, אך בדרך כלל — לשם נוחיות בלבד — הוא מכה על־חטא על חזם של אחרים.)

העיקר, לא זה מה שרציתי להגיד. קראתם בעיתון של תיאור התפרצותה האימפולסיבית של הגברת גולדה מאיר בישיבת סיעת המערך, אשר נתכנסה להד־דוף את תוקפי „שרינו־אבותינו־ואבינו"? היה מצחיק, אה? אבל, רבותי, העניין רציני, ונדמה לי שלא תהיה זו תביעה מוגזמת אם נדרוש שגם ראש־הממשלה שלנו תזדקק בהתפרצויותיה הרגשיות ל־כלים של הגיון, אם רצונה לשכנע את מישהו.

הגברת גולדה מאיר טענה, לדברי כתב „הארץ", ש„ההתקפה על אבא אבן עוברת כל גבול. לא רק ההתקפה הגסה והפראית, אלא גם ובעיקר נושא ההתקפה." היא ה־ביעה זעזוע עמוק מכך שמפלגה פוליטית מוכנה לנצל את השואה לצרכים פוליטיים, וכיוצא זאת כרשע, חוסר־הגינות ואי־אמת. היא הוסיפה שאיננה מאמינה שד"ר הלוי עצמו מאמין בדברים שהוא אומר על מר אבן.

נו, מה אתם אומרים על שיטת שיכנוע כמו זו? איך אפשר בכלל לדבר עם אשה הסובלת מזה שנים מ„הזדעזועות־כרוניות־ממארת", ומהתפרצויות רגשיות שאין בי־נם לבין דברי־הגיון ולא כלום? חכד"ר הלוי בסך הכל מסר לפירסום מיכתב בו מכחיש אלי ויזל דברים ששר־החוץ ייחס לו. בנימין הלוי בסך הכל מנסה להוכיח שאבא אבן שיקר, כאשר התכחש לדברים שייחסו לו בעניין המשך העמדתם לדין של פושעים נאציים, והסתמך על מיברק שקיבל, כביכול, ממר ויזל. למה מכנה גולדה את נסיונו של הלוי להעמיד את אבא אבן על טעותו כ„התקפה גסה ופר־אית"? למה היא מנסה אפילו להוכיח את טענתה שדבריו של בנימין הלוי הם „רשע, חוסר־הגינות ואי־אמת"? סתם זר־קת ציונים באוויר, וחושבת שעצם אמי־רתם על ידה היא הוכחה מספקת לאמי־תותם.

האשמתה, כאילו מפלגתו של ד"ר הלוי מנצלת את השואה לצרכים פוליטיים, היא חוסר טאקט, הגובל בגסות־רוח ממש. מה היתה הגברת מאיר אומרת אילו השמיע מישהו האשמה דומה נגד מנהיגי המערך, המצטלמים ב„יד ושם" וב„מרתף השואה"? האם לא היתה זו גסות־רוח, אילו העז מישהו לטעון שהמערך עושה הון פוליטי מהשואה, מ„חיילינו הפצועים" ומ„חלליו היקרים"?

אני לא מכיר אדם אחראי אחד במדינה, שהיה מסוגל להעלות על דל שפתיו הא־שמה גסה ומרושעת כזו. חוץ מהגברת מאיר, שתוך כדי הגנה עיוורת על שריה, היא מוכנה לשפוך את דמם של כל אויבי בני־חסותה.

וחוץ מזה, השואה איננה טאבו, ולאיש — אפילו לקורבנותיה — אין מונופול בלעדי על הנושא הזה. אילו קם, למשל, איש גח"ל וטען שאחד ממנהיגי המערך עשה הון קונקרטי וממשי מאוד מהשואה, האם גם אז היתה טוענת הגברת־המזדע־זעת שמפלגה יריבה מנסה לעשות הון פוליטי מהשואה? ועוד דבר: אינני רואה מה רע בעשיית הון פוליטי ממחדליו ומ־שגיאותיו של השלטון. מי שהוקיע את הרע וגרם לתיקון המצב, זכאי בהחלט לרווחים פוליטיים.

המישפט האחרון בהתפרצותה של ה־גברת מאיר הוא דוגמה קלאסית להשחתת דברים לריק. היא לא מאמינה שבנימין הלוי מאמין בדברים שאמר על מר אבן. לא די שהיא אינה מאמינה בדבריו — היא גם לא מאמינה שהוא מאמין בדב־ריו. אז מה? אני, למשל, לא מאמין שהיא לא מאמינה שד"ר הלוי עצמו מאמין במה שהוא אמר. וזה עוד לא הכל! ישראל גלילי, שמעולם לא הטלתי ספק ביושרו, כנראה אינו מאמין שאני לא מאמין שגול־דה אינה מאמינה שד"ר בנימין הלוי עצמו מאמין בדברים שאמר על אבא אבן. ואם אין בכוחו של חוסר־אמונה חד־גדייתי זה לסתור את טענותיו של חכד"ר הלוי, אז אני באמת ובתמים לא יודע מה יסתור אותם.

השמצה משעשעת

אני לא אחראי על אמיתות העובדות של הסיפור. שמעתי אותו מחיילת־חיבה, ואני מעביר אותו הלאה מבלי לנקוט עמ־דה „בעד" או „נגד".

אם כן, בת ממשפחה מסורתית התגברה על התנגדות הוריה והתגייסה לצה"ל. אח־רי שבוע היא מתייצבת במישרדה של מפקדת הבסיס, ומספרת לה ששלושה צנ־חנים הזמינו אותה לקטוף פרחים בשדה, ואנסו אותה בזה אחר זה, ועכשיו היא לא יודעת מה יהיה ומה עליה לעשות.

„תסחטי ששה לימונים," אומרת לה המ־פקדת. „ותשתי בבת אחת את המיץ!"

„אז מה?" שואלת הטירונית, „זה יעזור? המיץ יחזיר לי את הבתולים?"

„לא," אומרת המפקדת. „אבל זה לפחות יוריד את החיוך המתמוגג מהפרצוף שלך."

גברים עם ביצים

חשבון עובר ושב

אתם זוכרים את המיכתב של הפושט המקסים ההוא ממיגדל, שניסה ללמד אותי איך לכתוב מילים ערביות בתעתיק עברי? מסתבר שהוא קיבל ברצינות את ההזמנה לכתוב מדי פעם במדור שלי, והשבוע, ברשותכם, אני מביא את גיחתו הפולי־טית הראשונה, שעם כל רצוני הטוב, סתם להתגבד לכל מה שאחרים אומרים — אי־נני יכול להסתייג ממנה לחלוטין.

מוכנים? בבקשה: רשות הדיבור למיגדל ממיגדל:

תראה, יא דן.

איך שקיבלת את המכתב הראי־שון שלי, כתבת לי בעיתון שלך: „אהלן וסהלן — תפדל, תכתוב קצת."

אז עכשיו אני רוצה לנצל את ההזמנה שלך, ולשלוח דרך ה־מדור שלך מיכתב, יעני — פתוח, לכמה חברי"ה טובים בירושלים. מסכים? אז טוב.

יחניכה מזרחי, אברהם שרעבי, דרור מזרחי, גיורא אופני חיימי, יואב מזרחי, אחי רון כהן ושימה מזרחי, שכונת נחלאות, ירוי שיים —

אהלן יא ג'מעה!

קראתי חלק מהמיכתב ש־שלחתם לראש־הממשלה וישר־הביטחון, יחד עם פינקסי המי־לואים וצווי הגיוס שהחזרתם — ונעצרה לי הנשימה.

וולכום — אתם גברים עם ביצים, אתם. להגיד לדיין וגולדה: המדי־נה מתרבנת עלינו, אז אנחנו מחרבנים עליה בחזרה, ולא הולכים למילואים — בשביל זה באמת צריך דם.

כל הכבוד לכם.

אבל מה, בידיעה שהופיעה בידיעות אחרונות לא היה כתוב שום דבר, חוץ מזה שכמה מכם ה„עבריינים לשעבר". (ואתם ואני יודעים בדיוק למה הם כתבו דווקא את זה.)

אז תרשו לי, קטן ומושתן, לשדר כמה מילים על הגל שלכם, יא גברים. וזה — לטובת אלה שלא מבינים אותכם, וש־ידיעות אחרונות עוזר להם לא להבין.

וכך אדה שלא מבינים — שיש־מעו:

מה זה, בסך הכל, המדינה הזאת, אם לא קונפייטר אחד גדול של חוקים, בתי־משפט, בתי־סוהר, מישטרה וצבא?

אז נכון. זה חוקים של יהודים, בתי־משפט של יהודים, בתי־סוהר תחת פיקוח יהודי, מישטרה יהודית וצבא יהודי. כמו שאמר הרצל — מדינה יהודית.

אבל מה שהרצל לא אמר — וגם גולדה לא אומרת, אבל כל תינוק יכול לראות — זה שהמדינה הזאת היא מסחטה ביד של כמה יהודים, בשביל לסחוט הרבה יהודים אחרים, וגם את הערבים שעוד נשארו כאן — ולהוציא מהם את המיץ.

קחו, למשל את החוקים:

לפי החוק, אחד שיש לו בית־חרושת, הבנאדם עובד אצלו (זה שכבר עובד), עושה תוצרת ב־200 או 2000 לירות ביום — ומקבל משכורת של 15, 20 או 30 לירות ביום.

למה?

שאלה טובה. כי זה מה שנקרא החוק והסדר. ובגלל שהם קובעים את החוק וה־סדר, הם עושים שהוא יהיה לטובתם. פשוט מאוד.

או, תקחו את בתי־הסוהר (כיביניכם — אם אפשר):

הגנבים הכי גדולים, אלה שכל פועל שכבר השיג עבודה קורע אצלם את התחת בשביל גרושים והם מרוויחים מזה מיל־יונים — אלה לא יושבים אף פעם. למה שהחוק הוא שלהם, הוא שומר עליהם. הגנבים הבינוניים — אלה שמועלים ב־מאות־אלפים — אלה יושבים שנה־שנתיים במעצר פתוח במעשיהו (אם הם בכלל נתפסים). אבל מי שמגלח 50 אלף מה־בנק, מי שעושה איזה מכה של כמה ת'אלפים, מי שהולך לדפוק תחנת־דלק — אלה מקבלים שבע שנים ברמלה.

למה?

למה שבתי־המישפט ובתי־הסוהר הם בידיים שלהם, והם מכניסים לשם את מי שעושה משהו נגד החוק והסדר שלהם. ככה זה.

המישטרה?

אני ראיתי אותה בהפגנות של פועלים באשדוד. ומה שאני ראיתי, זה שלא כל־כך מפריע להם אם זה ראש של יהודי או ערבי, מה שהם שוברים, העיקר בשבילם הוא לשבור את הראש הנכון.

והצבא?

זה הבדיחה הכי גדולה. כל כך גדולה, עד שבא לי לבכות ממנה. מברברים לנו ביטחון ביטחון, מהבוקר עד הערב. עשו מלחמה — וטראח: פתאום יש עוד כמה מיליונרים בארץ הזאת, והמיליונרים ש־כבר היו נהיו מיליונרים יותר גדולים, ויש היאחזויות חדשות בבאב־אללה — והאמ־ריקאים משלמים. רק שהבנאדם הפשוט ממשיך לאכול חרא. ומה שהכי יפה — כל פעם שאיזה בנאדם רוצה לחיות כמו בנאדם, אומרים לו: תשב בשקט ותאכל את החרא. ביטחון.

פועלים שובתים — „ביטחון".

פנתרים צועקים — „ביטחון".

רק תנו להם לרכב עלינו ולצעוק בי־טחון — ומצידם הכל בסדר.

ואל תחשבו שאנחנו יחידי־סגולה, כמו שאומרים.

הנה. כשהפועלים במצריים שבתו בגלל שגם הם רוצים לחיות כמו בניאדם, הביא סאדאת את הצבא והמישטרה בשביל לד־פוק אותם.

ומה הוא אמר להם?

יופי. ניחשתם — „ביטחון".

ביטחון לסאדאת, ביטחון לגולדה, בי־טחון לדיין — וחרא בשבילנו ובשביל הפועלים במצריים.

זה מה שאני הבנתי משתי השורות של המיכתב שלכם, שהופיעו בידיעות אחרו־נות, ותודה רבה לכם על זה.

דן בן אמוץ

סיקורת

(המשך מעמוד 10)

היה שר את הורה ממטרה. אבל, כאשר נוטלים את „הכנפיים" הללו ומשווים אותם להזיות מן התקליט האחרון של ג'ון לנון, מתחיל להתרקם חשד קל כי טיעוניהם של קליין ולנון אינם לגמרי ריקים מתוכן.

רוק קלאסי יווני

השתקפויות — להקת הרוק־נ־רול מניו יורק בשירי האג'ידאקיס, אטקו, 33312.

אחד התענוגות היותר נדירים בעולם הפופ הוא לשמוע להקה שלא מנחשת תוך כדי ביצוע מה היא עומדת לנגן בתיבה הבאה, אלא קבוצה של צעירים היודעים בדיוק מה הם עושים, מדוע הם עושים את מה שהם עושים, וכיצד לעשות זאת על הצד הטוב ביותר.

והכוונה כאן להקת הרוק־נ־רול מניו־יורק, שמבחינה חיצונית נראית אולי ככל להקת מחתרת אחרת, אבל במה שנוגע למוסיקה, מסתבר שלכל חמשת חבריה יש חינוך ותרבות רחבים בנושא זה, שלא לדבר על טעם משובח וכישרון בולט בביצוע.

בתקליט זה הם נטלו 10 קטעים של היווני האג'ידאקיס, כמה מהם מוכרים מאוד בארץ (אחד מהם משמש אות ל־

להקת הרוק־נ־רול
תאווה לאוזניים

אנציקלופדית האישים ברדיו, שני הושר על־ידי חוה אלברשטיין, ואחרים הושמעו רבות בביצועים לועזיים).

ומה שלהקה זאת עשתה להאג'ידאקיס, הוא תאווה לאוזניים. זה אינו נשמע עוד בדיוק יווני, זה לא בדיוק רוק, וזה לא בדיוק צלילים של בארוק, זאת מן תערובת של כל אלה יחד, תערובת מוצלחת בה מנגן אבוב קונטרפונקט לזימרתו של אחד הסולנים, ובו יכול הקצב להתגבר עד כדי שיכרון חושים במחול, המכונה מחול הכלבים.

לטעימה ראשונה האזינו, למשל, לאגדת 1001 לילה נוסח הלהקה (קמל) **או לשיר רחוב מיוחד במינו. בקיצור, תקליט מומלץ ליותר מהאזנה אחת.**

■ ■ ■

אגדה נוסח צ'כוסלובקיה 1972:

דייג מעלה בחכתו דג זהב. הדג פותח פיו ואומר:

„אם תניח לי, אמלא שלוש בקשות עבורך."

„יופי," אומר הדייג. „בקשתי הראשונה, שהסינים יבואו לפראג, ישארו כאן חודש ימים וישובו לסין."

„ובקשתך השניה?"

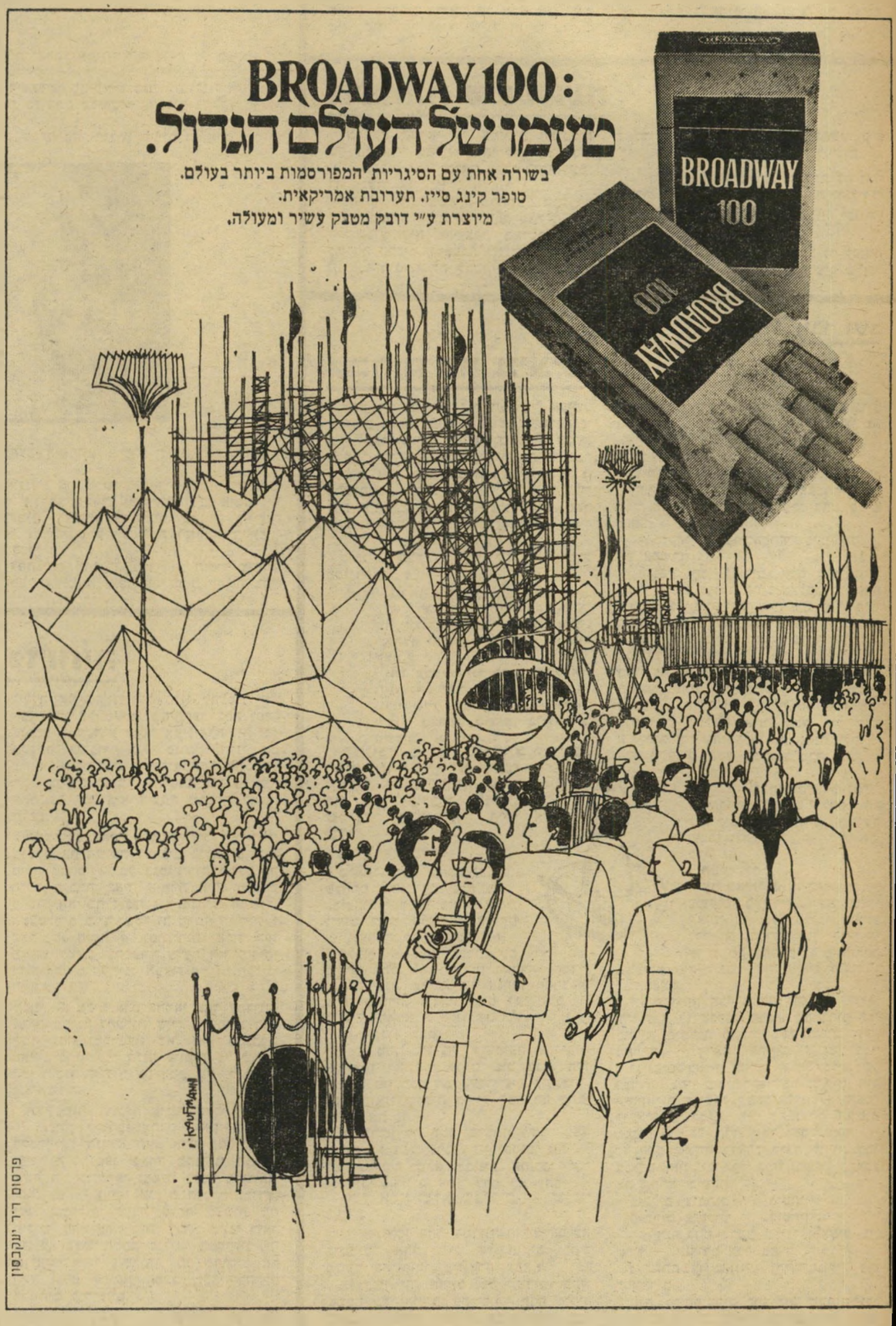
„בקשתי השנייה, שהסינים יבואו לפראג, ישארו כאן חודש וישובו לסין."

„יהיה כן. ובקשתך השלישית?"

„שהסינים יבואו לפראג, ישארו כאן חודש וישובו לסין."

„ניחא," אמר הדג, „רק תסביר לי מדוע ביקשת את אותו הדבר שלוש פעמים."

„פשוט מאוד. תאר לך כיצד תיראה שכנתו הגדולה והמפוארת אחרי שהסינים יעברו עליה שש פעמים."

הנדון:

א בא, אמא — מה עשיתם לי?

גולדה מאיר אומרת שההורים שלנו לא השכילו ללמד אותנו ציונות מהי.

וזה, אולי, נכון.

אם אוצר מחשבותיה של הגברת גולדה מאיר מהווה את הציונות — הציונות בה"א הידיעה, האחת והיחידה — כי אז הורינו באמת לא ידעו ציונות מהי.

לא הורינו. לא מורינו. לא מדריכינו.

אך אם השקפתם של הורינו, מורינו ומדריכינו היתה ציונית — כי אז לגברת גולדה מאיר אין מושג ציונות מהי.

■ ■ ■

ד ציונות של הגברת גולדה מאיר היא הציונות של המיספר הלבן.

ציונות דה־לוקס.

ציונות המוסרת לכל עולה חדש, ברדתו מן המטוס, שטר־אחריות במיסגרת זהב, לאמור: „הנני מתחייבת בזה שרמת־המחייה שלך בישראל לא תיפול מזו שהיתה לך בגולה הדווייה."

היה לך קאדילאק שחור במייאמי? יהיה לך קאדילאק שחור, עם מיספר לבן, בישראל.

היתה לך דירה של חמישית חדר במוסקבה? תקבל דירה בת חמישה חדרים בקריית־גת — הממ, כן, כמו־כן, ברמת־אביב.

התחמקת מלשלם מסים בבואנוס־איירס? בסדר, אין צורך שתשלם מסים בישראל.

העיקר שתבוא, יהודי יקר. שלושה מיליון ישראלים כורעים על ברכיהם ומתחננים כפניך: אנא, בוא!

אותם ישראלים אינם יכולים להרשות לעצמם מכוניות, בגלל המסים האבסורדיים? אין דבר. שירכבו על קטנועים. ושיחבשו קסדות, לכל הרוחות!

לאותם ישראלים אין אפשרות לרכוש דירות, בגלל המחירים המפולפלים? שימשיכו לגור אצל ההורים.

ושישמחו את המסים, בבקשה!

זוהי הציונות. ואם הצברים האלה מתמרמרים — אז ההורים פשוט לא לימדו אותם ציונות מהי.

■ ■ ■

א ולי אני צריך להתנצל כאן בשביל הורי.

אבי היה ציוני טוב, משחר נעוריו, למרות שגולד תשע שנים לפני הקונגרס הראשון.

כשהחליט לנטוש את מולדתו, לפני 38 שנה, יכול היה לבחור בין כמה ארצות־הגירה. הוא בחר בארץ עניה ונידחת במיזרח התיכון, מפני שרצה להיות שותף לחברה חדשה, הבונה חיים חדשים, יש מאין.

תוך כמה חודשים הפסיד את כל ההון שהביא עימו, מפני שלא רצה לעסוק כאן בספסרות או במיסחר.

מאז ועד מותו עבד עבודה גופנית מפרכת ביותר, והיה מאושר.

כי בארץ מצא בדיוק את אשר חיפש בה, כאשר החליט לקשור את גורלו לגורלה: טעם לחיים, חדוות־יצירה, הרגשה שהוא משתתף במעשה גדול.

הוא לא התגעגע מעולם לבית, למכונית, לכסף ולמעמד שהשאיר מאחוריו.

למרות שלא זכה בארץ מעולם לדירה משלו, למכוניות, לרכוש כלשהו. ולמרות שלא יכול היה להרשות לעצמו לשלוח את ילדיו לבית־ספר תיכון.

הוא חשב, בטעות, שזוהי ציונות.

■ ■ ■

א ומרים שהזמנים השתנו, שעכשיו זה הכל אחרת. שצריכים לפתות, לשחד את העולים. אחרת לא יבואו.

שיוסף טרומפלדור לא היה עולה היום לארץ, מבלי שהיו מבטיחים לו מחרשה עם מיספר לבן. (זה הגיע לו, כידוע, מפני שהיה גם עולה מרוסיה וגם נכה.)

שאי־אפשר לדרוש מעולה חדש שיוריד את רמת־מחייתו.

שזוהי הציונות של ימינו.

ומי שמתנגד לכך, ומי שמתמרמר על כך ומי שמתחצף ושואל את הגברת גולדה מאיר מדוע צריכים אנחנו לסכוך למען העולים, הוא אנטי־ציוני, ובכלל לא־נחמד ולא־מחונך.

האמנם?

■ ■ ■

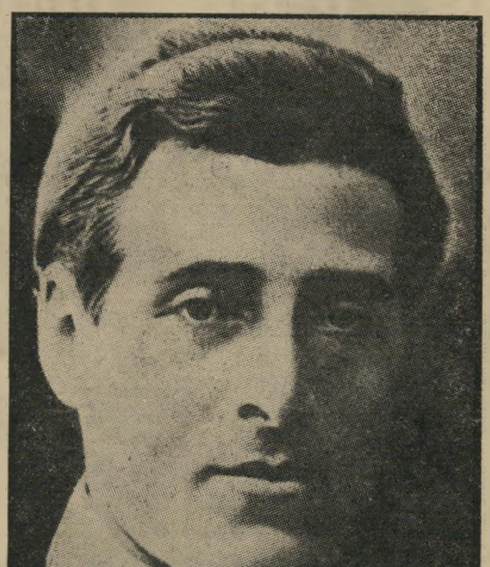
ך כוך להיות שאני לא־ציוני ולא־נחמד ולא־מחונך. אבל אילו היה זה תלוי בי, הייתי מפרסם את המינשר הבא לכל יהודי העולם:

אנחנו מזמינים אתכם בכל שם לבוא אלינו. למענכם, למעננו, למען המדינה.

אבל דעו לכם, שלא תמצאו כאן ברוקלין חדשה, מוסקבה חדשה, ריו חדשה.

אתם באים למדינת־ישראל, כמות שהיא.

שלא כמו באמריקה, קשה מאוד לרכוש כאן דירה.

טרומפלדור: מחרשה עם מיספר לבן

זוג צעיר שוקע בחובות לכל ימי חייו, כדי לרכוש דירה קטנה בשיכון.

שלא כמו בצרפת, אדם יכול לעבוד כאן בפרך כל ימי חייו, מבלי שיצליח לקנות לו מכונית.

שלא כמו במונאקו, המיסים הם עצומים, מן הגבוהים ביותר בעולם.

שלא כמו בברית־המועצות, חינוך תיכוני ואוניברסיטאי עולה בכסף, בכסף רב.

אם זה מוצא חן בעיניכם, בואו אלינו ונחייה ביחד.

אם זה לא מוצא חן בעיניכם, בואו אלינו וניאבק ביחד כדי לשנות את פני הדברים.

אתם מוזמנים להתחלק עימנו בכל הטוב והרע שבמדינה.

נתנו. ליהנות מן הטוב, כמונו. להשתדל לתקן את הרע, כמונו.

אם המסים נראים לכם גבוהים מדי — שלמו אותם, כמונו, ועיזרו לנו לשנות את מדיניות הממשלה, המחייבת תקציב כל־כך עצום.

אם נדמה לכם שבמדינה מתקדמת יש להבטיח לכל אדם דיור הוגן, מכונית קטנה, חינוך חינם בכל הדרגות — עיזרו לנו לשנות את סדר־העדיפויות של המישטר.

אבל דעו לכם שלא תהיינה לכם שום זכויות מיוחדות. אתם לא תהוו כאן שום מעמד מיוחד ומיוחס.

בתנאים אלה, ברוך בואכם. אנחנו מקדמים את פניכם בהתלהבות.

להתראות בקרוב!

■ ■ ■

א ינני יודע אם זהו מינשר ציוני או אנטי־ציוני. האמת היא שלא איכפת לי.

כשם שלא איכפת לי כהוא זה אם הוא מוצא חן בעיני הגברת גולדה מאיר, או לאו.

אני סבור שכל הדור הצעיר בישראל חושב כך. אני סבור שגם אותה סטודנטית חוצפנית בבאר־שבע התכוונה לכך.

ואני סבור שהם צודקים בהחלט.

תחושתם היא בריאה, והגיונם צלול.

ואם השתרבב בוויכוח הזה משהו עקום ומעוות, הרי זה נמצא דווקא בדברי התשובה הנרגזים והנרעשים של הגברת גולדה מאיר, שהיתה שוב מזועזעת.

■ ■ ■

מ ה סיפרה הגברת מאיר לאותה סטודנטית, שקראה את קריאת־הביניים הנועזת?

היא סיפרה לה אגדה.

האגדה כאילו אנחנו עצמנו חיים על חשבון יהודי העולם. כאילו אנחנו מתקיימים על כספי־הנדבות של העם היהודי. כאילו אנחנו חייבים להגיד „תודה רבה" ליהודים, ולנשק את ידיהם של העולים, מפני שלא אנחנו משלמים את חשבון קליטתם היקרה.

זוהי סיסמה יפה. אבל אין בה מיזה אחת אמת.

אנחנו עובדים קשה מאוד, בארץ הזאת. הישראלי הרגיל עובד קשה יותר מעמיתו הצרפתי, האיטלקי או הבריטי. תמורת עמלו הוא מקבל משכורת נמוכה יותר מהם, ומשלם מיסים גבוהים יותר מהם.

איננו צריכים להרגיש רגשי־נחיתות כפני איש מהם. אנחנו חברה עובדת, ואיש מאיתנו אינו חב חוב לאיש.

נכון, יהודי העולם תרמו ביד נדיבה למען מדינת ישראל. כספי המגבית זורמים לישראל, יחד עם כספי הפיצויים מגרמניה והמענקים והמילוות של ממשלות זרות.

אולם תרומות היהודים אינן מפרנסות אותנו. הן לא קונות לנו דירות ומכוניות.

כל תרומות היהודים נשפכות לתביית־ללא־תחתית של ממשלת ישראל, כדי לממן את המדיניות של הגברת גולדה מאיר.

כל התרומות האלה גם יחד מגיעות בקושי לקרסולי תקציב־הביטחון שלנו — תקציב עצום הדרוש מפני שהגברת מאיר וחכריה החליטו שהחזקת שטחים נרחבים והתנחלות בהם חשובות יותר מהשגת השלום.

יהודי העולם תומכים במדיניות זו בהתלהבות. לא שמענו מפי קהילות היהודים באמריקה קריאות רבות למען מדיניות של שלום. לעומת זאת, שמענו מפיהן קריאות נרגשות נגד כל נסיגה, למען החזקת ארץ־ישראל הכי שלמה.

מי שרוצה שנילחם כך חיינו, ושנבלה שנה חודשים בכך שנה במיזואים, אפשר לדרוש ממנו שישלם לפחות חלק מחשבון הכספ. אחרי הכל, לא הוא משלם את חשבון הדם.

לכן אין כל ממש בטענה כאילו מדינת ישראל היא מעין פילגש מוחזקת, החייבת להגיש למחזיקה את כל השרותים הנדרשים עליידו.

בני־חורין אנחנו, מבחינה מעשית ומוסרית כאחת. אילו השגנו את השלום, שהוא בתחום ידינו, היינו מגיעים בעמל כפינו העצמאות כלכלית.

לכן יכולים אנחנו לוותר על הטפת־המוסר של הגברת מאיר.

■ ■ ■

ק ו ההסברה של הגברת מאיר אינו רק אווילי, אלא גם מסוכן.

אין דבר שהוא אנטי־ציוני יותר (ואם תרצו: אנטי־ציוני יותר) מאשר טיעון הכורה תהום בין הנוער הישראלי לעוליים החדשים.

והרי כל טיעון, הבא לקיים ולהצדיק זכויות־יתר בלתי־סבירות לעולים, גורם לתוצאה זו בדיוק.

הצעיר הישראלי אינו מתנגד לעלייה. הוא יודע היטב שהעלייה היא, בסופו של דבר, לטובתו — מבחינה כלכלית, תרבותית, ביטחונית.

הוא מתנגד לשיחוד העולים, ולהתחסדות המתלווה על כך.

הוא נאמן לדגל הכחוך־יכן. הוא רק מתנגד למכונית הכחוזק שיש זה מיספר לכן.

מיספר לבן

במדינה

העם

גם עזה

היא ארץ־ישראל

כל שילטון כובש פועל על פי הגיונו שלו. אך לעיתים קרובות, הגיון זה מוביל לתוצאה שהשילטון לא התכוון אליה.

כאשר השתלטו הבריטים על הודו, הם איחדו את תת־היבשה העצומה בפעם הראשונה בהיסטוריה שלה. הדבר נעשה לשם נוחיות הכובש — אך התוצאה היתה היווצרות אומה הודית מאוחדת. רק בקושי הצליחו הבריטים לפלג את הודו מחדש, ערב עזיבתם.

השילטון הצרפתי באלג׳יריה איחד בפעם הראשונה ארץ זו, לשם נוחיותו. התוצאה: בפעם הראשונה בהיסטוריה נוצרה אומה אלג׳רית מאוחדת, וזו השיגה את עצמאותה ושמרה על אחדותה.

החודש החליט שר־הביטחון, משה דיין, להעביר את רצועת־עזה מפיקוד הדרום לפיקוד המרכז. בכך נוצר בפעם הראשונה מאז 1948 שילטון אחיד לגדה המערבית ולעזה — שני ריכוזי העם הפלסטיני בארץ.

נימוקי שר־הביטחון היו מישניים. במידה שהיתה להם השלכה מדינית, נועדו לקדם מטרות הנוגדות את השאיפה הלאומית הפלסטינית. אך התוצאה אינה תלויה, בהכרח, בכוונות.

יחסים מרחביים

הכל תלוי

בטיב השינוי

בשקט, ללא רעש ופירסומת, התחוללה השבוע עוד מהפכה מדינית במרחב.

נשיא סוריה הכריז שהוא מקבל את החלטת מועצת־הביטחון 242, בתנאי שתביא להחזרת כל השטחים הכבושים ולהגשמת הזכויות החוקיות של העם הפלסטיני.

רדיו דמשק דאג להצניע ידיעה זו. כמוהו עשו עיתוני ישראל. אך משמעות הידיעה היתה רבה ביותר.

מה פירוש? ניסוח הקבלה היה זהה עם העמדה המצרית. המצרים, כמו הסובייטים, טוענים כי זהו הפירוש הנכון של ההחלטה, ופירוש זה זכה גם לאישור בעצרת האו״ם.

סוריה, לעומת זאת, התנגדה עד כה לעצם עיקרון ההסדר המדיני, העלתה על נס את המלחמה כפיתרון היחידי.

מדוע שינתה את עמדתה?

לפני המועד. ההסבר השיטחי הוא שסוריה רצתה לתאם את עמדתה המדינית עם זו של מצריים. השותפה עימה בפדרציה המשולשת. אולם מכיוון שאותה פדרציה כוללת גם את לוב, המתנגדת באופן קיצוני להחלטת מועצת־הביטחון ולכל רעיון של שלום, אין נימוק זה משכנע.

הנימוק האמיתי הוא יסודי יותר: נשיא סוריה השתכנע, כנראה, כי בסופו של דבר, אחרי בחירתו מחדש של הנשיא רי־צ׳ארד ניכסון, יקום ההסדר הכולל בין מצריים וישראל. המצרים הזהירוהו שאז יישאר בחוץ, ושישראל תוכל אז לספח את רמת־הגולן, מבלי שאיש יוכל לטעון נגדה.

בשיחות פרטיות טענו המצרים, וגם גמאל עבד־אל־נאצר, שהתנגדות הסורים לרעיון ההסדר המדיני אינה רצינית, וכי ברגע המכריע יצטרפו הסורים לעמדה המצרית.

השבוע נראה כי הסורים הקדימו את מועד השינוי.

ארגונים

המושב השני

על בימת הנואמים עמד מרדכי בנטוב. לשעבר שר השיכון, הפיתוח והעבודה בממשלות רבות. באולם בית סוקולוב בתל־אביב ישבו כארבע מאות מאזינים. מכל רחבי הארץ: „אנשי הרוח צריכים לרדת ממגדל השן שלהם,״ הטיף בנטוב מוסר לאלה, שמשום מה הוא היה סבור כי אינם נמנים על המאזינים לו, „הם יהירים ומתבדלים...״

מזמיניו של בנטוב כפותח בדיון במושב השני של הכנס הארצי של התנועה

(המשך בעמוד 22)

35 אגורות הגלויה!

(9/13 ס״מ) בשחור לבן

פתוח צבעוני ע״י המעבדות המשוכללות ביותר בארץ!

צלומי-פספורט בן-רגע!!

מבחר גדול של מצלמות,

פלשים ואביזרים,

קניה, מכירה, החלפה!

פוטו-ברנר

חיפה, רחוב החלוץ 31

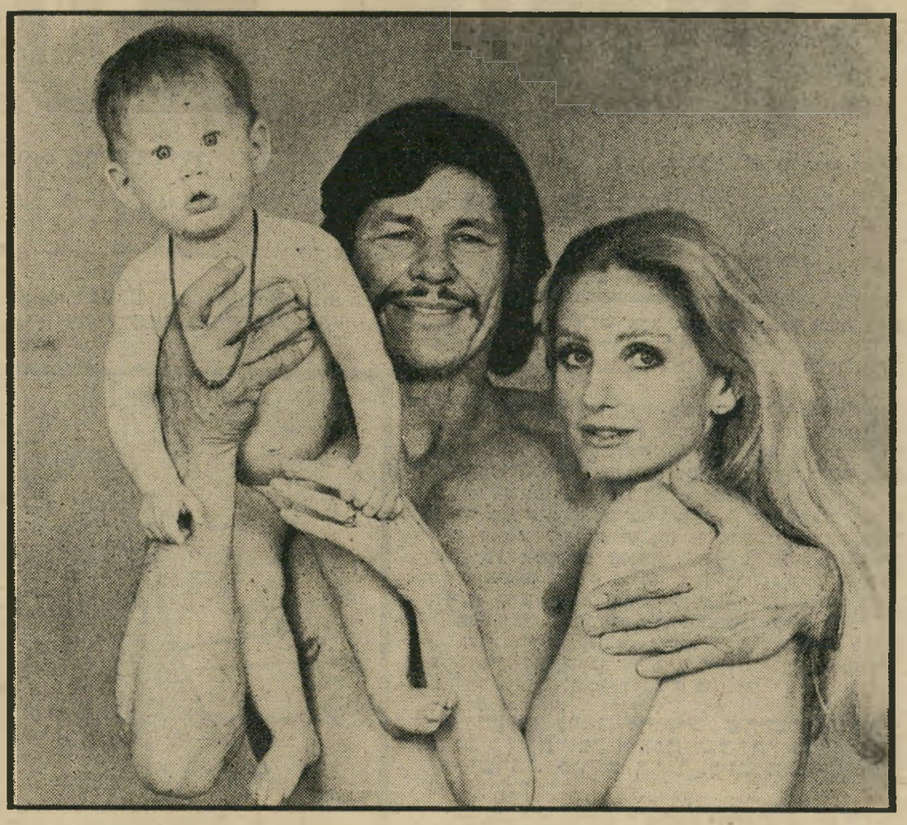

על מה מתלחשים בכל בית?... על הסרט שהופך ללהיט מס׳ 1!

„גבר ארוטי״ שבוע 2 בקולנוע בן־יהודה

סרט „פורום פילם״ תל-אביב

ח"כים מסחובבים חסרי בית
ואמנים מופיעים משוחקים ונכים

צ'ארלס ברונסון

שחקן הקולנוע האמריקאי המפורסם, עם אשתו ג'יל איירלנד ובתם הצעירה בת חמשת החודשים, זיליקה. ברונסון, הנחשב ליורשו של המפרי בוגארט, מופיע בצד אשתו בסרט חדש בשם „המכונאי", הצטלם בתמונת פרסומת.

■ שיעור חינוכי קיבלה מזכירת ועדת־החינוך של הכ־נסת, **דנה פלר**. בנה שאל אר־תה אם היהודים ינצחו תמיד את המצריים. דנה השיבה שאם הדור הבא יהיה חזק ואמיץ, ינצח גם הוא את הערבים. על כך הגיבה בתה בת ה־7: „בר־גע זה יושבת אמא אחרת ב־מצריים ואומרת לבן שלה את אותו הדבר."

■ כאשר השיב **פינחס ספיר** למתווכחים על תקציב המדינה, קרא לו ח"כ גח"ל **דיב מימון** קריאות־ביניים. ספיר השיב לו כגמולו, וקרא לו בשם „חבר־הכנסת קורפו". לשווא העירו לו **מנחם בגין** ואחרים כי ח"כ **חיים קורפו**, חברו לסיעה של מילמן, הוא מישהו אחר. ספיר עמד בשלו.

■ בוויכוח על הבחירות ל־רבנות טענו רבים כי זהו „חוק התפור לפי מידה" — כשהכ־וונה היא שהחוק נתפר כדי להבטיח את בחירתו של הרב **שלמה גורן**. קרא ח"כ פא"י **אברהם זרדיגר**: „אנחנו תופרים את החוק עכשיו!" תיקן אותו ח"כ גח"ל **צבי צי־מרמן**: „הוא כבר תפור. עכ־שיו אנחנו רק מגהצים אותו!"

■ כשהסתיים בכנסת הוויכוח על הבחירות לרבנות, בי־קש כתב תוכנית הרדיו היום הזה **ישראל סגל** לראיין את שר־הדתות **זרח ורהפטיג**. סגל ניגש לשר במסדרון הכנסת וביקש ראיון. „רק רגע," השיב לו ורהפטיג, „אני רוצה לטלפן קודם למשרד־הדתות. אולי אתה יודע את מספר הטלפון של המשרד?" סגל הס־תכל בפינקס הטלפונים שלו ומסר לשר מספר. ורהפטיג טילפן והתברר כי סגל מסר לו בטעות מספר לא נכון. את המצב הציל אחד מסדרני הכ־נסת שמצא את המספר הנכון של משרד־הדתות ונתן אותו לשר. אותו סדרן סיפר כי כש־היה הפרופסור לספרות עברית **דב סדן** חבר־כנסת, הוא היה ניגש אליו מדי פעם ושואל: „מה מספר הטלפון בביתי?" הסדרן היה מוסר לו את המספר וסדן היה מתקשר הביתה.

■ במסגרת מדורו של **זיו יצחק הירושלמי**, שלו־שה דוברות, סיפרה השבוע בתו של **דויד בן־גוריון, גאולה בן־אליעזר**, על הקשיים ש־היו במשפחתה בימי ילדותה. בין השאר סיפרה גאולה איך אמה, **פולה בן־גוריון** ז"ל, יצאה לעבודה כדי להקל ב־מקצת על המצוקה הכלכלית של המשפחה באותה תקופה: „...אבא לא שותף בדאגות ה־בית, לא בחינוך הילדים ולא במצוקות כספיות — והיו גם מצוקות כאלה. אני זוכרת זמ־נים, שאמא היתה עובדת כ־אחות ליד המציל על שפת ימה של תל־אביב כדי להשתכר מעט. היא עסקה בכך כאשר אבא שהה בחוץ־לארץ. הוא לא ידע מזה. זה היה מסודר כך, שאמא התחילה לעבוד למחרת נסיעתו והפסיקה לעבוד יום לפני שובו."

■ תקלה פרוידיסטית אירה לשר־הבריאות **ויקטור שם־טוב** בעת שהיה אורחה של מועצת הפועלים באשדוד. מזכיר מפלגת העבודה בעיר, **זילבר דוכאן**, שאל את ה־שר: „מדוע גנזו את תוכנית הקמת בית־החולים בעירך?" שם־טוב, ששמע בטעות „גנבו" במקום „גנזו", שאל בפליאה: „אני חשבתי שרק דירות גנבו אצלכם..."

■ כינוי חדש הודבק ל־עוזרו של שר־החינוך **יגאל אלון, אלייהו חסין**, שנת־מנה לאחד מחברי הוועד המנהל של רשות השידור, למרות ה־התנגדות הציבורית שקדמה למינוי. הכינוי החדש: חסנין הייכל הישראלי.

■ החיזור אחר אלופי צה"ל בעבר ובהווה, מצד ה־מפלגות, נמשך במלוא הקצב. לאחר שנודע כי על תפקיד ראש עיריית ירושלים עשויים להת־חרות אלוף (מיל.) **עוזי נר־קים** ואלוף (מיל.) **חיים הר־צוג** (מערך)

הוחלט גם בחיפה להציב אלוף לתח־רות על התפקיד. המדובר ב־אלוף (מיל.) **שלמה אראל**, מפקד חיל הים לשעבר, הנמ־נה על אוהדי גח"ל.

■ תוכנית גל־צה"ל, זכרון דברים, הוקדשה השבוע לוותי־קי משרד־החוץ. בין השאר ריאיין **גדעון לב־ארי** את עוזרתה האישית של ראש־הממשלה **גולדה מאיר, זי־קידר**, שהיתה יחד עם גולדה כשזו היתה צירת ישראל ב־מוסקבה. כשהגיעה המשלחת לברית־המועצות, לא היה להם מושג מה הם נוהלי הטקס ומה צריך ללבוש בעת הגשת כתב האמנה בקרמלין. על **מרדכי נמיר**, שהיה אז יועץ בצירות, הוטל לברר את הנוהלים. נמיר ניגש למשרד־החוץ הסובייטי, וכשחזר הסביר שעל כל הגב־רים ללבוש פראק. גולדה ביק־שה לדעת מה עליה ללבוש, ו־נמיר טילפן למשרד־החוץ כדי לברר. התשובה היתה שאין להם הרבה נסיון בבעיות כאלה, לכן הם מציעים שגולדה תופיע ב־אותו לבוש בו הופיע שנה קו־דם לכן שגרירת הודו במוסק־בה. כששמעה זאת גולדה מאיר, פרצה בצחוק והודיעה לנמיר שאין לה כל כוונה ללבוש סא־רי הודי. אחרי התיעצות נוס־פת, הוחלט שגולדה תופיע ב־שימלת־ערב שחורה המזכירה במיקצת את הפראק של הדיפ־לומטים.

■ בתוכנית אחרת של גל־צה"ל, הערב, הסביר השבוע יו"ר התאחדות הסטודנטים ב־אוניברסיטה העברית, **דרור זיידנרמן**, את ההבדל בין האו־ניברסיטה העברית בירושלים לבין אוניברסיטת בר־אילן. ל־שאלתו של עורך התוכנית **יצחק מישיזר**, הסביר דרור את עליונותה של אוניברסיטת ירושלים: „בבר־אילן רק הוכ־רזה שביתה והרקטור ברח ל־חוץ־לארץ, בעוד שאצלנו, כ־שהיתה שביתה, הפסיק הרקטור את ביקורו באירופה ושב מייד לארץ."

■ למזכיר מערכת ידיעות אחרונות, **דב יודקובסקי**, נגרמו השבוע דפיקות־לב קלות. היה זה ביום בו התחיל ידיעות אחרונות לצאת במתכונתו הח־דשה, כשבין שאר החידושים, מחוברים העמודים הפנימיים ב־סיכות. יודקובסקי נכנס לחדרו ומצא על שולחנו את הצהרון המתחרה, מעריב, מחובר אף הוא בסיכות. רק כשראה את מזכירתו מתפרצת בצחוק, הבין שזו מתיחה. אגב, בגלל הפור־מט הגדול של מעריב, אי־אפ־שר להוציא את העיתון כשהוא מחובר בסיכות.

■ ההצגה חייבת להימשך. בזאת נכתו בשבוע שעבר חיי־לי אחת מיחידות צה"ל בעזה. בפני החיילים הופיע הצמד **קרוזו מריו ורפי קינן**. קרוזו, שיומיים לפני ההופעה שברה את אחת מאצבעותיה, ליוותה את השירים בניגון על גיטרה, כשהיא פורטת על ה־מיתרים באצבע המגובסת.

■ גם קריינית הטלוויזיה **כרמית גיא** המשיכה בהו־פעה. היה זה ביום רביעי הא־חרון, כשקיבלה פתאום אקשן־שוט בדיוק בזמן השידור, לא יכלה להזיז את ראשה ימינה ושמאלה. היא חיפשה מסא־ז'יסט באופן דחוף, לא מצאה, המשיכה לקריין כשהיא יושבת מכופפת, קשוחה, אבל חייכנית.

■ כמה דקות לפני שכר־מית גיא הופיעה עם ההאק־שנשוס, כאשר על המסך הקטן נראו עוד פניה היפות של אחת הקרייניות בערבית, נשמעו לפתע שתי חריקות צורמות ו־מוזרות ביותר. נתברר כי ה־מנהל התורן, **בנימין צבי־אלי**, פתח בתום לב, בעיצומו של השידור, את הדלת הצור־מנית של האולפן, מפני שב־רשימה היה כתוב אצלו שצריך לערוך ביקורת אם כל העוב־דים נוכחים במקום.

■ **אבי עופרים**, לשע־בר מנגן הגיטרה של **אסתר עופרים** וכיום מסיק תקלי־טים, שוב בחדשות בגרמניה. לא לגמרי לחיוב. הפעם נוגע הסיפור למכוניותיו: רולס־רויס לבן דגם 61' ויגואר אדום דגם 67'. שתי המכוניות עומדות מזה זמן רב במוסך ומחכות ל־זמנים יותר טובים. המפתחות של שתי המכוניות, הכשרות לנסיעה, תלויים במשרד בעלי המוסך, שאמרו השבוע: „ה־מפתחות יישארו תלויים כאן עד שעופרים ישלם את הוצ־אות התיקון בסך ארבעת אל־פים מרק." אבל אבי לא רוצה לשלם. הוא טוען כי שילם ב־שנה שעברה למוסך 40 אלף מרק עבור תיקונים, והמכו־ניות עדיין לא בסדר. עתה מתכוננים שני הצדדים להע־ביר את הטיפול בעניין לעור־כי־הדין שלהם.

הילדה וחוזה פליסיאנו

נישאו בארצות־הברית ב־30 ב־מארס 1965. השניים נפגשו אז בבית־קפה, כאשר ידיד משותף הציג את הזמר העיוור המפורסם בפני הילדה, פסיכולוגית במיק־צועה. מאז משמשת הילדה כאמרגניתו של הזמר. לקראת סוף החודש מגיע פליסיאנו לסידרת הופעות בארץ והשניים מת־כוננים לחגוג כאן את יום הנישואין השביעי שלהם.

פסוק השבוע

■ **העיתונאי שלום רז־זנפלד על שיבוש היחסים עם אוגנדה:** „מחלקת אפ־ריקה במשרד־החוץ עומדת ל־הוציא לאור בסט סלר: כל מה שרציח לדעת על אמין ולא העזת לשאול."

מה עומד מאחורי גל־הידיעות החדש

הסדר עם חוסיין?

ב עיתון לבנוני, היתה זאת ידיעה מרעישה בראש העמוד הראשון.

בירושלים, היתה זאת שמועה שעברה מפה לאוזן.*

בקאהיר, היתה זאת האשמה נוספת במלחמת־התעמולה נגד חוסיין.

בבירות העולם היתה זאת אפשרות, שנבדקה בקפדנות ובספקנות.

הידיעה:

המלך חוסיין נפגש שוב עם יגאל אלון. בפגישה זו הושג, למעשה, הסכם על עיקרי השלום הנפרד בין ישראל וירדן.

הבסיס: תוכנית אלון

ל א היתה זאת הפגישה הראשונה בין יגאל אלון והמלך, מאז מלחמת ששת־הימים. ויגאל אלון לא היה האיש היחידי שנפגש עם המלך.

אולם לא במיקרה בולטת דווקא אישיותו של אלון בשיחות אלה.

כי הבסיס לכל דיון של ממשלת ישראל עם המלך הוא אותה תוכנית חמקנית הקרוייה „תוכנית אלון" — ועל פיה הושגה ההסכמה עם חוסיין.

תוכנית אלון לא פורסמה מעולם באופן מוסמך על־ידי בעליה, ולא נתקבלה מעולם על־ידי ממשלת ישראל. אולם היא היוותה בסיס ל„תורה שבעל־פה" של המערך בבחירות האחרונות, ולמפת ההתנחלות של הממשלה.

אלון ניסח את תוכניתו למחרת מלחמת ששת־הימים. הוא מיזג בה כמה יסודות:

● **הרצון להתנחל בצפיפות בביקעת־הירדן.** רצון זה בוטא מייד אחרי המלחמה על־ידי מנהיג הקיבוץ המאוחד, יצחק טבנקין המנוח, אחרי שאנשי הקיבוץ נוכחו לדעת שהביקעה היא החלק היחידי של הגדה המערבית הראוי לעיבוד במכונות מודרניות, ושיש בו מים.

יגאל אלון
החזקה בלי סיפוח

● **אי־הרצון לקלוט בישראל מיספר גדול של ערבים.**

● **תפיסה ביטחונית** האומרת שאין לסבול צבא עויין פוטנציאלי בגדה המערבית, על הגולן ובחצי־האי סיני.

התוכנית כללה גם סעיפים לגבי הגבול הסורי והמצרי (סיפוח הגולן, סיפוח צפון סיני. באותם הימים עדיין לא נולד הפולחן של שארם־אל־שייך, שהוא תרומתו של דיין למפות הסיפוח.) אך בעיקר היא התייחסה לארץ־ישראל עצמה, ולגביה הציע אלון:

● הפיכת הגדה המערבית כולה **לאזור מפורז.**

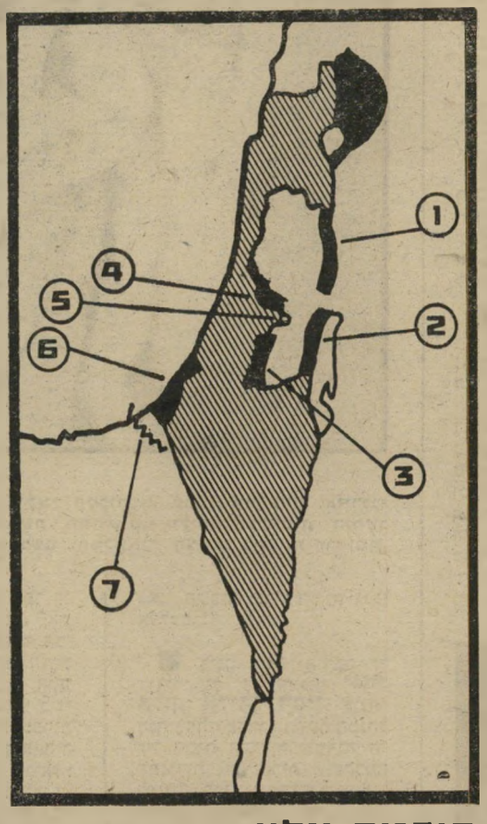
● הבטחת פירוז זה על־ידי התנחלות **ישראלית** צפופה לאורך **ביקעת־הירדן וחוף ים־המלח,** שתנתק למעשה את הגדה מעבר־הירדן.

● השארת מיסדרון ערבי ליד **יריחו,** כדי לקיים את הקשר בין שני עברי הירדן.

● סיפוח **גוש עציון** והבאת הגבול עד מבואות חברון.

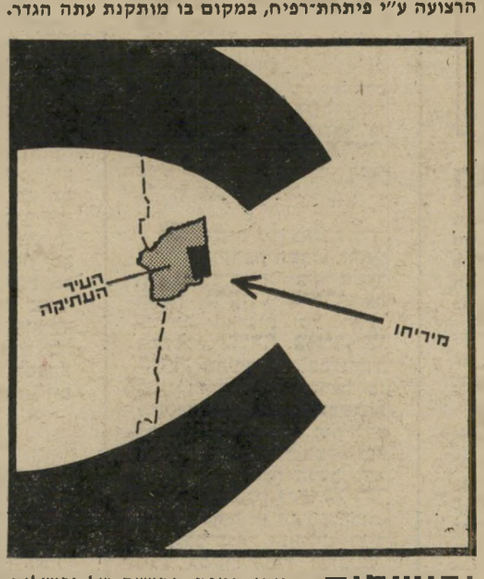
● סיפוח אזור **לטרון** ותיקון הגבול ליד נתניה.

● השארת **שאר הגדה המערבית** בידי ירדן

תוכנית אלון

כפי שהיא מתגבשת עתה סופית: (1) החזקת ביקעת־הירדן, (2) החזקת חוף ים־המלח, (3) סיפוח גוש־עציון וקריית־ארבע, בלי חברון, (4) סיפוח לטרון, ותיקוני גבול באיזור קלקיליה—טול־כרם, (5) הנפת דגל ירדני על הר־הבית וגישה ירדנית אליו, (6) סיפוח רצועת־עזה, עם מתן זכויות לירדן בנמל, (7) חסימת הרצועה ע"י פיתחת־רפיח, במקום בו מותקנת עתה הגדר.

ירושלים

זוהי המפה החדשה של ירושלים, המתגבשת עתה בפועל באמצעות השיכוניזציה, והמצטרפת לתוכנית אלון. רצועת־השיכונים בצפון מובילה מנבי־סמואל עד הר־הצופים, ובדרום מבית־לחם עד ארמון־הנציב. בין שתי הרצועות, לאורך כביש יריחו, נשארת פירצה, במקום שיאפשר בעתיד גישה ירדנית להר־הבית, שעליו יתנוסף הדגל הירדני.

או מדינה פלסטינית. (אלון לא קבע מסמרות לגבי השילטון שם.)

● סיפוח **רצועת־עזה.**

● סיפוח **ירושלים.**

לחץ על חוסיין

ב שיחות־שקיים אבא אבן עם חוסיין בסוף 1967 בלונדון, הגיש שר־החוץ למלך תוכנית זו.

חוסיין דחה אותה, כאומרו שלא יוכל לוותר על ירושלים.

(מקורות מצריים סיפרו לאחר־מכן שגמאל עבד־אל־נאצר אמנם נתן לחוסיין היתר להיפגש עם אבן, אך הזהיר אותו: „אם תוותר על ירושלים, לא תסלח לך ההיסטוריה הערבית לעולם!" הדברים עשו רושם עמוק על חוסיין, נצר מישפחת הנביא מוחמד.)

גם בפגישות שנתקיימו לאחר־מכן עם אישים ישראליים שונים, הועלתה תוכנית זו מחדש. בפגישה האחרונה של אלון עם חוסיין, לפני כן, התמקם המלך מלתת תשובה ברורה על התוכנית, הסתפק בקביעה שאינו יכול לראות שלום נפרד עם ישראל, בלי אישור מצרי.

האם מצב זה השתנה עתה? ואם כן, מדוע?

מצד ממשלת ישראל, הופעל לחץ פסיכולוגי מחוכם על חוסיין. ככל שרבו הסיכויים להסדר חלקי עם מצריים, שיהפוך את תעלת־סואץ לחיץ בין שני הצבאות בדרום, כן גדל לחץ זה.

למעשה נרמז לחוסיין שההסדר החלקי ישים קץ לתקופה ארוכה לכל לחץ צבאי מצרי על ישראל. פירוש הדבר קיום הסטאטוס־קוו למשך זמן רב.

„כדאי לך להגיע עימנו להסכם לפני כן," נרמז לחוסיין, „כי לאחר־מכן תהיה מבודד לגמרי, והסטאטוס־קוו בגדה המערבית יהיה נצחי."

עריכת הבחירות כעיריות הגדה, ביוזמת משה דיין, שירתה את אותה המטרה.

נראה כי חוסיין הבין רמז זה היטב. אולי אמר לעצמו:

המלך חוסיין
דגל בלי ריבונות

מו: אם מצריים עומדת לעשות הסדר נפרד עם ישראל, מבלי לשאול אותי — מדוע אני צריך לשאול את מצריים לגבי הסדר ביני ובין ישראל?

מה גם שהניצחון המוחלט של המלך על הפידאיון נותן לו חופש־פעולה, לפחות לזמן־מה.

על כל פנים, נראה כי עתה מוכן המלך יותר להסדר נפרד — או לפחות, כי הוא מעמיד פנים כאילו.

פרטי ההסדר

מ הו טיבו של ההסדר שהמלך נוטה להסכים לו? לפי הידיעות בעיתונות הערבית, מתברר בערך כלהלן:

● הסכמה **לפירוז הגדה.**

● השלמה עם ההתנחלות הצפופה **בביקעת־הירדן**

(המשך בעמוד 18)

* הידיעה הראשונה פורסמה במדור תשקיף, בגליון האחרון של **העולם הזה** (1801).

מאות חברי קיבוצי השומר הצעיר שבגבול רצועת עזה

החכינסו כדי למחות נגד נישול הערבים מפיתחת רפיח:

מורדי השומר הצעיר*
הבארות נסתמו

מאז היווסדה, לפני 16 שנה, לא זכה קיבוץ ניר־עוז, השוכן ליד רצועת עזה, לארח כנס כה רב־משתתפים ונרגש כפי שאירח בשבוע שעבר. יותר מ־300 האורחים, מקיבוצי השומר הצעיר בחבל־אשכול וחוף־אשקלון הגובלים ברצועה, שגדשו את חדר־האוכל הצבעוני וצר־המידות של ניר־עוז, לא באו לחזות ב־מופע בידורי, אלא ליטול חלק באסיפה פוליטית, דבר שהוא חזיון נדיר למי ש־מציו ביריד־המתח הפוליטי המאפיינ את קיבוצי השוה"צ בשנים האחרונות.

כרוז מאירת־עיניים הסבירה לבאי ה־כנס את מטרתו: „נגד נישול והתנחלות ברצועה." בזה אחר זה נטלו את רשות־הדיבור חברים מיישובי השוה"צ בנגב, רבים מהם חקלאים ואנשי־שורה שאינם מורגלים בהופעה פומבית. במילים חריפות אך מרוסנות הוקיעו את מיבצעי ההת־נחלות המתבצעים בימים אלה ברצועת־עזה ופיתחת־רפיח, וכרוכים ב„חזזת" ה־אוכלוסיה הבדווית, המאכלסת איזור זה שנים רבות.

אחדים מהם, שסיימו לאחרונה שירות מילואים באותו איזור, מסרו לנאספים עדויות חיות מן המתרחש באיזור זה. עודד ליפשיץ (33) איש ניר־עוז, הממלא כיום תפקיד של מדריך חברתי בכרם־שלום, צעיר קיבוצי האיזור, אשר מילא תפקיד מכריע בייזומו והכנתו של כנס־המחאה, הזהיר כי ההתיישבות ברצועה ובפיתחת־רפיח לא בלבד שהיא מתבצעת על הר־זרבה הקרקעית שנועדה ליישוב פליטים ערביים, ולא זו בלבד שהיא מקשה על הנסיונות להשגת הסדר־שלום, אלא שיש הקו הירוק ברצועה ובפית־חה, נצטוו במסגרת שירו־תם ליטול חלק בגידור כל השטח שבין רפיח לבין הי־אחזות דיקלה, שטח בסדר־גודל של כ־40 אלף דונם.

הוברר להם במהרה, כי הגידור כרוך בפינוי האוכ־לוסיה הבדווית המתגוררת באיזור, והרחקת אלפי בדווים לעומק סיני ולצפון הרצועה. אחדים מהם היו עדים לסתימת בארות־מים (שהוקמו לפני שנים אחדות ע"י המימשל הישראלי, לשימוש הבדווים ועדריהם), כדי למנוע מן המור־חקים את חזרתם לאיזור. בכמה מקרים נתקלו בהריסת בקתות ומטעים, שנמצאו על תוואי הגידור. במקרים אחרים נצטוו שבטים לנטוש את שטחיהם תוך 48 שעות.

גידור שטחים כשלעצמו לא היה זר לקיבוצי האיזור, הסובלים לעתים קרובות מחדירות ופיגועים מכיוון הרצועה. בשנה שעברה היו אלה הקיבוצניקים עצמם שתבעו גידור שטחים לאורך הקו הירוק. היה זה אחרי שרשרת מעשי מיקוח ש־הגיעה לשיאה כשנתרג אמיר אבני, הבן הבכור של קיבוץ נירים, במטעי קיבוצו, זמן קצר אחרי שיחרורו מחידת צנחנים.

אך אז היה זה דווקא שר־הבטחון, משה דיין, שחלק על תביעת המשקים, בין הי־תר, משום שחשש כי הקמת הגדר לאורך הקו הירוק תתפרש כהודאה מצד ישראל כי הרצועה איננה חלק אינטגרלי של מדי־נת ישראל. רק אחרי לחץ־איתנים של הת־נועות הקיבוציות בדרגים הקובעים הוק־מה אותה גדר בטחון.

אלוף־פיקוד אריק שרון
ההסכר שיכנע

הוא פירט מספר רב של פעולות חבלניות שבוצעו בשטח הרצועה, בעומק סיני, או אף בישראל גופה, ומקורן באנשים ובנשק מאיזור הפיתחה, כפי שהעלו חקירות של זרועות הבטחון. עוד טען, כי יהיה אשר יהיה עתידה המדיני של הרצועה, יש להם־רידה ממגע טריטוריאלי עם שטח ערבי אחר כלשהו, ע"י יצירת חגורת בידוד, ש־הפיתחה היא חלק ממנה.

שוב, איש מן הנוכחים לא חלק על הנ־תונים הבטחוניים שהביא האלוף. אולם עמדה בגנות המיבצעים ההתיישבותיים ב־פיתחת־רפיח וברצועה, ולשגר נציגים ל־כנס בניר־עוז.

נוכח ההדים שעורר הכנס באיזור, מסר דובר צה"ל לעתונות ידיעה בדבר „גידור שטחים ברצועה" מטעמי־בטחון. הוא סיפר כי ניתן לתושבי השטחים הללו לעבד את אדמותיהם באין מפריע, והוסיף עם זאת, כי „ניתנים להם פיצויים הוגנים". כן נא־מר בידיעות כי הקרקעות הם „אדמות מדינה" (אך לא נאמר של איזו מדינה,

רוצים שכנים - לא אוייבים!

בה חבלה ביחסי־השכנות של קיבוצי־האיזור, ובתור שכאלה, ספק אם הם משר־תים תכלית בטחונית כלשהי.

אחד מפעילי המועצה האזורית חבל אשכול הביא לידיעת הנאספים את דבר קיומה של תוכנית־אב מפורטת של מח־לקת ההתיישבות של הסוכנות, לגבי שט־חי הרצועה וצפון־סיני ל־15 השנים ה־באות. תוכנית זו מוכיחה למעלה מכל ספק את הקשר בין סגירת השטחים בפני אוכ־לוסיהם לבין הקמת התיישבות יהודית, או תיכננה לשנים הבאות.

שניים בלבד מבאי הכנס התבטאו בזכות מיבצעים התיישבותיים ברצועה ובפיתחת־רפיח, ודבריהם נשמעו בהקשבה ובסובלנות. אולם רובם המכריע של הנאספים ביטא את ביקורתם הקטלנית של חברי־הקיבוצים, הנושאים בנטל בטחוני כבד בחיי היום־יום שלהם, על עצם המהלכים, שנועדו כביכול לשרת את צורכי הבטחון של ה־ישובים בהם הם חיים.

גירוש תוך 48 שעות

מה גרם למחאתם של הקיבוצני־קים?

[illegible] אותם קיבוצים, המשרתים [illegible] ואבטחה לאורך

אולם גידור הפיתחה הוא סיפור שונה לחלוטין. המרצע של ייעוד שטחים להת־יישבות הזדקר מיד מן השק. היטיב לה־בין זאת אריה ברוש (25), המזכיר המ־זוקן של קיבוץ ניר־יצחק. אריה, עם שניים מידידיו, חברי קיבוץ כרם־שלום, ביקש פגישה עם מנהיג מפ"ם, ח"כ יעקב חזן, שהוא גם חבר ועדת החוץ והביטחון, שטח בפניו את העובדות הידועות לו.

חזן הבהיר למשלחת מראש, כי הוא מוכן התערב אך־ורק באספקט ההומאני של הבעייה. בכל הנוגע לאספקט הפוליטי, הוא מחייב התיישבות יהודית בפיתחת־רפיח, בתנאי שהדבר לא יהיה כרוך בני־שול ובאמצעים לא־אנושיים.

בינתיים פשטו הידיעות על המת־רחש בפיתחה מפה לאוזן ביישובי האיזור, חוללו סערת־רוחות חסרת־תקדים.

קבוצת חברים מקיבוץ ניר־עוז, וב־ראשה עודד ליפשיץ, טיפוס שקט ושקול, העדיפה לפעול באמצעים תנועתיים של הקיבוץ הארצי, בהנחה שפעולה כזאת תחו־לל אפקט יעיל יותר.

יחד עם חברו אורי גרף, ניסח עודד מכתב חוזר שנשלח אל כל קיבוצי השומר הצעיר בנגב. הקיבוצים נתבקשו לנקוט שהרי שימוש ישראלי באדמות מדינה של מימשל קודם כמוהו כהודעה על סיפוח השטח למדינת ישראל). הגיב על כך אחד מחברי הקיבוצים: „דובר צה"ל אמר את האמת. אך לא את כל האמת."

יומיים אחרי כנס ניר־עוז זומנה למז־כירי הקיבוצים באיזור פגישה עם אלוף פיקוד הדרום, האלוף אריק שרון. השיחה היתה הזדמנות לחשבון־נפש סוליטי נדיר של נציגי הקיבוצים, אף שלכאורה לא דובר בה „פוליטיקה". האלוף הבטיח ל־מאזיניו כי צה"ל נוהג בשעת הפינוי וב־מפונים עצמם באופן קורקטי והוגן, אף כי לא הוציא מכלל אפשרות התנהגות חריגה של חיילים בודדים.

על תיאור זה לא חלק איש מן הנוכחים. אולם אחד מהם טען, כי „גם אם היו נו־הגים במפונים בעדינות מירבית, מגישים לכל אחד מהם פרח ומרפדים את בקתו־תיהם בשושנים, עדיין היה זה נישול."

סימני שאלה בתחום הפוליטי

את עצם הפינוי מהפיתחה הצדיק הא־לוף — שבינתיים חדל להיות אחראי לאזור, עם העברת הרצועה לפיקוד ה־מרכז — בצרכים בטחוניים של הרצועה עצמה, ושל היישובים שליד הקו הירוק.

קיבוצניקים אחדים העירו: „מצב בטחוני אידיאלי היה אילו לא היה בארץ אף ערבי אחד. אולם אם ההנחה היא שאנו נחיה לאורך שנים בשכנות הערבים, חייב צה"ל לתת תשובות מתאימות לבעיית בטחון שוטף, בהתבסס על הנחה זו, ולא בניגוד לה." אנו בטוחים, הוסיפו, כי צה"ל מסוגל לכך. „אנו רוצים שכנים ליד בתי־נו — לא אוייבים."

פגישת הקיבוצניקים עם האלוף סילקה אי־הבנות מיותרות עם כוחות־הבטחון, אך הותירה בעינם את סימני־השאלה הגדולים בתחום הפוליטי, שלא האלוף הוא שיכול היה לענות עליהם.

משתתפי כנס ניר־עוז ממשיכים להע־סיק את מוסדות הקיבוץ הארצי ומפ"ם, בתביעה לנקוט עמדה וליהאבק נגד יצירת עובדות התיישבותיות ברצועה ובפיתחת, ובכל מקום אחר מעבר לקו הירוק.

הצטרפות הדור הצעיר של מפ"ם לגינוי תקיף של ההתנחלות בפיתחת־רפיח („חמו־רה מבחינה מוסרית, ומסוכנת מבחינה מדינית") מעמידה את הנהגת מפ"ם במבחן־אמינות כלפי חברי־השורה. הסערה שהת־עוררה השבוע בניר־עוז היא עמוקה ויסו־דית מכדי שתשקע במהרה. היא נוגעת בשורשי השקפת־העולם המפ"מית, ובתור שכזו יכול להיות לה תסקיד מבריא לת־נועה זו וליסודותיה הרעיוניים.

* בכנס ניר־עוז מימין: יורם גורן, אורי גרף, עודד ליפשיץ, ראובן דומני.

הסדר עם חוסיין?

(המשך מעמוד 17)

דן וחוק ים־המלח. מכיוון שהמלך אינו יכול לוותר רשמית על חבל־ארץ זה, עומד על הפרק פיתרון שלא יביא רשמית לסיפוח הגדה לישראל, אך יהווה סיפוח למעשה. הדבר ינוסח כהחזקה צבאית, להבטחת הפירוז, כך שירדן תוכל לטעון שהריבונות על הביקעה נשארת בידיה.

● ויתור ירדן על **גוש עציון, קריית־ארבע** (אך לא חברון), **לטרון, קיליה**—טול־כרם, שיסופחו לישראל רשמית.

● קיום הרציפות בין שני עברי הירדן על־ידי מיסדרון ירדני, שיכלול את **יריחו** וגשר אלנבי.

● החזרה לירדן של מיסדרון צר **בירושלים,** לאורך כביש יריחו עד עזריה והר הזיתים, כדי ליצור רציפות עם **הר־הבית,** שעליו יתנוסף הדגל הירדני. זוהי, למעשה, „תוכנית בנבנישתי" ב־מר הצעיר בסביבה (ראה מיסגרת).

האופי ההפגנתי של פעולות אלה נועד להשיג בו־זמנית כמה יעדים:

● **להפעיל לחץ על חוסיין,** לשכנעו שנוצרות עובדות שאינן ניתנות עוד לביטול, וכי עליו למהר ולהשיג מה שהוא יכול, לפני שזה יהיה מאוחר מדי.

● **לקבוע עובדות כדפי ארצות־הברית.** בצורה זו מקווה הממשלה לנצל את שנת־הבחירות בארצות־הברית שבה, לדעתה, תהיינה ידי הנשיא ניכסון כבולות — עד יום הבחירות בראשית נובמבר.

הפעילות הממשלתית המוגברת בשטח ההתנחלות מעניינת לא רק במה שיש בה, אלא גם במה שאין בה. כך, למשל, בפעולת־השיכון הקדחתנית באזור ירושלים, החובקת את העיר, יש חור בולט. בין הבנייה באיזור ארמון־הנציב בדרום ובהר־הצופים בצפון בולטת פירצה, הכוללת את השטח שבין הר־הבית ובין כביש יריחו.

כוי נפגש עם חוסיין, איפוה ובותי?

הפגישות בין מלכה של ירדן, המלך חוסיין, לבין מנהיגים ופקידים ישראליים, נערכות כמעט בקביעות זה למעלה משלוש שנים. לפי פירסומים שונים בעיתונות הבינלאומית ובארץ, וכן ממקורות ערביים, נראה שהפגישות העיקריות עם חוסיין נערכו כדלהלן:

● בספטמבר 1968 נפגש חוסיין עם שר־החוץ אבא אבן ועם מנכ"ל משרד ראש־הממשלה שנפטר לפני שבוע, יעקב הרצוג. באותה פגישה הוצעה לראשונה לחוסיין „תוכנית אלון".

● בחודשים הראשונים של שנת 1970, נערכו מיספר פגישות בין המלך חוסיין לבין השרים יגאל אלון ואבא אבן, אי־שם באיזור הערבה בקירבת אילת. מיפורים שהודלפו לעיתונות הישראלית אף גילו אילו מתנות נתן חוסיין בפגישות אלה לשרים הישראליים.

● בנובמבר 1970 נפגש חוסיין, לפי מקורות ערביים, עם משה דיין במלון **אמריקאנה** בניו־יורק, וזמן קצר אחר־כך נפגש בלונדון עם אבא אבן ופקידים בכירים של משרד־החוץ.

● המפגש האחרון נערך שוב בין חוסיין ובין סגן ראש־הממשלה יגאל אלון, הוא התקיים בחודש נובמבר 1971 ובהמשכו נערכו מיספר מגעים באמצעות אנשי קשר מהדורה חדשה. פרטי פיתרון זה יהיו מסובכים, כדי לאפשר לממשלת ישראל לטעון שהיא מקיימת את הסטאטוס־קוו ב־ירושלים המאוחדת, בעוד שחוסיין יוכל לטעון שהציל את מקומות־הקודש המוסלמיים.

● **רצועת־עזה** לא תסופח לירדן, כפי שרצו האמריקאים, אלא תישאר כפי שהיא, תוך יצירת מציאות של סיפוח ישראלי. אולם למלך יינתנו זכויות מסויימות בעזה.

קבלת תוכנית כזאת היא גזירה מרה למלך. אך ייתכן כי הגיע למסקנה כי זהו ההסדר הטוב ביותר שיוכל לקוות לו — וכי האלטרנטיבה היחידה היא אובדן סופי של הגדה לממלכתו.

ניצול הבחירות באמריקה

לגבי הערכת הכוונות של ממשלת ישראל, אין צורך לסמוך על ידיעות ערביות או שמועות, מוסמכות ככל שתהיינה.

כי מעשיה של הממשלה עצמה מעידים היטב על כיוון הדברים.

בשבועות האחרונים הסירה הממשלה את מעטה האיפול־למחצה שאפף את התנחלות בביקעת־הירדן. במקומו באה פירסומת רעשנית, שנועדה להבליט את המציאות של הביקעה המסופחת.

הצהרות של שרים ופקידים, קטעי־יומן בטלוויזיה וידיעות בעיתונות נועדו להגביר את הרושם כי הביקעה כבר תפוסה כולה בידי ישראל, ושנסללה בה רשת ענפה של כבישים. בקיצור: שהביקעה כבר מהווה כיום חלק בלתי־נפרד מישראל.

הצהרתו של משה דיין, כי הירדן הוא גבול ישראל, נועדה לשמש את אותה המטרה.

בעוד שההתנחלות בביקעה מבוצעת במרץ מירבי, ניכרת אותה תכונה ברצועה. גידור פיתחת רפיח מנתק את הרצועה סופית ומעשית מחצי־האי סיני. וברצועה עצמה מבוצעת עתה התנחלות מואצת, בשיטות שכבר גרמו ליזעם של מחאה אצל צעירי השוזהו, כמובן, הפריזדור שניתן לאפשר לירדן את הגישה הישירה אל כיפת־הסלע ומיסגד אל־אקצה.

פאטה מורגאנה?

אם מסתמן הפעם באמת הסדר, או שהממשלה משלה את עצמה שוב?

החלום של הסדר בין ישראל ובין שושלת ההאשמים הוא עתיק־יומין, וחוזר למלחמת־העולם הראשונה, שבסופה נפגש חיים וייצמן עם האמיר פייצל, אחיו של חוסיין. במלחמת־העולם השנייה ניסה אליהו ששון להשיג הסדר עם נורי סעיד, משרת הענף העיראקי של השושלת. במלחמת־העצמאות נפגשה גולדה מאיר עם עבדאללה, סבו של חוסיין.

בכל הפעמים, היה נראה כי הנחת־הנה הושג הסדר, וכבר פעם נמוג ההסכם כמו פאטה־מורגאנה.

כי מעולם לא היו ההאשמים די חזקים, ואולי, בסתר ליבם, לא רצו צאצאי־הנביא לבצע דבר שהם עצמם ראו בו מעשה־בגידה בעניין הערבי.

שאלה אחרת היא אם הסכם כזה, אפילו חושג וכוצע, יחזיק מעמד ברכות הימים, אחרי שנעשה כדי שיתוף הפלסטינים, על אפם ועל חמתם.

אמנם אין לפלסטינים כיום הכוח למנוע הסכם כזה. אירגוני־הפידאיון אינם מהווים איום צבאי רציני, והאוכלוסייה בגדה וברצועה אינה מאורגנת לניהול מאבק מדיני יעיל.

אולם זהו מצב זמני. אירגוני־הפידאיון, שאינם מהווים איום חמור על ישראל, מהווים עדיין איום חמור מאוד על חוסיין. למעשה הם נטשו לאחרונה את המאבק המזויין נגד ישראל, והפכו תנועת־מחתרת פוליטית להפלת המישטר האשמי.

הסכם ישראלי־האשמי, שניתן יתארו כבגידה בפלסטין, עשוי יתת למחתרת פוליטית זו תנופה אדירה, להביא להפלת מישטרו של חוסיין.

בעיות אלה אינן מטרידות את ממשלת גולדה מאיר. כי גולדה, דיין ואבא אבן התייחסו תמיד באי־רצון או בזילזול לעניין הפלסטיני. אם יוכלו להשיג הסכם עם חוסיין, הם יר

ספורט־טוטו

320 אלף ל"י
(כולל העברה)
עלה השבוע
מינימום
הפרס הראשון
*
מינימום
כלל הפרסים
500 אלף ל"י
(כולל העברה)

עשה לך מנהג קבוע-
מלא טוטו כל שבוע!

תדיז
SCHAUB-LORENZ

מחלקה מיוחדת
לשרות ולמכירה
לעולים חדשים
פטורים ממס.

שימו לב!
לטובתכם קנו רק
מכשירים בצרוף
תעודות אחריות
מקוריות שלנו
x x x

הסוכן הבלעדי
לישראל:
כנורי בע"מ
ת.א. רח. פרץ 4

ב ת ל־א ב י ב

תא הסטודנטים של
העולם הזה — כוח חדש

ביום חמישי, 16.3.72, בשעה 8.30 בערב, בבניין רקנטי, חדר 203, תתקיים פגישה עם

אלכס מסיס

על הנושא:

הפרדת הדת מהמדינה

ביטוח שנתי לטלוויזיה
—.30 ל"י
כולל מנורת המסך, כולל מיסים
סיגנל
אלקטרוניקה
רח' החשמל 4, תל־אביב,
טל. 625459, 615362

„שנית מצדה לא תיפול!" - אך במינחת שלה עלולים ליפול קורבנות כל יום

חיי אדם ב-60 לירות

השעה היתה 12 בדיוק, בצהרי יום הששי האחרון, כאשר ההתראה האלחוטית הנרגשת נקלטה על־ידי כל הטייסים האזרחיים במרחב האווירי של מדינת ישראל: „למטוסים העומדים לנחות במצדה. זהירות. לא לנחות. כתב של העולם הזה אורב כיבוי־אש."

האזהרה הדחופה, ששודרה על־ידי גיל הרמתי, טייס של חברת אוירובט, במטרה למנוע מעמיתיו לנחות לתוך צרה צרורה, היתה שיאה של טרגי־קומדיה אווירית, שהתרחשה במינחת ע"ש ישראל בר־יהודה, לרגלי המצדה.

הטרגי־קומדיה היתה עלולה — ועלולה כל רגע — להתפתח לטרגדיה, אם יפספס אחד הטייסים הנוחתים שם את נחיתתו — או ייזקק לנחיתת חירום בגלל תקלה טכנית — או ייכנס לכל מצב אחר שבעקבותיו תפרוץ שריפה בעת הנחיתה: סיכוייו וסיכויי נוסעיו לצאת חיים מהשריפה יהיו קלושים ביותר. כי במינחת־מצדה נוחתים כיום מטוסים מבלי ששירותי ההצלה יעמדו הכן לקראתם. ציוד החירום אמנם ישנו שם — אך משרתק וסגור במיבנה שדלתו נעולה על בריח, וללא אדם המסוגל להפעילו.

נחיתה ראשונה

ממינחת בר־יהודה שבמרחבי מידבר יהודה, מדווח כתב „העולם הזה" אריק לביא — ה־איש שגרם למהומה האחרונה:

הגעתי למינחת על־שם ישראל בר־יהודה ביום שישי בשבע בבוקר. המידע שבידי אמר, כי המינחת במצדה הפך להיות הפקר מייד עם סלילתו. מטוסים, בעיקר של החברות הקטנות ניצלו את העובדה שהשדה רחוק, הנחיתו מטוסים בניגוד לתקנות הבטיחות של מינהל התעופה האזרחי.

דבר בואי נודע מייד, והאזהרה שודרה לכל המעוניינים. התוצאה: כאשר, כחצי שעה אחרי קריאתו הדרמטית של טייס חברת אוירובט, הגיע למקום סנה 172, שכור בידי חברת כנף, החל טייסו חג מעל השדה פעם, פעמיים, שלוש, ארבע, מכל הכיוונים והזוויות, במאמץ לאתר את האנשים שהיו ליד המסלול.

בסופו של דבר, נחת הטייס, דני גולן, על הקרקע נמצאו שני צלמי סרטים, נהג אוטובוס של אגד, ואני הקטן.

דני גולן נחת ללא שרותי כיבוי. הוא יצא מהמטוס, פנה אלי בקול מיתמם: „אתה איש שרותי הכיבוי?" עניתי בשלילה. „יש לנו אדם קבוע שמחזיק בשרותי הכיבוי במקום," אמר דני, בתמימות. כששאלתי אותו כיצד אם כן אירגנו מכיר את האיש הקבוע, חשב שזה אני — לא היתה בידו תשובה.

מגיע מסוק של חברת מסוק, שבא לאסוף את שני הצלמים הזרים, המסריטים סרט בארץ.

כשהתבררה לטייס חברת אוירובט שנחת, גיל הרמתי, הסיבה לבואי — ביקש משמעון קוטלר, נוסע שהגיע עימו למינחת, לעזור לו בשעת ההמראה: קוטלר נעמד על המסלול, בידיו מטפה, בעוד שגיל ממריא, כשהוא נושא איתו צפוי־נה את נוסעו היחידי, דויד שיפמן, חבר מועצת עיריית תל־אביב.

לולא היה זה כל־כך עצוב, היה זה משעשע. המטפה האומלל היה לעג לרש, לעומת הדרישות של מינהל התעופה האזרחית. שכן, מינהל התעופה האזרחי מחייב את חברות התעופה, כאשר הן מנחיתות מטוסים במינחת מצדה, להעמיד הכן:

- שני סכינים לחיתוך רצועות מושב.
- מפרק (לום) 90 ס"מ.
- פנס יד.
- אקדח רקטות עם מלאי תחמושת.
- שק רוח סטנדרטי.
- כלי רכב שמיש בעל הנעה קדמית ואחורית בסדר גודל של טנדר או משאית.
- זרקור נייד בעוצמה של 500 וואט.
- אדם מאומן ומוסמך כדין להפעלת כל הציוד הנ"ל.

המועצה המקומית רכשה את כל הציוד הזה. אולם במקרים רבים אין מי שיפעיל אותו. הסיבה: הציוד, שהינו נעול בתוך מבנה ליד המינחת, נעול במיבנה בטון בעל דלת ברזל. על־מנת להפעילו, חייבות חברות התעופה להזמין מפעיל שרותים, שצריך להגיע למצדה מערד או מבאר־שבע. הזמנתו של איש־שרותים כזה מערד עולה לחברה כ־60 ל"י.

חברות התעופה הקטנות, שמתח הרווחים שלהן נמוך בגלל ריבויין והתחרות הקשה ביניהן, רוצות לחסוך בהוצאות.

מובן שהנוסעים המגיעים במטוסים אלה אינם יודעים כלל שהם נחתו בנסיבות העלולות להיות טרגיות.

מיכה לוי, מנהל חברת אוירובט — אשר רשיון המפעיל שלה להשכרת מטוסים והדרכת טייס נשלל, לאחר שהצלחתי לשכור מטוס ממנה — בלי שיהיה לי רשיון טייס — לא היה מוכן להגיב.

סגן מנהל חברת נתיב, מייקה ברזילי (26), הודה בכך שמטוס חברתו נחת במינחת מצדה ללא שרותי כיבוי. לדבריו היתה תקלה, ואיש שרותי כיבוי שלהם, הישב בבאר־שבע לא הגיע בזמן למצדה. משום מה, לא הגיע האיש, דני זקס, גם כשהמטוס המריא — כשעה אחרי שנחת.

הסביר ברזילי: „המטוס שנחת במצדה היה של חברת פגסוס, והוא שייך לנחום זולוטין. אנחנו שכרנו את המטוס מהם. זאת היתה טיסה של החברים של הטייס דני גולן. למעשה זאת לא היתה טיסה של החברה אלא טיסה פרטית. אנחנו עומדים תמיד בכל תקנות הטיס. יום יום אנחנו נוחתים בשביל האוניברסיטה בבאר־שבע, ותמיד יש לנו במקום כיבוי־אש. גם בשדה־התעופה בבצת, המופעל על ידינו, קנינו מכונית כיבוי־אש בעשרות אלפי לירות. כאן היתה פשוט תקלה והבחור הגיע מאוחר יותר."

לא מדוייק. אין כל הבדל בין אם היטיסה היתה פרטית של הטייס וחבריו, או טיסה מסחרית רגילה. חברת נתיב היתה צריכה להפעיל ציוד כיבוי־אש בכל מקרה.

נחיתה בטעות?

למייקה טענות משלו לגבי הוראות מינהל התעופה: זה כמעט בלתי אפשרי לעמוד בכל הדרישות של המינהל. לפי תביעותיהם, צריכים להשקיע בכל מינחת קטן סכום של קרוב למאה אלף ל"י.

אורי ירום מנכ"ל חברת מסוק המפעילה הליקופטרים פרטיים בארץ, מודה גם הוא שמסוק שלו נחת במצדה בניגוד לתקנות, אולם לדבריו, נחת המסוק בשדה בטעות. הוא היה צריך לנחות על הכביש, ומשום מה החליט לנחות על השדה.

מה שלא ברור, מתשובה זו: כיצד זה הגיעו גם שני הצלמים, שהמתינו למסוק — בטעות לשדה?

טענה שנייה של ירום: מסוקים אינם חייבים בשרותי כיבוי. מסביר ירום: „יש לנו ויכוח ארוך עם ארי אלוף, מנהל מחלקת המיבצעים במינהל. הם טוענים שאנחנו צריכים לנחות עם כיבוי ואנחנו טוענים שלא. אם אנחנו נצטרך גם כן כמו המטוסים, להפעיל שירותי כיבוי, אז אין לנו מה לעשות עם המסוקים. כל היתרון שלנו שאנחנו חופשיים לחלוטין. יכולים לנחות בכל מקום שאנחנו רוצים."

יהודה רבין, ראש מינהל התעופה האזרחית, לא ידע כיצד להגיב על כל הפרשה, כאשר דיווחתי לו עליה. ניסיתי את מזלי אצל מנהל מחלקת המיבצעים ארי אלוף. הוא הבין את חומרת הדברים. בו במקום רשם את הפרטים שמסרתי לו, והודיע שיפתח מייד בחקירה.

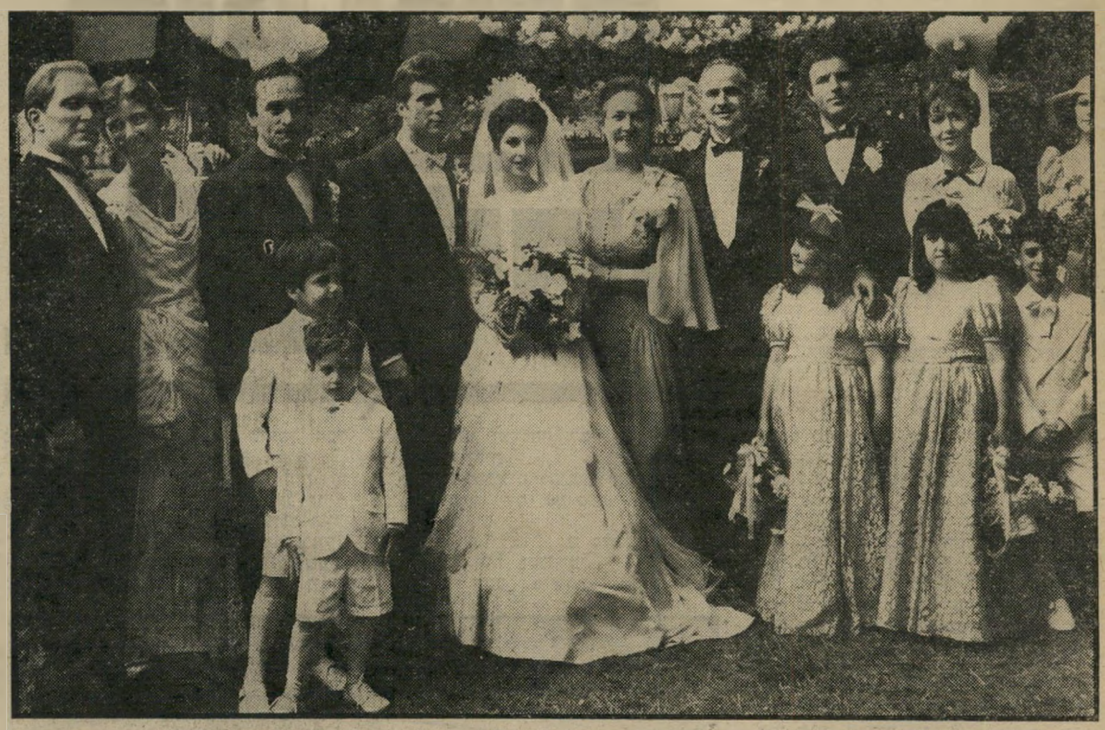
המסתכנים מיכה גיא, טייס חברת „מסוק", במינחת מצדה, ליד החליקופטר שהנחית ללא שרותי כיבוי. למעלה: מטוס חברת „אוירובט", ולידו טייס החברה גיל, שנחת גם הוא בצורה דומה. ברקע: מצדה.

הנה הם קמים לתחייה: גיבורי הספר

פוזו והבאמבינוס

מריו פוזו (ממושקף במרכז) מחבר רב־המכר הסנדק, שנקרא במהדורתו העברית **דון קורליאונה איש המאפייה**, בחברת אשתו וילדיו — מאפייה רצינית בפני עצמה.

דון קורליאונה והבאמבינוס

מרלון ברנדו בתפקיד דון קורליאונה (במרכז) עם בני משפחתו, בסצינת החתונה בפתיחת הסרט. בתפקיד אשתו של קורליאונה. משחקת זמרת הג'ז מורגאנה קינג. לידם: בניו של קורליאונה, נשותיהם והיועץ המשפטי שלו, האגן, (משמאל). זוהי גם הסצינה **הפותחת את הספר, בתיאור בני החסות** של הפטרון המצליח.

ה שבוע, התרחש בניו־יורק הרחוקה אירוע העתיד לרגש מאות אלפי יש־ראלים: היתה זו הצגת הבכורה של הסרט הסנדק, או דון קורליאונה איש המאפיה, **כפי שנקרא הספר בעברית.**

למחרת הצגת הבכורה החגיגית, התפר־סמה בניו־יורק תגובתו הנזעמת של ויטו ג'נובזה, הנחשב על־ידי רבים וטובים כמלך המאפיה — במציאות: „כשעושים סרט על אישיות מפורסמת," קבל הדון מרות, „מזמינים אותה תמיד לבכורה. למה היפלו אותנו? למה לא שלחו לנו הזמנות הפעם?" צודק הבן־אדם, מאפיה או לא מאפיה.

רבבות הישראלים שקראו את הספר, חשו כי הוכנסו לחדרי־החדרים של גוע המאפיוזים האימתני והמסקרן, יזכו בקרוב לחווייה דומה בסרט, שהצליח גם הוא לתאר בני־אדם, לא בובות־שעווה.

סיפור לידתו של הסרט, מרתק גם הוא. רוברט איבנס — בוב בפי כל ידידיו — שהוא בעלה של כוכבת הקולנוע אלי מקגרו ומנהל ההפקה של חברת פארא־

„הסנדק" שריתק את העולם וישראל

מונט, היה מודאג כשיצא לדרך. כאשר הסכים, לפני חמש שנים לרכוש את זכויות ההסרטה של סיפור בשם הסנדק, האמין שיש סיכוי מסחרי כלשהוא לאותו תקציר בן 20 העמודים, שהראה לו איש שמן וממושקף בשם מאריו פוזו. אבל אפילו בחלומותיו הוורודים ביותר לא חלם אי־בנס שאותה סקיצה מקוצרת, אודות קורו־תיה של אחת ממישפחות המאפיה — עשוייה ביום מן הימים להימכר בלמעלה מעשרה מיליון עותקים.

לך ותעשה מדבר כזה סרט פשע מן המיניין! הרי הוליווד כולה תתפוצץ מצ־חוק. סרט כזה חייב להיות כמובן פצצת השנה! אבל לאיבנס לא היה הרבה חשק להפיק סופר־פרודוקציה. קודם כל, האול־פן שלו כבר נכווה, לפני שנים מעטות

פראנק סינטרה הזמר אל מרטינו

בתפקיד ג'וני פונטאנה, שתיאורו בספר זהה עם סיפור חייו של פראנק סינטרה ותלותו במאפייה. פראנק סינטרה התנפל על הסו־פר מריו פוזו במסעדה והקים שערוריה.

בלבד, עם סיפור דומה בשם אחווה. אפילו נוכחותו של קירק דאגלס לא עזרה אז למאפיה להפוך ללהיט בקולנוע. כמו כן בימים טרופים אלה, הפקה יקרה היא הי־מור שבדרך כלל מתנקם במהמר.

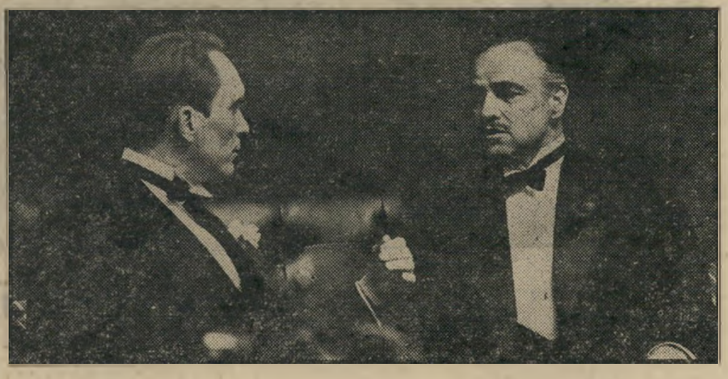
ברם, רכוש כמו הסנדק אינו נופל לך

(המשך בעמוד 22)

רצח בראזי

אחד החיילים של קורליאונה מוציא להורג את לוקה בראזי, חייל של כנופיית גאנגסטרים יריבה לכנופייתו של קורליאונה.

הדון והיועץ

מרלון בראנדו עם איש סוד של קורליאונה, הפרקליט האגן, שאת דמותו מגלם בסרט .השחקן רוברט דיבאל.

ה מזויינת

כששומר חמוש ברובה צייד מאבטח את תהלוכת החתונה, נושא מייקל קורליאונה (אל פאצ'ינו) לאשה נערה סיצי־ן שהוא גולה באי המולדת של אביו והמאפייה. ההווי הסיציליאני שוחזר באוטנטיות.

הדון החדש

מייקל קורליאונה, בנו הצעיר של הדון הזקן, יורש את תפקידו כראש משפחת המאפיה, אחרי שהחזקן לא היה מסוגל להסתגל לדרישות הפשע המודרני. בתמונה הוא נראה מקבל את כניעת נאמני אביו.

(המשך מעמוד 21)

מן השמיים כל יום. וכאשר זכויות ההס־רטה עלו לך רק 25 אלף דולר — (פוזו עצמו לא ידע מה יש לו בידיים כאשר מכר אותן), ובעוד הספר מתורגם לכל שפות העולם (בעברית הוא ידוע, ברשותה האדיבה של הוצאת שוקן, כדון קורליאו־נה, איש המאפיה), תהיה זאת שטות חפו־זה לזלזל בו.

ברגשות מעורבים יצא איבנס לח־פש בימאי. הוא הציע את העיסקה לפיטר (בוליט) וייטס. הוא הציע אותה לריצ'ארד (בדם קר) ברוקס. הוא הציע אפילו לקוסטא־גבראס, היוזני שהיטיב כל־כך לתאר את מאפיית הקולונלים במולדתו. איש מהם לא הסכים ליטול את המשימה על עצמו. אולי משום שחששו כי האולפן לא יאפשר להם לעשות כעולה על רוחם. חוץ מזה, מי רוצה להתעסק עם המאפיה?

כולם הינם חובבי קולנוע מושבעים. כולם ראו את בעל הצלקת של התאראד הוקס. כולם זוכרים כיצד איים אל־קאפו־נה לעשות שפטים בחוצפנים שהעיזו לה־עמיד לו דיוקן קולנועי.

לבסוף הגיע איבנס אל פרנסיס פורד קופולה, בימאי בן 31 בלבד, בנו של נגן בתזמורת אנ.בי.סי., ואיש בעל כשרונות ושאיפות, שזכו מזמן לזמן לביקורות טובות (אתה כבר נער גדול, אנשי הג־שם) לעיתים לקסילות (קשתו של פיני־און), אבל מעולם לא סבל מעודף תעסו־קה. אומנם רק לפני שנה קיבל קופולה אוסקר על כתיבת התסריט לפאטון, אבל מת שהוא עצמו חושב על תסריט זה, מוטב לשכוח.

המאפייה — כמות שהיא

איבנס פנה אליו קודם כל משום שאבחור הוא ממוצא איטלקי, שניח שהיה עמוס בחובות, כך שלא יכול היה להרשות לעצמו להתווכח יתר על המידה.

בינתיים, הכין כבר פוזו, תמורת תשלום נוסף של מאה אלף דולר, את התסריט המלא, הגיש אותו לעיון לבימאי המיועד. קופולה קרא, עיקם את אפו, וחלל לשכחב את הכל מהתחלה, עם המחבר. «פוזו, כתב תסריט לסתם סרט פשע. אני רציתי להביא תאור אמיתי של אורח החיים והמחשבה, של חיי המשפחה וחיי החב־רה המקובלים על הגנגסטרים ממוצא אי־טלקי.»

מהרגע הראשון הכריז פוזו שחסנדק צריך להיות רב־המכר שיסרסם אותו, ועד עצם היום הזה הוא חוזר על אותה הטענה. וכאשר פראנק סינאטרה, שדמותו נרמזת בצורה שקופה למדי בספר וגם בסרט, גידף אותו פעם בפומבי במסעדה הוליוו־דית, הגיב פוזו בזילזול: «תראו את האיטלקי מצפוני הזה, המעיז לאיים על איטלקי דרומי כמוני. זה כאילו היה איינ־שטיין מרים סכין על אל קאפונה.»

לאיבנס היו כבר דאגות חדשות: בידי מי יפקיד את התפקיד הראשי? פוזו טען שבכל השנים, מאז כתב את הסרט, ראה רק את מרלון בראנדו כראוי לתפקיד השמן והנכבד של דון ויטו קור־ליאונה, מלך ה«מאפיה» ראש המשפחה הכל יכול, השולט שילטון ללא מצרים — עד אשר מתנקשים בו מתחריו, משום שהוא מסרב להיות מודרני ולעסוק בסמים.

אלא שלשמע השם בראנדו, הזדעזעו כל אמות הסיפים באולפני פאראמונט. מה פתאום בראנדו? הרי הכל יודעים כי מזה שנים האיש הוא רעל נקי לקופה. שבעו־נותיו הוציאו מן הכלים את הוליווד כולה.

ידידו של הרב כהנא מתערב

בך האיטלקים הם עקשנים מטב־עם. פוזו וקופולה לא ויתרו על בראנדו. ביום בהיר אחד הזמינו את אי־בנס לראות צילומי נסיון שערכו לכמה שהיתמהה שנים ארוכות בתפקידי נב־לים, והמגלם את האגן, יועצו של הדון.

אל פאצ'ינו, צעיר שהתגלה על בד הקולנוע בפסטיבל קאן האחרון, בסרט בשם בהלה בגן המחטים, זכה להיות הבן הצעיר של המשפחה והיורש של דון קורליאונה, למרות שרוברט רדפורד וג'ק ניקולסון נימנו בין אלה שפוזו לתפקיד.

אלא שלא הכל הלך כל כך חלק. הצלם הוותיק גורדון ויליס עיקם את פרצופו לשמע הוראותיו של קופולה, ומילמל ל־עצמו, שוב ושוב: «שטויות.» המתח וה־עצבנות שליוו את בחירת הצוות נתנו אותותיהם בשעת העבודה. טכנאים נוס־פים סברו שקופולה הוא צעיר וטירון מכדי שיתן להם הוראות. השמועות מגי־עות לאיבנס — והוא כמעט — מפטר את הבימאי.

אלא שכאן מתערב בראנדו. הוא מאיים לפרוש. התוצאה: מפסרים כמה מעושי הב־עיות, והעבודה נמשכת.

בראנדו עצמו ממש מדהים את כולם. לא זו בלבד שאינו עושה צרות ואינו עולה לאיש על העצבים, — אלא שהוא הופך לקטליזאטור. להפתעת כולם הוא בכבודו ובעצמו הרוח המאחדת את הצוות כולו. הוא מספר בדיחות, עוזר לזמר אל מארטינו, המגלם את הזמר־ההופך־לשח־קן־בעזרת־הדון (הדמות שהוכירה והרגיזה את סינאטרה), להתגבר על תפקידו הקול־נועי הראשון.

נקמה באוייבי האב

לי מי שלא קרא עדיין את הספר (יש כנראה גם כאלה, אם כי לא רבים, אם להאמין לכל מה שמספרים על מכירתו) — הסנדק הוא סיפורו של נער סיציליאני עני והגון, שהנסיבות ואופי של ברזל הפכוהו לאיש החזק ביותר במאפיה האמ־ריקאית — עד שהוא יורד מגדולתו, כאשר כנופיות מתחרות מתאגדות נגדו ומנסות לרצחו, אחרי שסירב לשתף עימם פעולה בסחר־סמים.

בנו הבכור יורש את עמדתו, לאחר שהזקן אינו יכול לפעול כבעבר. בנו הצעיר, אשר חונך והודרך כך שיוכל פעם להיות אזרח הגון, נכבד ואולי אפילו נבחר — נוטל אקדח ונוקם באוייבי אביו, אחר נמלט לסיציליה.

כאשר הבכור, בחור בעל לב זהב, אבל חמום־מוח וחסר שיקול־הדעת וקור־הרוח של האב, מוצא את מותו במלחמת הכנופיות, חוזר הצעיר לאמריקה, נוטל לידיו את ההנהגת המשפחה, וללא כל יסורי מצפון מחסל את כל הענפים היבשים בתוך המנגנון שלו, ממנה את פעילות המשפחה לאפיקים מודרניים ומשתלמים יותר, כמו הימורים בלאס־וגאס, ומחזיר את עטרת המשפחה ליושנה.

בראנדו החדש

סירטו של קופולה, המנסה להכיל כמה שאפשר יותר פרקים מתוך הספר, מוצג השבוע בהצגת בכורה עולמית בניו־יורק. המאושרים שזכו לראותו בהצגות מוקדמות, טוענים שזה הלהיט הגדול וה־מפוצץ של העונה הבאה. שיזכה את בראנ־דו בקריירה מחודשת, בערך כמו אותו ג'וני פונטאנה שבספר.

מה אומרים על כל זה הנוגעים בדבר — אנשי הקוזה נוסטרה בכבודם ובעצמם?

קודם כל, הם כבר לא כל־כך באופנה. פושעים משוכללים ומאורגנים יותר כבשו את מקומם. כך שמה שיש להם להגיד, הוא בעל משקל קטן יותר, מכפי שאפשר היה להניח תחילה.

שנית, הם בעצם מרוצים למדי, משום שהסרט בעצם אינו פוגע בהם כל־כך. קופולה הרי הודה שהוא מאמץ לעצמו את הגישה שהמאפיה אינה אלא עוד קרטל עצום ואדיר, כמו ג'נרל מוטורס למשל, המגן על האינטרסים שלו בכל הדרכים הידועות לו. והאם זה רע להיות כמו ג'נרל מוטורס?

חוץ מזה, יש להם בסרט אפילו כמה נציגים, שקיבלו את העבודה בהמלצתם. למשל, ג'אני רוסו, מגחה במועדון ב־לאס־וגאס, המגלם את חתנו של הדון.

והעיקר: המאפיה דווקא אוהבת סרטים. חבריה נהנו תמיד למראה הרפתקאות רו־בין הוד, והזדהו תמיד עם הגיבור. גם הוא גנב, גם הוא פשט עורם של עשירים. ההבדל היחידי הוא, שהם לא זכרו תמיד לחלק את השלל עם העניים.

אבל זה כבר סתם פרט קטן.

הדון השקט

דון קורליאונה הקשיש מוטל פצוע, אחרי ניסיון התנקשות בחייו. כנופייה יריבה החליטה להשתיקו לנצח, לאחר שסירב לשתף עימה פעולה בסחר־סמים. הדון חזר לאיתנו, אבל לא לפעילותו. את מקומו יירש בנו הצעיר, מיכאל, החוזר לנקום את ניקמת אביו בעזרת יתר חברי הכנופייה.

במדינה

(המשך מעמוד 14)

לשלום וביטחון, חשבו בוודאי כי אין צו־רך להסביר לחבר המכובד של תנועתם, כי התנועה לשלום וביטחון, שהוציאה השבוע את כרטיס החבר מס' 1000 לחב־רים פעילים ומשלמי מיסים, היא אולי התנועה הלא־מפלגתית היחידה בישראל, בה חברים חברות אקטיבית, זה בצד זה חברי קיבוץ מן השורה, פועלים, סטו־דנטים, חברי גרעיני נח"ל יחד עם פרו־פסורים בכירים ומרצים באוניברסיטאות, שרים לשעבר, בצידם של חברי־כנסת או־פוזיציונרים, סופרים ומשוררים, יחד עם שחקנים ובמאים.

רוב בחתי מפלגתי. במרכז הדיונים עמד הוויכוח על הערכת מדיניות חממ־שלה. לא היתה זו הפתעה לחברי התנועה לשמוע את חברי הרוב במק"י מטיפים מוסר למזכירות היוצאת על שנקטה «אי־פוזיציה ולא פוזיציה» למדיניות הממשלה ואת פרופסור יהושע אריאלי ומזכיר הדור הצעיר של מפ"ם לטיף דורי, כשהם תוקפים בחריפות עמדות כאלה ומסבירים כי התנועה וחבריה מצטערים על כך, אך אין להם ברירה אחרת מאשר להיות באו־פוזיציה פעילה עוד יותר למדיניות הרת האסון של הממשלה.

דיוני הכנס הסתיימו בקבלת החלטות הקובעות במפורש כי ממשלת ישראל היא המעכבת ללא צורך את המשך המו"מ המדיני עם מצריים, באמצעות חד"ר יא־רינג וסיסקו, וקובעת אגב כך עובדות מפורשות בשטחים המוחזקים ע"י העלאת התנחלויות ויישובים עירונים על הקרקע בכל מקום בו מתכוונת הממשלה לספח שטח זה הלכה למעשה.

המועצה החדשה של התנועה, שגב־חרה במושב השני של הכנס, מסמנת אף היא מיפנה חשוב בהנהגת התנועה: במקום רוב מוחלט של חברי מפלגות השמאל המסורתיות, שהיו רגילות לנהל בינן לבין עצמן את המוסדות השונים של מחנה השלום הישראלי, בחר הכנס מועצה של אנשי רוח, פעילים בלתי מפלגתיים עם מיעוט של חברי מפלגות.

מפלגות

בעל בית על תנאי

במק"י עוסקים עתה בצוואתו של ד"ר משה סנה. אחרי שההלוויה נערכה בטקס דתי מלא וקול העם פירסם את החלק הער־סק בסדרה, כדי «לסור אי הבנות ואף רכילויות» — החלו תומכי המנוח בבי־סוס מעמדם במפלגה, כדי להוכיח לשמו־אל מיקוניס, אסתר ווילנסקה ואליעזר («שומרניק») פיילר, כי גם אחרי מות סנה, אל להם לקוות כי יהיה שינוי בקו המפלגה.

כדי לחסיר ספק, החלו אנשי הרוב של מק"י בפירסום אישי מסוג חדש, שהוא בוודאי חידוש במפלגות שמאליות בעולם כולו. בכתבה מיוחדת שיזמה הוא ברל בלטי שפורסמה בידיעות אחרונות בצידו של מאמר חספד נלהב בחתימת ד"ר יש־ראל «אלדד» שייב, מפורטות תכונותיהם החיוביות של «אנשי סנה... שהעדיפו לם־עול בצילו של מורם ורבם: ברל בלטי, השתתף במלחמת ספרד, שירת בחטיבה 8 בפיקודו של יצחק שדה; עו"ד מאיר לם, קצין מותחנים בצבא האדום; ראול טיטל־בוים, מהמחתרת האנטי נאצית בבלקנים, קצין מילואים בצה"ל; יאיר צבן, איש הפלמ"ח, שאכל ארוחה עם צ'ו אן לאי...»

כביה של ווילנסקה. קבוצה כזו של קציני מילואים מכל צבאות העולם, מתכוונת להנהיג את המחנה העייף של מק"י אל זרועות המערך מק"י—מפ"ם—העבודה. ברל בלטי ויאיר צבן, מתעלמים כמובן מהעובדה שחלק גדול ממפ"ם, האגף השמאלי שלה, אינו חולם אפילו להת־אחד או לשתף פעולה עם קומוניסטים לאומניים המפרסמים כנרטיס ביקור פולי־טי את דרגותיהם ממלחמות העולם הקודי־מות ומלחמת העצמאות.

בינתיים, מאיימים אנשי הרוב של מק"י על שמואל מיקוניס, מנהיגה הוותיק של המפלגה, כי הוא רק «בעל הבית על תנאי» במק"י וכי הם ידיחו אותו מכל תפקידיו אם לא ינתק עצמו «מכבליה הפוליטיים של אסתר וילנסקה.»

קשה עדיין לתעריך, בשבוע הראש־אחרי מותו של סנה, מה יהיו המהלי־הבאים במירוץ האמוק של הרוב ב־לנקודת הסיום של מפלגה זו, אך ב־ותיקי תנועת העבודה הישראלית, בפילוגים, מסתכלים מהצד בנשימ־רה כיצד יורד המסך על המערכה ה־רונה, כנראה, בחייה רבי הנפתולים המפלגה הקומוניסטית הישראלית.

תנועות

הפלישה למען

נישואין אזרחים

סקידי משרד הפנים בירושלים או תל־אביב — המקום נשמר בסוד — יופתעו מאוד באחד הימים הקרובים, כאשר ית־בקשו בוקר אחד, על־ידי קבוצת צעירים נושאי סיסמאות ושלטים — לפנות את כסאותיהם ומשרדיהם.

תופסי המשרדים לא יהיו פנתרים או עולים. תהיה זו קבוצת צעירים, רובם סטודנטים ומרצים באוניברסיטאות, אשר יתבעו מפקידי משרד הפנים לרשום זוגות לנישואים, לגרושין, ושאר פעולות אז־רחיות, שכיום ממלאים אותן בתי הדין הרבניים, כנהוג בכל דמוקרטיה חילונית.

לא רוצים רבנות. הקבוצה המת־כוננת לבצע את הפלישה קוראת לעצמה הישראלים החופשים. היא החלה בפעולתה ביוזמתם של מיכאל מנר (36), מי ששימש כיו"ר הליגה למניעת כפיה דתית בתל־אביב, יגאל בן־נון, אחד מראשי הפנתרים בתל־אביב. (לא זהה עם הפנתרים הש־חורים, שהינם אירגון אחר). הפסיכולוג טובי שחר, והמרצה ד"ר עדנה קריגר.

הפעולה הראשונה של הישראלים החופ־שיים היתה פירסום מודעה גדולה בעיתו־נות,* תחת הכותרת: „אין לנו צורך ב־רבנות ראשית." במודעה, קראו היזמים להפיכת מוסד הרבנות למוסד וולונטרי בלבד, ולפרקו מסמכויותיו, להעביר את ביצוע סדרי האישות למוסדות המדינה, את תפקידי החקיקה לכנסת, את הרישומים השונים למשרד הפנים, ואת השיפוט ל־בתי־המשפט.

רק בכוח. ולמה הפלישה אם כן? מס־ביר מנר, מו"ל במקצועו וכיום סטודנט להיסטוריה של עם ישראל, המכין כרגע מחקר על „ההשפעות המיתולוגיות מה־

פעיל מנר
לשכב — עד שהמישטרה תסחוב

היסטוריה של העם על החיים הציבוריים שלנו כיום": הגענו למסקנה שפעולה לא חריפה — לא תביא לתוצאות. גם עד היום היו גופים שניסו לפעול נגד מוסדות הרב־נות — אך ללא הצלחה. כצעד ראשון, החלטנו לתפוס את משרד הפנים. לא נצא מהמשרדים — עד שיובטח לנו שהמשרד יתחיל למלא את יעודו כראוי. רק המש־טרה תוכל להוציא אותנו בכוח."

למנר כבר יש נסיון בפלישות למשרד הפנים. ביולי 65', בעת הדיונים על חוק השבת, נכנס מנר, עם חברים של הליגה למניעת כפייה דתית, ללישכתו של שר־הפנים דאז, חיים משה שפירא, ולא יצא עד אשר המשטרה גררה אותו.

לא יהיכנע. מנר איננו אופטימי. הוא משוכנע שרק פעולה אינטנסיבית תוכל להזיז משהו. הוא מתקיף את צעירי הלי־ברלים העצמאיים, שהחתימו את הציבור על פטיציה להצעת חוק למען נישואים אזרחיים — ומאוחר יותר נכנעו ללחץ מוסדות מפלגתם: „רק גוף על־מפלגתי, ללא כל כוונות מפלגתיות, יוכל לגבש סביבו את הכוח הציבורי הדרוש." קובע הוא.

מנר וחבריו גם מבטיחים שתפיסת מש־רד הפנים לא תהיה פעילותם הבודדת. „לא [illegible] לדתיים מותר," מכריז מנר. „גם לנו [illegible]עול בדרכים לא אסטטיות."

[illegible]פירסום המודעה, הגיש ח"כ [illegible]לכנסת הצעת־חוק פרטית [illegible] נישואין אזרחיים.

„פנתרים" צעירים כתבו מחזה על חייהם - ובעיותיהם - ויציגו אותו בעצמם

הפנתרים בחזרה
ממאורות אפלות, לבמה זוהרת

אוכלי החצץ נגד אוכלי השמנת

ה יתה זו כמובן רק שאלה של זמן עד שהוא גם הבמאי של ההצגה שלנו. גם השלמתי את הבגרות. אבל בבית בטבריה. איפה שגדלתי, המצב בדיוק כמו פה ביפו: הורי חיים בחירבה, והתפרנסנו תשע משפחות על משכורת אחת."

שחקן אחר הוא דויד אלקובי. היה בלהקה צבאית, סולק ממנה. כיום איננו עובד, מבלה את רוב זמנו באולמות הביל־יארד. „רוצה להמשיך ללמוד משחק, אבל אין לי אפשרות," הוא אומר. במחזה, הוא מגלם ארבעה תפקידים. בנוסף, חיבר גם את מילות הפיזמונים, יחד עם דויד רביבו.

רביבו, מלבד שותפותו בחיבור המילים, חיבר גם את כל הלחנים של הפיזמונים.

שחקנית לונה אזולאי
ההפסד — של כולנו

ומבצע אותם בהצגה, על גיטרה.

שאר החבר'ה בהצגה כולם גם הם בני שכונות ומשפחות עוני, רובם תושבי יפו. העלילה אותה חיברו החבר'ה מת־רחשת ביפו, לא יפו של המיסגדים, שמעליהם עולה ירח. לא יפו המשופצת לתיירים. יפו הענייה, הדוחה. יפו שבה מתגוררים עשר נפשות בחדר או שניים עלובים. יפו של מאורות הקלפים ומוע־דוני הסנוקר, בהם מבלים צעירים חסרי מטרה ועתיד את ימיהם.

■ ■ ■

ה עיריה, המוגרת רשמית כ„חיי משפחות מעדות המזרח החיות מתחת לקו העוני, והפער בינן לבין החיים בצפון תל־אביב," סבה סביב נער יפואי בשם אלברט חיון. כדי לפרנס את אחיו הרבים, אביו החולה, ואחותו הצריכה להתחתן, הוא זקוק להכנסה של לפחות 50 ל"י ליום. אלברט אינו מסוגל להרמיח, ללא השכלה ומקצוע, יותר מ־14 ל"י ליום. הוא תופס

שחקן דוד אלקובי
ארבע תפקידים — ואף ג'וב

נים. „ייתכן שבתפקידים מתוך שקספיר לא היינו מצליחים. אבל כאן אנחנו מצי־גים בעצם את החיים הרגילים שלנו."

את תפקיד הגיבור מגלם אלי רביב, המשרת כיום בצה"ל. „אני טבריאני, אבל חי כבר ארבע שנים אצל אחותי ביפו," הוא מספר. „כאן התקדמתי קצת. למדתי קצת משחק, בסטודיו של יצחק חלוצי, יאוש, מעדיף לא לעבוד כלל, עד שנעצר. לאחר השיחרור, מחליט אלברט לשנות כיוון, מתקשר לחברת יורמים מצפון תל־אביב. הוא מגלה עד כמה הוא בודד בעולם, כאשר קורה אסון, וקיר בדירה

שחקן אלי רביב
אין לחיות עם היורמים?

הישנה מתמוטט, פוצע אנושות את אחיו. החבר'ה מהשכונה מסרבים לעזור לו, בגלל שנטש אותם. היורמים מתגלים כחדלי־אונים: עזרתם מסתכמת בחפיסת שוקו־לד שהם שולחים לאחיו לבית־החולים. הוא מגלה את האמת המרה: למרות רצו־נם הטוב, אין בני ישראל הראשונה מסו־גלים להבין כלל את צורכי ישראל השנייה. הפער בין אוכלי השמנת לאוכלי החצץ אינו ניתן לגישור.

■ ■ ■

ה מחזה מועלה במסגרת החוג הדר־מטי של מועדון הנוער של ויצו ביפו, והוא ממומן על־ידי עיריית תל־אביב. זו, אינה בטוחה כלל עדיין שהיא חפצה בהצגה. „איננו מעוניינים לפרסם פרטים על ההצגה לפני שנראה אותה בעצמנו ונשפוט," אומר מנחם פוגצ'וב, מנהל אגף התרבות והספורט לנוער בעי־רייה. „אם היא לא תתאים להצגה בפני הקהל הרחב — לא נאפשר את הצגתה."

„אין לנו שום דבר נגד העיריה," מגי־בה לונה אזולאי, אחת מבנות החבורה, המגלמת בהצגה את תפקיד אמו של אלברט. „העיריה מממנת את חמועדון, ואם תחליט להרוג את ההצגה, זאת זכותה.

„רק שהנזק — יהיה של כולנו. של החבר'ה שלנו. של היורמים. של כולנו."

במדינה

תל־אביב

התועה

בדרכי החיים

מי שאמר שרק בני עשירים והוריהם יכולים ליהנות מחיי־הרפתקאות בימינו — לא ידע על מה שהוא מדבר. אם היה סר לבית־המידות של עיריית תל־אביב, בכיכר מלכי־ישראל, היה מגלה שזכות זו שמורה גם לאזרח הקטן.

כל מה שעל האזרח הקטן לעשות, לשם כך, זה להמתין — לא יותר מעשר דקות, בדרך כלל — למעלית, לעלות בה לקומה החמישית. שם, במיסדרונות השוממים מ־אדם, יגלה מיד את מטרתו: תור ארוך ליד אחת הדלתות.

שיממון. בניגוד למאות החדרים אפו־פי השיממון והשלווה בבניין הגדול, החדר שליד התור הנצחי מלא פעילות קדחתנית. שני הפקידים בתוכו — צדוק ורחל — עומדים בלחץ בלתי־פוסק של תושבים המבקשים משהו, שלכאורה נראה פשוט ביותר: אישור לטאבו מטעם העירייה, האומר כי האזרח הקטן אינו חייב לעי־רייה שום דבר בחיים, ויכול להעביר את דירתו על־שמו, סוף סוף.

אישור זה, מסתבר, אין אפשרות לקבל בדור זה: מאזרח הקטן — להלן הקטן — ניסה, לפני בואו, את מזלו במשלוח שניים שלושה מכתבים לעירייה, כולם רשומים. לשווא. אין קול ואין עונה.

שאיפה ללא תשובה. כך הגיע הקטן לתור הבודד והממושך. תוך כדי שעת המתנתו, ניסה לברר מדוע אי אפשר להפריש פקידים נוספים למטרה זו, כדי שהשלווה העמוקה בקומה לא תופר. איש לא היה מסוגל לענות לו על כך.

חלפה שעה, ותורו של הקטן הגיע. תוך פחות מדקה, מילא את הטופס הדרוש, חתם עליו. „עכשיו תרד לקומה השלישית, הס־בירו לו צדוק או רחל, „תביא משם אישור ממחלקת המיסים שאינך חייב כסף. אחר־כך תשלם בקופה עשר ל"י, ובשבוע הבא תחזור לקבל את האישור."

התור עדיין שם. הקטן, שלמד כבר בצה"ל לא לשאול שאלות, נפרד לשלום. הוא יורד לקומה השלישית, ממתין עשר דקות בתור, מגלה שהמתין אצל הפקיד הלא נכון, עובר לתור הנכון, ותוך עשרים דקות בלבד יש בידיו כבר האישור צ'יק צ'ק. במהירות הוא מגלה שהקופה, בה הוא צריך להשליש את העשירייה, נמצאת בכל זאת בקומה החמישית, מדלג בקלי־לות, פחות או יותר, שתי קומות, משלם, ופורש בשלום לדרכו.

חולף שבוע, והקטן, אזרח מסודר ומ־מושמע, מופיע מחדש בקומה החמישית המפורסמת. התור של השבוע שעבר עדיין שם. מספר שאלות עדינות מבהירות לו, כי גם הפעם עליו להמתין בו. כולם ככה.

למה צריך לעמוד פעמיים בתור? „חבי־בי, ככה זה," מסביר אזרח שני. למוד נסיון יותר. את העבודה בעירייה הזאת לא ישנה אף אחד. לא רבינוביץ, ולא אלוהים. ככה זה."

חמישים דקות בלבד, והוא בפנים. ואז, לראשונה, נדמה לו לרגע שהוא על סף שבץ קטן: „חסר לך עוד אישור ממחלקת חמים," מבשר לו צדוק. „הם אומרים

(המשך בעמוד 26)

ראש עירייה רבינוביץ
לא הוא, ולא אלוהים

„לא נאכל חרא - ונגיד שזה דבש"!

שבעת המורדים חנוכה מזרחי, אברהם שרעבי, דרור מזרחי, גיורא אופנהיימר, יואב מזרחי, אחרון כהן, ושלמה מזרחי — כולם תושבי שכונת העוני נחלאות ושכונת הכורדים בירושלים — החזירו את פנקסי המילואים. לפחות אחד מהם לא נענה לצו קריאה. הסיבה, לדבריהם: קיפוחם בדיור וביחס חברתי.

שבעה צעירים ירושלמיים החזירו את פינקסי המילואים - כמה יילכו מחר בעקבותיהם?

„שכחים אותנו למילואים בשביל לשמור על המוזיאון הפרטי של משה דיין — כשלנו עצמנו אין איפה לישון. למה שנלך?"

חנוכה מזרחי אפילו אינו זועם. הוא סתם נחוש־החלטה. לחנוכה מזרחי ולחב־ריו, גיורא אופנהיימר ודרור מזרחי — שלושה מתוך קבוצת הצעירים שהחזירו בשבוע שעבר את פינקסי המילואים שלהם — פשוט אין בית.

גיורא הרווק מסתדר איכשהו. ישן כל לילה אצל חבר אחר. אבל דרור, שהוא נשוי ואב ללילדה, נאלץ להשיב את אשתו לבית הוריה, בשעה שהוא עצמו מתגורר אצל חבר טוב־לב.

משום כך נמאס להם פשוט. שנים ארו־כות של חיפושים אחר מקור פרנסה קבוע, של נדודים מחדר שכור לחדר שכור — הביאו את סבלנותם לקצה הגבול. אפילו הערך העליון ששמו צה"ל — ערך שעליו גדלו והתחנכו לא עמד הפעם בפני הזעם.

„למה שאלך למילואים?" מקשה דרור מזרחי השחרחר. הוא בן 24, ושנתיים מס־תובב כבר ללא עבודה. „הייתי בשריון וסיימתי את השירות עם תעודת מצטיינות. אבל ברגע שהשתחררתי — אף אחד לא ניסה לעזור לי. היפנו אותי לשירות ל־הכוונת חיילים משוחררים. ניגשתי לשם. הציעו לי כל מיני קורסים. אבל התנאי היה: שמונת שבועות לימוד לפחות. אני לא סיימתי בית־ספר עממי."

ממשיך דרור ומספר:

חדר החבר דרור מזרחי בחדר חברו. שם חוא מתגורר עתת מחוסר אפשרות להגיע לדירה משלו, הוא אחד תמחזירים.

„בכל זאת הצלחתי להתקבל לעבודה ב־פרידמן. עבדתי שם בתור נהג חמישה חו־דשים. יום אחד בא אלי בלש ועצר אותי. בגלל טבעת שנתן לי חבר שלי, ושחשבו שהיא גנובה. לא היה לי שום קשר לעניין הזה, ועובדה שלא פתחו לי תיק. אבל כשחזרתי, לא רצו לקבל אותי בחזרה לעבודה. פחדו שיש לי עניינים עם ה־משטרה. מאז, לפני שנתיים, אני לא עובד.

„בספטמבר שנה שעברה התחתנתי. היום יש לי ילדה, והאשה בחודש התשיעי.

„לא נמות בעד ארצנו. שיתנו לחיות בה!"

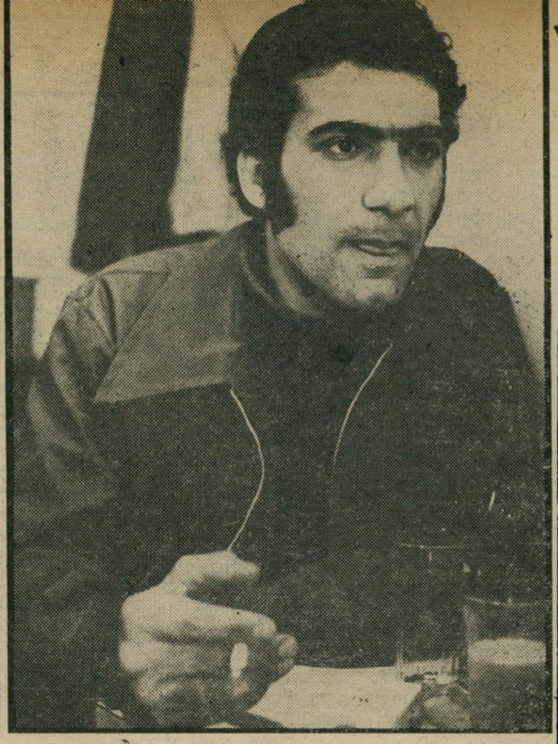
כל הזמן גרנו בחדרים מושכרים. אבל אין לי כסף יותר בשביל שכר־דירה. בעלת־הבית שלי הגישה נגדי תביעה, שלא שי־למתי לה. היא צודקת. אבל מה אני יכול לעשות? אין לי כסף."

דרור פורש ידיו לצדדים: „למי לא פניתי? למשרד השיכון, לחברת פרזות. נרשמתי בעירייה לסידור דירה. עד היום לא קיבלתי תשובה.

„אני הולך ללשכת עבודה. שולחים או־תי לעבוד בתור גנן, בשטיפת כלים. אי־זה מין עבודות אלה? למה שלא יתנו לי לעבוד בתוך נחג ממשלתי? יש לי

חנוכה מזרחי. רווק, 27, בעל עבר פלילי. לפני השירות הסדיר. מאז סיום השירות ה־צבאי — מציקה לו המישטרה, לדבריו, השכם והערב.

גיורא אופנהיימר. ווזווז, בוגר אוניברסיטה: „אנחנו לא מוכנים רק לעבוד כל החיים שלנו בשום פנים ואופן בשביל להגיע לדירה," הוא אומר.

דרור ואני וחילד

רשיון, והעבר שלי נקי לגמרי.

„להמשיך ככה — אני לא יכול. האשה והילדה אצל ההורים שלה, ואני מסתובב כל היום, לא יודע מה לעשות ולמי לפנות."

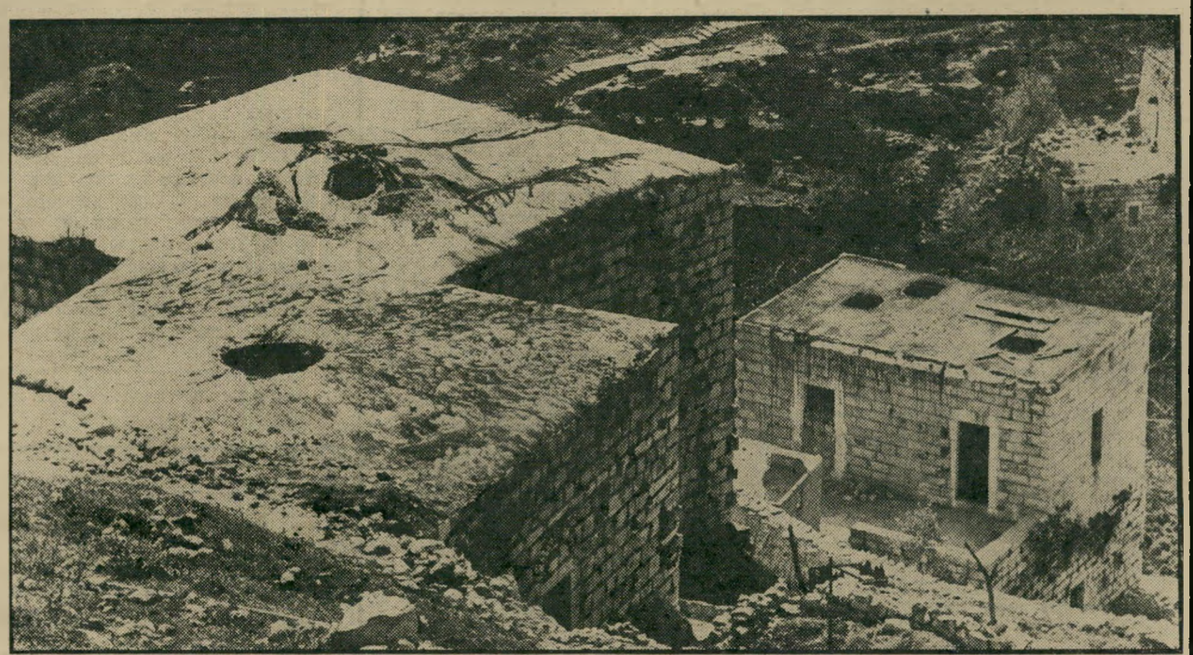
■ ■ ■

ז ה סיפור שהוליד את הצעד המד־הים שעשו בשבוע שעבר קבוצת צעי־רים ירושלמיים. בוואריאציות שונות, היה זה סיפורם גם של כל האחרים. והצעד שעשו, היה, במובנים רבים, חמור יותר מכל הפגנות הפנתרים.

הסירוב לשרת בצה"ל היה מוגבל עד היום למתנגדים מטעמי מצפון בודדים.

כששני חברי"ה סיפרו שקיבלו צו־קריאה למילואים, חשבנו: בשביל מי ובשביל מה? אנחנו לא יכולים לעזור לעצמנו, גם לנו? אני לא מוכן לשעבד את רוב החיים כדי להשיג דברים אלמנטריים אלה."

קולו גואה בכעס עצור: „מה שמרגיז עוד יותר, זה שבשכונות של ירושלים, בליפטא, בעין־כרם, בגיא בן־הינום — מפוצצים גגות של בתים, כדי למנוע מאי־שים לגור בהם. ומה הם עושים עם זה אחר־כך? הופכים את האיזורים האלה ל־שכונות־פאר בשביל מיליונרים אמריקאים, כמו שעשו בימין־משה. הם מרוויחים

מי כרה את החור בחיקרה?

קבוצת בתים ריקים בשכונת ליפטא הירושלמית, כשבגגותיהם חורים גדולים. „את החורים עשתה הממשלה," מאשימים שבעת המחזירים, „כדי שלא יוכלו בני־אדם עניים לפלוש לתוך חדי־רות הריקות. במקום לעניים, ימכרו את המיגרשים ויבנו שם בתים לעשירים, וכולם ירוויחו מיליונים מהעסק הזה."

עכשיו הוא עוסק בציור ובצילום לטלווי־זיה. למרות הרקע השונה וההשכלה הג־בוהה שלו, הוא מתלבט בבעיות דומות כשל חבריו. דבריו, המנוסחים בבהירות, מבטאים את התמרמרותם של כולם: „לא ייתכן שידרשו מאיתנו להיות מוכנים למות למען מדינה שאינה מספקת לנו תנאים מינימליים למחיה. לא ייתכן שבן־אדם יעבוד כל חייו לשלם שכר דירה."

מספר גיורא על עצמו: „היה לי חדר בנחלאות. שכר הדירה נע בין 150 ל־200 ל"י לחודש. זה אחוז עצום מהמשכורת. כשהייתי נשוי, עבדתי באופן קבוע בטל־וויזיה, והוצאתי רבע מהמשכורת שלי כדי שיהיה לי גג על הראש. אם מסוגלים לתת לעולים מגרוזיה דירה של שלושה חדרים ושירותים סוציאליים, למה לא יכולים לתת גם לנו? אני לא מוכן לשעבד את רוב החיים כדי להשיג דברים אלמנטריים אלה."

קולו גואה בכעס עצור: „מה שמרגיז עוד יותר, זה שבשכונות של ירושלים, בליפטא, בעין־כרם, בגיא בן־הינום — מפוצצים גגות של בתים, כדי למנוע מאי־שים לגור בהם. ומה הם עושים עם זה אחר־כך? הופכים את האיזורים האלה ל־שכונות־פאר בשביל מיליונרים אמריקאים, כמו שעשו בימין־משה. הם מרוויחים מיליונים, ואותנו משאירים לגור ברחוב."

מבין שבעת הצעירים, חנוכה הוא היחיד שיש לו עבר פלילי. בן 27, רווק וללא מקצוע, הוא משתדל למחוק את כתמי העבר. „עכשיו הוא שקט," אומ־רים עליו חבריו. אלא שתמיד נמצא מישהו שיזכיר לו את חטאי העבר. כאילו לא די בקשיים שבהשגת עבודה לאדם חסר מק־צוע — עומדים בפניו גם המיכשולים ש־החברה מערימה בפני אלה שחטאו לה.

„העבר הפלילי שלי," מספר חנוכה, „מגיע רק עד התקופה של הצבא. כשהתגייסתי, גמרתי עם כל הדברים האלה. אחרי השיח־רור הלכתי לעבוד בכמה מקומות עבודה. קיבלתי אישור לעבוד בשדה־התעופה בי־אילת, אבל לא רצו לקבל אותי בטענה שאני עבריין. עכשיו, כשקראו אותי ל־מילואים, רצו לשלוח אותי לקורס נ.מ. לצבא אני טוב. אבל בעניינים של עבודה אני עבריין?"

תלונות רבות יש לחנוכה נגד המשטרה. לדבריו, היא המכשול העיקרי בפני הש־תלבותו המחודשת בחברה.

„מה אני מבקש בסך־הכל?" מטיח חנוכה. „לא מבקש כסף, לא דיור. כל מה שאני רוצה זה לעבוד. אני בריא ויכול לפרנס את עצמי. רק שלא יעצרו אותי כל פעם שקורה משהו בירושלים. ושלא יזכירו לי כל הזמן את העבר. בכל מקום שאני הולך, אני שומע: „אתה עבריין."

חנוכה, מקורזל חשיער מעלה גם את הבעיה של האפליה העדתית:

„לפני חודשיים הייתי ברחביה. הלכתי ברחוב. פתאום באה המשטרה ועצרה אותי לשבעה ימים. למה? נראה להם מוזר ש־אני הולך ברחביה. מה יש לך ברחביה? שאלו אותי. זאת לא שכונה בשבילך.

„ירושלים זאת העיר שלי. נולדתי בה. פתאום באים ואומרים לי, שבמקומות מסוימים אסור לי ללכת.

„העבר והצבע מורסים לי את החיים."

„כשאין לנו איפה לישון – למה שנלך למילואים לשמור על המו־זיאון של דיין?"

■ ■ ■

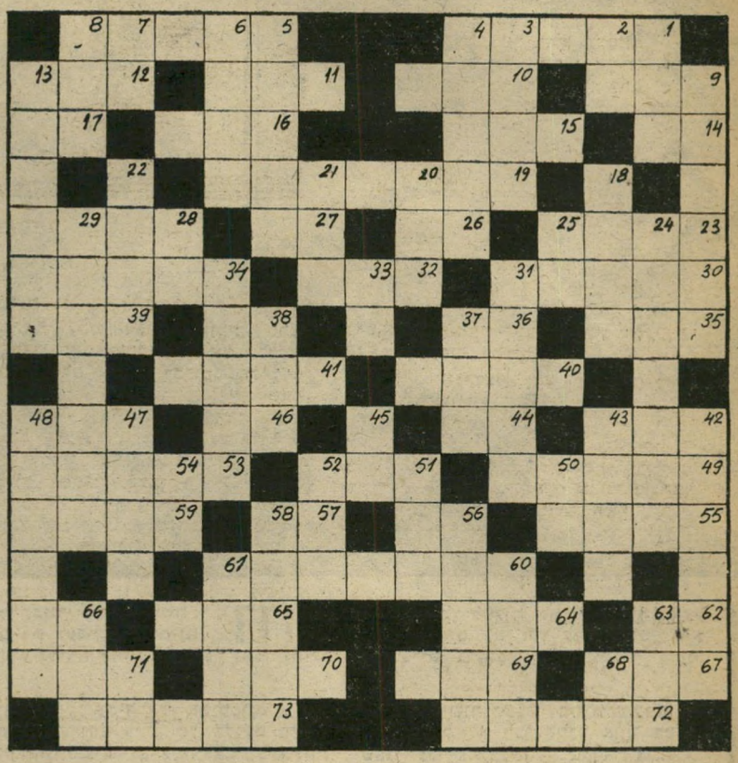
כ ? שבעת חברי הקבוצה שבים ומד־גישים שאין זו התארגנות פוליטית. לא אידיאוליגה ולא סיסמאות חברתיות מאחדים אותם. רק הבעיות. הן שדחפו או־תם לפעולה הדראסטית והן המביאות צעי־רים נוספים ללכת בעקבותיהם.

שכן מרגע שמעשם התפרסם, נתקבל זרם פניות נוספות של בחורים, שרצו לצרף את פנקסי־המילואים ל־7 שנשלחו.

בהתבסס על הזעם הגואה בהם, ועל ה־עידוד שקיבלו בשבוע האחרון ממאות צעירים המרגישים עצמם דפוקים גם הם, מתבטאים הצעירים בצורה חריפה, המרמזת שהחזרת הפינקסים לא היתה סוף פסוק:

„אנחנו מקווים שישמעו לנו עכשיו, שלא יתנו לנו הזדמנות להפעיל את כל מה שלמדנו בצבא," אומר חנוכה מזרחי. „אבל במקום שבו שולט חוק הג'ונגל, כמו בארץ הזאת — במקום שרק בעזרת אלימות אפשר להשיג משהו — לא נהסס גם אנחנו להתנהג כמו כולם. לא נאכל חרא — ונגיד שזה דבש."

תשבץ העולם הזה 1802

את פיתרון התשבץ יש לשלוח לת.ד. 136, תל־אביב, ולציין על גבי המעטפה: „תשבץ 1802". בין הפותרים יוגרלו פרסי ספרים.

מאוזן:

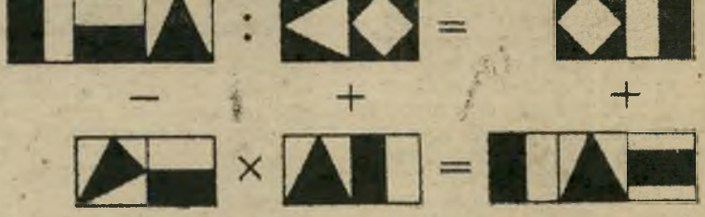
1) גיבור אפוס בבלי. 5) פתגם. 9) עיר דמיונית במסורת היהודית, בה אין שלי־טה למלאך המוות. 10) רז. 11) בור שופ־כין. 12) כינוי לבית המדרש הגדול ביב־נה. 14) מטבע יפני. 15) מעביד. 16) ספר. 17) אחד השבטים. 19) כור, מערה עמו־קה בתבנית מסדרון. 23) הגשם הראשון. 26) גנרל ויאט־נמי. 27) שדה מרעה. 28) מרור. 30) לוח עליו עורך האופה ככרות לחם אפויות. 32) איחוד ערבי. 34) פיוטי. 35) לבנה. 36) גיל מצווה. 38) אויב (שמואל א', כ"ח, ט"ו). 39) איבר הנשי־מה של דגים. 40) מושבה במרכז הארץ. 41) רגיעה, שקט. 42) עץ המוזכר במשל יותם. 44) מרובה. 46) בת קול. 47) סו־פרת צרפתיה שאימצה לה שם והופעה גברית. 49) שקע, נקיק בסלע. 51) ממנה נוצרה חוה. 53) קשירה, בהשאלה: צימ־צום, הגבלה. 55) אחד המזלות. 56) בן צאן. 57) דמון. 59) בלשון עממית: „לע־שות חיים". 60) מלך צלבני. 62) בלבד. 64) קליע מונחה. 65) מדינה שמלכתה ביקרה בחצר שלמה המלך. 66) המהלך האחרון במשחק המלכים. 67) שיבח, פאר. 69) השחיז, חידד. 70) עוף בית. 71) בהמת בית. (דברים י"ד ה'). 72) שכונת וילות ליד קרית אונו. 73) קרינה. זריחה.

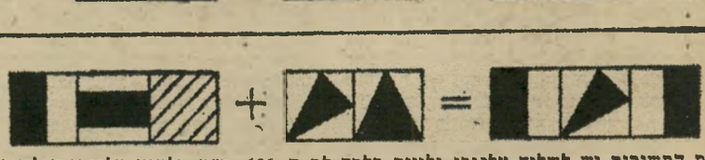
מאונך:

1) צבע. 2) הוא (שופטים ו' כ'). 3) סוג מטוס. 4) ח"כ מטעם גח"ל. 5) מחבר „התקווה". 6) יישוב בו נוצר בית מדרש גדול אחרי חורבן בית שני. 7) שאינו קשה. 8) קטל. 9) שר צבא יווני שנלחם ביהודה המכבי. 13) כלי נגינה קדמון. 18) מקולל. 20) שמן רפואי. 21) ראדאר. 22) אלומת אש. 24) שר הדתות. 25) תן! 28) דבר שאין בו קדושה (ויקרא י' י'). 29) נבון, שכלי. 31) מפלצת אגדית ש־הומתה בידי הרקולס. 33) זמן. 34) אליל בבלי. 37) מחלת עור דלקתית. 38) בו כיסו אדם וחווה את מערומיהם. 42) מדי־נה ננסית באירופה. 43) דק מאד. 45) ערימה. 47) משיחה בשמן. 48) למעשה (ביטוי לטיני). 50) נישא, גבוה. 51) צבא ישראל. 52) בן יצחק. 54) מילת שלילה. 56) שליט מזרחי. 58) בעל חי ממשפחת הצבאים, ההולך ונכחד. 60) מהעליות ל־ארץ ישראל. 61) חדל אישים, חסר כבוד. 63) לעג. 66) „בעל ה.... הוא בעל הדעה". 68) גיבור פרשה משפטית אמריקאית. ש־נאשם עם חברו ברצח ילד. 71) מסייר.

חשבץ 1802

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור בלבד יש למצוא איזו סיפרה בדיוק כל סמל של ריבוע.

את התשובות יש לשלוח על־גבי גלויות בלבד לת.ד. 136, ת"א, ולציין על־גבי הגלוייה: „חשבץ 1802". הפתרון צריך להכיל את כל התרגיל במספרים. המועד האחרון למשלוח הפתרון — 22.3.72.

בין הפותרים יוגרלו שלושה פרסי ספרים.

טלוויזיה

ביקורת

הפשע משתלם —

ועוד איך!

שום תוכנית מאלה שהוצגו במיסגרת השעה השלישית, לא היטיבה לקלוע כל כך למטרה, כמו התוכנית שהוצגה בשבוע שעבר על הנושא „הפשע אינו משתלם."

מנחה התוכנית, ישעיהו בן־פורת, עשה הפעם מלאכת מחשבת. כדי לתת למאות אלפי אזרחי ישראל שעקבו אחר התוכנית את התשובה לשאלות המנקרות במוחם, כמו „מדוע גואה הפשיעה במדינה?" „מדוע גוברת האלימות?" „מדוע המשטרה היא חסרת אונים?" הוא הביא אל האולפן את מפכ"ל המשטרה פנחס קופל ואת מפקד משטרת מחוז תל־אביב יהודה פראג.

יותר מזה לא היה צריך. די היה לראות את שני השוטרים השאננים ומדושני הער־נג, לראות את חיוכיהם, לשמוע את טענו־תיהם האקדמאיות, להאזין לרמת טיעוני־הם, לעקוב אחרי צורת התמקחותם המ־חוספסת מכל שאלה ובעיה, כדי להבין מדוע בישראל אין משטרה יעילה ומדוע בישראל הפשע משתלם — ועוד איך! כל השאר היה מיותר.

חדשות

איך מתו

החדשות?

המכונית הצמודה של צוות הטלוויזיה נעה לאיטה, ערכה את הסיבוב היומי שלה בשכונות העוני, בין ילדים ברחובות רוח־שים מהמרים, ומעשני סמים, כשהיא תרה אחרי מוקדי חדשות מעניינים בפרברים מועדים לפורענות.

זה לא קרה השבוע. זה לא קרה בישׂ־ראל. הציבור הישראלי יכול היה לראות רק מעל מסכי הקולנוע, כיצד פועל בעולם הגדול צוות טלוויזיה יעיל ומקצועי. בסרט התיעודי למחצה בעיניים ערומות, שהוצג בראשית השנה האזרחית בקולנוע גת בתל־אביב והמוקרן השבוע בקולנוע אר־מון ברמת־גן, מוצגת הדוגמא האידיאלית לעומת זאת, נראית לאחרונה תוכנית מבט לחדשות של הטלוויזיה הישראלית כבועת סבון מגופפת, אמצעי לשטיפת מוח, הקיי־מת כמעט למטרה אחת ויחידה: להצגת שרי ממשלת־ישראל על המסך הקטן.

המראה ארוכה. במקום לראות כת־בות שדה יזומות ומצולמות, שומעים מאות אלפי הצופים מדי ערב, הצהרות מדיניות, הכרזות, תשפוכת של נאומי צביעות והתחסדות, הסברים, כנסים, ועי־דות, טקסים ממלכתיים, טקס פתיחה, טקס סיום, טקס חילופי שרים.

מנהל החדשות גיל
כלי שרת של המימסד

מחלקת החדשות של הטלוויזיה הישׂ־ראלית היא עתה יותר מתמיד כלי שרת נאמן של המימסד הישראלי על כל זר־מחלקה, נתברר כי חלפו חודשים והדר מיו. בתום כל הסערות, עם מינויו של דובר רשות השידור צבי גיל, כמנהל

(המשך בעמוד 28)

במדינה

(המשך מעמוד 24)

שם שאין להם צרכן כזה. תרד לברר אצל גברת רנטה."

אדם שבור. יורד הקטן בדממה, למח־לקת המים. עשר דקות נוספות בתור. בירור קצר. גברת רנטה מגלה שיש דווקא צרכן כזה. למה לא היה קודם? היא לא יודעת. היא פה רק שבועיים.

אבל את האישור הנכסף גברת רנטה בכל זאת איננה יכולה לתת. את זה, צריך לקבל אצל פקידי הקבלה. גברת רנטה היא רק מודיעין.

הקטן ניגש לפקיד הקבלה, מגלה תור של 13 איש.

פה, מתפוצץ משהו בתוכו. בצעדים נוראים, הוא נכנס למשרדו של משה הורוביץ, מנהל מחלקה. הורוביץ איננו. מתי יהיה? אולי בסוף היום. אחת מפקי־דות לישכתו, שושנה הוברמן, מכירה אדם שבור כשהיא פוגשת בו. היא נוטלת את הקטן בעדינות בידו, מפקידה אותו אצל הגריך בורנשטיין, מפקח המחלקה.

בן־אנוש מפתיע. בורנשטיין מתג־לה, בצורה מפתיעה בבניין זה, כאדם שאינו מנסה להשתמט מאחריות. הוא שו־מע את האודיסיאה, נוטל את ערימת ה־מיסמכים, יוצא בכבודו ובעצמו לטפל בעניין, חוזר תוך דקות ספורות כשבידו האישור המבוקש. „הקטן," נאמר בו, „לא חייב מיסי מים."

הקטן מודה בחופזה, מדלג בחזרה לח־מישית, פורץ בסערה, בלי תור, בלי בטיח. „יש לי, יש לי," הוא זועק באושר.

גם צדוק מאושר. ואולי הוא סתם לא שקט במיקצת בגלל הניצוץ המוזר בעיני הקטן. תוך שישים שניות מוצא הקטן את עצמו בחוץ, עם האישור הסופי המיוחל בידיו.

בהמתינו למעלית — לא יותר, כאמור, מעשר דקות — הוא עושה לו חשבון הנפש: שבוע ימים, ארבעה תורים שלוש ארבע שעות, התקפת שיגעון קלה — וה־אישור כבר בידו. באמת בזזל.

רק בחוץ על המידרכה שטופת השמש, נעכר אושרו: פתאום, עולה מחשבה בלי־בו, שיכול היה גם להיות אחרת: פתאום. הוא נזכר שלפני חודש ימים, כאשר נזקק לאישור דומה לטאבו משלטונות מס־רכוש, הוא שלח להם, בתמימותו, מכתב. שבוע לאחר מכן, קיבל, בדואר חוזר, את האי־שור.

סטודנטים

אנאטומיה

של ניצחון

סערת הרוחות הזועפת היתה מדהימה לא פחות מהסיבה שגרמה לה — נצחונם המפתיע של כוחות השמאל, בבחירות בשבוע שעבר לאגודת הסטודנטים של או־ניברסיטת חיפה. הקמפוס החיפאי רגש כקלחת. יורם פלדמן, סגן יו"ר האגודה שהפסיד את כיסאו, תבע את פיטוריו של גדעון ספירו, עורכו השמאלני של עיתון האגודה, פוסט מורטם, הנחשב לכוח ש־מאחורי הניצחון. הגדיל לעשות דיקן ה־אוניברסיטה הימני, פרופיסור בנימין אק־צין, שיצא בהתקפה כה חריפה, בראיון עיתונאי — עד שספירו עומד לתבוע אותו לדין על הוצאת דיבה.

נצחון ראשון. כיצד? „שתי סיבות." אומר ספירו. פוסט מורטם — והאחוז הג־בוה של עולים חדשים ושל ערבים, באו־ניברסיטה. הפכתי את פוסט מורטם לעיתון לוחם. הוא החל מעלה בעיות, הכריח את ציבור הסטודנטים להתייחס אליהן. אנשים רבים טוענים, שהשתמשתי בעיתון כדי להפיץ את דעותי הפרטיות. האמת היא, שהעיתון היה פתוח לכל דיעה. ויכוחים רבים התנהלו מעל דפיו.

„אין להתעלם גם מהגורם השני," מוסיף גדעון. „האחוז הגבוה של עולים חדשים באוניברסיטה, בעיקר מדרום־אמריקה, ש־הביאו איתם נטיות לאקטיביות פוליטית".

יוצא דופן. ארבע רשימות התמודדו על קולותיהם של הסטודנטים: סד"ר (סטו־דנטים דורשי רפורמה), רשימה שאיחדה סטודנטים חילוניים ודתיים, סלה (סטודנ־טים למען הסטודנטים), רשימה, שלנציגיה הבולטים מייחסים נטייה לגח"ל. הגוש המרכזי — שפעיליו המרכזיים הם חברי מפלגת העבודה, ועמדו בראש האגודה ה־נוכחית. ויש — רשימה שאינה מזוהה עם מפלגה מסויימת, שהגרעין הפעיל שלה הוא שמאלני, והכוללת גם חברים שאינם

אנשי שמאל. לאחר נצחונה של יש, התמקדה הסערה שקמה בפוסט מורטם, והעורך שלו. בעיני רבים היה נצחונו המכריע של השמאל קשור קשר בל ינותק בדמותו יוצאת־הדופן של גדעון. זאת, למרות שרשימת הוא לא היה כלל מועמד של רשימת יש.

גדעון (36), תלמיד החוק למדעי המדינה ובעל עבר עיתונאי עשיר, הגיע לאוניברסיטת חיפה לפני שנתיים. הדרך לפעילות ציבורית נפתחה לפניו לפני כשנה, כאשר נתמנה, באמצעות מיכרז, להיות עורכו של עיתון האגודה. הוא הצליח לעשות את מה שלא עשה אף עיתון אחר בארץ, מלבד העולם הזה: הפך את פוסט מורטם למכשיר פוליטי, שבאמצעותו הפגין השמאל נוכחות שבועית בקמפוס.

החדשה מצערת. אגודת הסטודנטים, שלא היתה שותפה לדעותיו השמאלניות של גדעון, היססה לפני שהפקידה בידיו את העיתון שלה. אבל כישוריו המקצועיים והבטחתו לשמור על העיתון פתוח, הכריעו את הכף.

לא פעם הצטערה אגודת הסטודנטים על בחירתה. „לקחנו לו את העיתון," אומר יורם פלדמן, „לקחנו סיכון, וידענו את זה. אבל רצינו להיות הוגנים, ולבחור אנשים על סמך כישוריהם, ולא על סמך אידיאולוגית. אני, אישית, נפגעתי מהתנהגותו של גדעון. חשבתי שיתנגח בהגינות. הוא הבטיח עיתון שיהיה פתוח לכל דיעה, ויעסוק בנושאים המעניינים את ציבור הסטודנטים. במקום זה הוא ניצל תקופה שלא הייתי בארץ, והטביע על העיתון את החותם האדום שלו.

„יותר מזה. בתקופה שלפני הבחירות הצהיר גדעון, במספר ישיבות, שהוא ועיתונו יהיו נייטרלים. והנה, עכשיו, בעיתון הראשון שיצא אחרי הבחירות — הוא מודה, במאמר מערכת, כי לו, כעורך העיתון, יש יד בהצלחת השמאל. הוא שיקר למועצת הסטודנטים — ועליו להתפטר."

תעמולה מקצועית. הפעילות העיתונאית של ספירו לא היתה הגורם היחיד להצלחתו של השמאל.

העובדה שבבחירות היו ארבע רשימות, שמתוכן רק אחת הצהירה על נטייה שמאלנית; גרמה לכך שקולות מתנגדיה של רשימת יש התפזרו בין שלוש רשימות — בשעה שיש זכתה בקולותיהם של כל אנשי השמאל בקמפוס.

גם תעמולת הבחירות של השמאל היתה הרבה יותר מיקצועית ומאורגנת. סעילי יש דאגו לכך, שחלק גדול מתומכיהם יגיע לקלפי ביום הבחירות.

גם המימון היה טוב יותר. במשך ארבעה שבועות הלכו אנשי יש לעבוד בקיבוצים, כדי לממן את תעמולת הבחירות. חבר שלא הלך לעבוד — התחייב לתרום סכום השווה לשכרו של יום עבודה.

סיבה נוספת: „חצי מהצלחה אני זוקף לזכות העובדה שהצלחנו, בעזרת בית־המשפט, למנוע את שינוי שיטת הבחירות מפקולטאיות לחוגיות, שבועיים לפני מועדן," אומר ספירו. „כששמעתי על כוונתה זו של האגודה, החלטתי להגיש צו־מניעה. העובדה שבית־המשפט הכיר בכך, שבשינוי שיטת בחירות — אחרי שכבר נבחרה ועדת־בחירות — יש משום עיוות של נוהלים, תרמה לירידת קרנה של האגודה בעיני הציבור."

נצחון של מיעוט. יורם פלדמן מייחס את נצחונו של השמאל בקמפוס, לשיטת הבחירות הנוכחית: „שיטה זו יכולה להביא להשתלטותו של מיעוט, כפי שזה קרה אצלנו," הוא אומר, „בגלל שכל אחד רשאי להצביע עבור כמה נציגים שהוא רוצה בפקולטה שלו. לציבור שתמך ברשימת יש יש מנטליות של עדר. בשעה שהסטודנט הישראלי מצביע בדרך כלל עבור אנשים שהוא מכיר אישית, נוטים הערבים והעולים החדשים, שהם התומכים העיקריים של יש — להצביע עבור כל הנציגים המופיעים ברשימה.

„גם העירנות הפוליטית שלהם היא יותר גדולה. אחוז ההצבעה ביניהם הוא גבוה. לעומת זאת, נמנים רבים מתומכי הרשימות האחרות על הרוב הדומם."

הפתה. בעיקבות נצחונו של השמאל, יצא רקטור האוניברסיטה, פרופסור בני מין אקצין, בגינוי נגד השמאל הסטודנטיאלי, זיהה אותו עם מצפן ושי"ח, האשים את פוסט מורטם בהפתת הסטודנטים הערביים לפעילות אנטי־ישראלית.

„זוהי שערוריה," זועם גדעון ספירו. „מה שעשה הרקטור זה לינץ' פוליטי. הוא סילף עובדות. אין אף איש שי"ח או מצפן ברשימת יש. כל חבריה הם אנשי שמאל ציוני או שאינם כלל אנשי שמאל. אלה הם אנשים שהתחברו על סמך מצע משותף, שפיסקה חשובה מתוכו אומרת: „יש לפעול ברוח חוק השבות, שהגשמתו הציונית היא בעינינו יסוד מוסד בחיי המדינה, בהתחשב בזכויות הלאומיות של הערבים". בין נציגיה של הרשימה יש הרבה קיבוצניקים ולידי הארץ, בעלי עבר צבאי מפואר."

הרוב הדומם. למה מטיפה יש? היא דורשת מתן דירות לזוגות צעירים, ביטול שכר הלימוד, צימצום הפער העדתי, פרלמנט סטודנטים. „קשה לי לראות מה נורא כל־כך במצע הזה," אומר ספירו. „פרופסור אקצין מדבר על „הרוב הדומם", שלא זכה לייצוג בגלל נצחונו של מיעוט שמאלני. מאיפה יודע אקצין מה חושבים רוב הסטודנטים? האם חקר את הנושא? זוהי צביעות. בשנה שעברה, כשרק 27% מכלל הסטודנטים הצביע, הוא לא דיבר על „הרוב הדומם". כי אז האנשים שנבחרו היו לרוחו. השנה, כשבבחירות השתתפו 44%* — זה נקרא אצלו אדישות.

„אני מתכוון לתבוע אותו לדין על הוצאת דיבה. להעביר ביקורת על הממשלה — זה עדיין רחוק מלעסוק בתעמולה אנטי־ישראלית."

משפט

חיכולה סבתא

להיות יצאנית?

לוא היו שרה גמול ויקוט בן־יאיר צופות יותר בתוכניות הטלוויזיה בערבים, לא היו מופיעות, בסוף שבוע שעבר, באולם המעצרים של בית־משפט השלום בתל־אביב. שכן לפני כחודש שידרה הטלוויזיה כתבה על סלישת בלישי המדור המרכזי של משטרת תל־אביב לבית בו נילכדו סוחרי סמים, על סחורתם, ברחוב לבנדה. אחד הבלשים היה גבר ממושקף ואלגנטי בעל שפם דק ותסרוקת קפדנית. היה זה יצחק פסח, איש מיחלק הסמים של המדור.

הצעה מסויימת. בשבוע שעבר, פגשו יקוט (37), ושרה (43) מרמת־אליהו, שליד ראשון־לציון, את יצחק פסח בכיכר דיזנגוף בתל־אביב. לדבריו, ניגשה אליו יקוט — איזה שם — והציעה לו לשכב איתה.

למרות שהימים ימי ערב פסח, נכנס פסח למו"מ הלא־כשר, הגיע להסכם שיו־כל לשכב עם יקוט, בחסותה האדיבה של שרה — וכל זה תמורת הרצל יחיד. בשלב זה, הביא הבלש את שני הנשים לתחנת המשטרה.

כל זאת, טען רב־סמל נחום יחזקאל, התובע המשטרתי, בפני השופט מנחם אילן.

„התנאי קויים — אך לא לאורך ימים. הייתי בעיצומה של העבודה, כי התקשרתי מאד לישובים. לא העליתי בדעתי לעזוב את הדרום בגלל הפרת ההבטחות." בלית־ברירה, החליפה רבקה את הרכב הצמוד באוטובוסים, ולעת מצוא גם בטרמפים. העיקר — להגיע ולהגיש עזרה לישובים הדרומיים המרוחקים. „הגעתי לכל מקום ובכל מזג־אויר," היא ממשיכה. „עד אותו יום חורף קשה. איחרתי את האוטובוס לראשון־לציון, והגעתי למרפאה באיחור של שעה, רטובה עד לשד עצמותי."

המשך: הצטננות, סיבוך, ודלקת פרקים. מצבה הלך והחמיר, עד שיום אחד נוכחה כי היא אינה מסוגלת ללכת יותר.

קרן תקווה. רבקה הוכנסה לביה"ח ביילינסון לניתוח. הניתוח לא הועיל, אלא הזיק לה עוד יותר. ואז, הופיעה קרן תקווה, בדמותו של רופא בלגי מכר, אשר הציע לרבקה לבוא אליו לבלגיה, לעבור ניתוח נוסף במחלקתו.

התחילה בהלת איסוף הכספים. כשהכל היה כבר מוכן, פרצה מלחמת ששת הימים. רבקה החליטה כי מקומה כאחות בישראל, המשיכה לעבוד. בתום המלחמה עלתה סוף־סוף למטוס.

הניתוח, שנימשך כחצי היום, הצליח. אך בבית־החולים הבלגי נתקלה רבקה במציאות האנטישמית המרה: היחס אליה, היה מחפיר. היא מספרת: „כשהביאוני מחדר הניתוחים למיטה, ביקשתי מהאחות שתבדוק את הפעמון, שניראה לי מנותק. היא סירבה. בחצות הלילה חשתי ברע. ניסיתי לצלצל לעזרה, הפעמון לא צילצל."

התעלות. כעבור ימים אחדים הרגישה רבקה כי רגלה הימנית מתנפחת בצורה מדאיגה. היא ביקשה לראות את מכרה, הרופא המנתח. הרופא האחראי במחלקה מנע זאת בכל תוקף. בעזרת חולה אחרת במחלקה, הצליחה רבקה להעביר ידיעה על מצבה לרופא המנתח. כאשר זה ראה את הרגל, החליט כי יש צורך מיד לעשות תיקון לניתוח.

מאותו רגע, לא הפסיק רופא המחלקה להתעלל בה. בכל פעם שהאחיות ניגשו להגיש לה טיפול, היה עוצר בעדן.

חקירה. גופה של רבקה הלך והתייבש, בעקבות מצבה. „ידעתי כי במצב כזה חשוב מאד לשתות הרבה," היא מספרת. „אך האחיות כמעט ולא ניכנסו אלי. ואף הזהירוני שלא אצלצל, כי אין ביכולתן לעזור לי.

„כשגיליתי סוף־סוף את כל הזוועות הלא למנתח, הוא ערך חקירה, שכתוצאה ממנה פוטר רופא המחלקה האנטישמי. אך מה זה כבר הועיל לי, כשנשארתי כתוצאה מהטיפול הנפשע, רתוקה לכסא גלגלים?

עקשנות. איך הגיעה ממיטת חולייה — לטקס קבלת הפרס? „סירבתי למות בידי שותפם של הנאצים." היא עונה בשקט.

התוצאה: לפני שלוש שנים הגיעה ארצה, מבלגיה — על כיסא גלגלים. בעקשנות מדהימה, החלימה, חזרה לעמוד על רגליה — ושבה לעבודתה במרפאת מישמר השיבעה.

חשודות בן־יאיר וגמוז
מה בדיוק הציעה הסבתא לבלש?

יכולה או לא יכולה? כששאל השופט את שתי הנשים לתגובתן, פרצה יקוט בבכי מר, סיפרה שהיא אם לשלושה ילדים ומעולם עשתה דברים כאלה. גם שרה הבלונדית פרצה בבכי, גילה שהיא סבתא לשני נכדים. „איך יכולה סבתא להתעסק עם גברים זרים?" שאלה. השיב השופט למוד הניסיון: „יש הרבה סבתות העובדות במקצוע העתיק."

הוא ציווה לשחרר את שתי הנשים בערבות עצמית ל־48 שעות, כדי שיישיגו ערבים — מבלי שמשפחותיהן תדענה על המקרה. השופט לא ידע שקרוביהן של שתי החשודות המתינו להן בשלווה במסדרון בית־המשפט.

דרכי אדם

האחות שהצילה

את עצמה

לרוב הנוכחים בטקס, לא אמר השם מאומה. רבקה פישר. אחת הזוכות בפרס האחיות * שחולק ביום האחות. רבקה פישר, אחות במרפאת קופ"ח במישמר השיבעה.

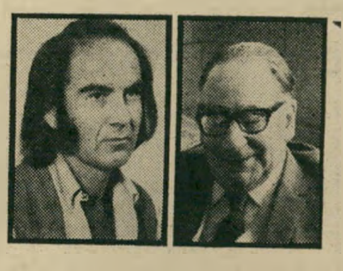
את בעלת־השם איי־אפשר היה לאתר. בשעת הטקס, ישבה בין קהל האורחים, האזינה לתשבחות שהורעפו עליה, הירהרה בגילגולים המופלאים שעברו עליה, תמהה כיצד זכתה להגיע ליום זה.

חלוצים. היה זה לפני עשר שנים כשרבקה ובעלה עזבו את רמת־גן, נטלו את שני ילדיהם, ובמסגרת התנועה „מן העיר לכפר", הגיעו להתיישבות במישמר השבעה.

תנאי החיים היו קשים. לא כביש, לא חשמל. בנוסף, ארבה למתיישבים סכנת מסתננים של אותם ימים. מחסור באחיות, הציב בפני רבקה, אחות אידיאליסטית, משימה נוספת: „קיבלתי על עצמי" מספרת היא. „בנוסף למרפאה במישמר השיבעה, גם תפקיד־פיקוח על מרפאות קופ"ח בדרום — בתנאי שיוצמד לי רכב.

כאשר קיבלה עתה את פרס האחיות, נאמר בהחלטה: „מוכיחה מסירות ללא גבול. משמשת מופת. הדביקה אף את הרופא. הטוען כי בגללה הוא מבצע דברים שמעל לכוחו. למרות שמועסקת חלקית בגלל מחלתה, היא עושה מעל ומעבר לנדרש ממנה.

„על כן, היא ראוייה לפרס."

דיקן אקצין וסטודנט ספירו
מי המסית האמיתי?

אחות פישר (מימין) מקבלת את הפרס
לא להיכנע ליורשי הנאצים

* לעומת 27% בבחירות באוניברסיטה בירושלים, ו־35% בתל־אביב.

* ע"ש אהובה דגני רבינוביץ ושרה רוזנטל ז"ל.

טלוויזיה

(המשך מעמוד 26)

הוליד עכבר. גיל שהוא איש חדשות בדמו אומנם הסביר, כי הוא מתכונן להמריא במסלול ארוך, אלא שזוהי המראה של אדם החושב עדיין בדפוסים של דובר, כיצד תיראה הרשות בחלונות הגבוהים.

כיום יכול כמעט כל מוסד ממלכתי־רשמי־ציבורי בעל קשרים מתאימים להזמין צוותי טלוויזיה לסיקור טקסים נטולי כל חשיבות ולזכות ברגע של תהילה טלוויזיונית. ההשראה לכתבות יזומות נשאבת בעיקר מפרסומים רשמיים ומעתונים. המצלמות מצלמות אנשים המספרים על האירועים, במקום לצלם את האירועים בהתרחשותם. לגמרי במקרה יש בעפולה, בחיפה ובגליל שלושה כתבים חופשיים בעלי יוזמה ומרץ. מקומות אחרים ברחבי ישראל פשוט אינם קיימים על המפה הטלוויזיונית של המחלקה.

האמת הפשוטה היא, שעד היום אין למחלקת החדשות של הטלוויזיה בירושלים שום תפיסה יסודית מגובשת לגבי השאלה היסודית, מה צריכה להיות מהדורת חדשות טלוויזיונית. במקום זאת יש בילבול של דברים, תערובת של חדשות ודמוי חדשות, פרשנות ומאגאזין בשיטת מן היד אל הפה, ללא כל בחירה.

המצב החמיר אחרי שטובי העורכים והכתבים ברחו מן המחלקה, כעכברים הנמלטים מספינה טובעת. מצאו מקלט במחלקות אחרות או בהכנות לקראת ימי השואה, הזכרון והעצמאות.

מהדורות החדשות של הטלוויזיה הן כיום רק מצבה עלובה לטלוויזיה עתונאית.

תוכניות

ציפור עם כנף שבורה

היתה זו הצעתו של בולי, הסופר א.ב. יהושע, שחיבר את המחזה בתחילת קיץ 70 אשר יוצג ביום החמישי השבוע במסגרת תיאטרון שידורי ישראל, להעניק את התפקיד הראשי במחזהו לרפאל צבי.

רפאל צבי, מורה לדראמה, היה בעבר שחקן הבימה, נודע כאחד ממחזריה הנלהבים של חנה רובינא בימי צעירותה. נעמי קפלנסקי, מפיקת התוכנית, קיבלה את הצעתו של בולי, ניסתה לאתר את הישיש, ששנים רבות מאז שיחק בעצמו.

בשיחה טלפונית עם בתו של רפאל, המשוררת־מתרגמת עזה צבי, נתברר למפיקה כי רעייתו של צבי חולה, מאושפזת בבית־חולים דונולו ביפו וכי בעלה יושב ליד מיטת חוליה.

יחד עם במאי המחזה, אדוארד אטלר והצלם מיכה פן יצאה נעמי קפלנסקי לבית־חולים, ורק בגלל העובדה שהיא אחות במקצועה אזרה אומץ להכנס פנימה. סיפרה נעמי: „פתאום ראיתי אדם קטן, כמו ציפור קטנה עם כנף שבורה, בוהה בחלל בעיניים כחולות רכות וסנים חרושקמטים. דיברתי איתו. אחרי שהצגתי את עצמי הוא שאל מיד אם באתי אליו בקשר למחזהו של א.ב. יהושע בתחילת קיץ 70. כאשר הצעתי לו את תפקיד המורה המזדקן במחזה כמעט ופרץ בבכי.

„צבי סיפר כי קרא בזמנו את הסיפור. בשעת הקריאה הוא חי אותו כל כך כאילו היו אלה חייו שלו."

רפאל צבי ומוסקו אלקלעי ב„תחילת קיץ 70"
סיפור כמו חיים

לבנים. העימות מתנהל בין מורה זקן לתל"ך ובין בנו המשרת בצבא. כאשר טעות גורלית בזהוי דיסקיות הזהוי חושפת את טיב הייחסים ביניהם. משתתפים: רפאל צבי, יצחק חזקיהו, אברהם רונאי ומוסקו אלקלעי. במאי — אדוארד אטלר. מפיקה — נעמי קפלנסקי.

● **קונצרטינה** (יום א׳ 19/3, 20.10) תוכנית על טהרת קונצרטים של ג׳ז, שיוגשו על ידי הקונצרטינים ושלושה הרכבי ג׳ז מיוחדים: סדנת הג׳ז עם אלברט פיאמנטה ודני גוטפריד, רביעיה של מלווין קלר וביג־בנד של עשרות מגגנים בהדרכתו. במוי והפקה — יוסי צמח.

● **נשים קטנות** (יום ב׳ 20/3, 17.30) פרק שני בסידרה על פי סיפרה הנודע של מיי אלקוט, המתאר כיצד ארבע בנות מסתדרות בכוחות עצמן למן ילדות עד בגרות, על רקע מלחמת האזרחים בארצות הברית.

● **עיר הטלוויזיה** (יום ג׳ 21/3, 20.20) כל מה שצריך לדעת על מקלט הטלוויזיה שבביתך — בתוכנית הסברה בהנחייתו של השדרן אריה אורגד, שהוא טכנאי מקצועי בעל עבר עשיר ברדיו, בהשתתפות המהנדס הראשי של רשות השידור, שלמה גל, מהנדס משרד התקשורת, יעקב ניצן, והמנהל בעבר של מפעל זניט בישראל, המהנדס מיכאל סולד.

● **בידור חי"ל** (יום ג׳ 21/3, 21.10) אד סוליבן בשידור דחוי מארח את המתאגרפים קאסיוס קליי (מוחמד עלי) וג׳ו פראזייר עם הזמרת ליזה מינלי ולהקת הקצב הנודעת, להקת סנטנה.

תדריך

● **תעודה** (יום ד׳ 15/3 20.20) סרטו של המפיק דידי גולדשטיין על החיים בצל הר המלח, על חלוצי מפעל האשלג, בית הערבה, מצדה וכל השאר. במאי: יובל פלג.

● **סרט השבוע** (יום ד׳ 15/3, 20.40) הגנראל — סרטו האילם של הקומיקאי בעל פני המת, באסטר קיטון, על הרפתקאותיו של מהנדס רכבות דרומי בתקופת מלחמת האזרחים בארצות־הברית, שלא גוייס למלחמה למרות תביעותיה הנמרצות של נערתו לשלחו לקרב. במקום זאת הוא מתרוצץ כאחוז תזזית בקטר שלו המכונה בשם גנראל.

● **דראמה** (יום ה׳ 16/3, 20.20) תחילת קיץ 70 — דראמה שעיבד לטלוויזיה, על פי סיפורו שלו, הסופר א.ב. יהושע, על חוסר קומוניקציה בין אבות

בית־הספר ללימוד התנ"ך בכתב

מגיש

חוגי תנ"ך בכתב

44 שעורים בחינם בשפות אנגלית, צרפתית, עברית, ספרדית, רוסית ורומנית.

מדריך תנ"ך ביתי

500 עמודים. 100 אלוסטראציות מיועדות במיוחד ללימוד התנ"ך בבית.

המחיר לספר —.10 ל"י

דניאל וההתגלות

המאורעות בישראל היום לאור הנבואה של דניאל.

מחיר הספר —.5 ל"י.

THE M. ZION REPERTER

יראון בצבעים הנישלח חינם לכל דורש (למשך שנה).

50% הנחה לכל רוכש 6 ספרים או יותר

להתקשר: ת. ד. 568 ירושלים.

הכוהנת הגדולה של „התנועה הבינלאומית לשחרור האשה"

בראיון מיוחד ל **העולם הזה** על האשה הישראלית:

„אפילו חיילות צה"ל אינן שוות לגבר!"

ג'רמין גריר —
השירות הצבאי...

● יש לאפשר לכל אשה לבצע הפלה, במידה והיא רוצה בכך. האשה היא זו הנושאת בנטל ההריון — ויש לאפשר לה להחליט אם תרצה להמשיך בו או לאו. אין כל הגיון בסיכון חיי אם על־ידי הפלה מאוחרת או בלתי מוסמכת. מגוחך לשמוע על נשים שנסעו מאות ואלפי קילומטרים ל„חופשת־גרידה" רק משום ש־בארצן גרידה היא בלתי חוקית.

● אמצעי־מניעה חייבים להיות מופ־צים בצורה חופשית ולכל דורש — ללא הבדל מין או גיל. בבתי־הספר יש לחנך למין כמו שהוא. בלי ספורי־אגדות על מוסר והתחייבויות. חדגש הוא על מין כתנאה. פרו ורבו הוא שלב מישני, אם בכלל.

● ועיקר העיקרים: ניתוץ אגדת האשה המקבלת הגבר הכובש. לאשה יצר־מיני מפותח משלה. היא לא צריכה רק להשלים ולהענות לתביעות הגבר, עליה לחפש ו־לדרוש את סיפוקה בכוחות עצמה. למה יחשב גבר שופע פעילות מינית לגבר ל־עניין, ואילו אשה כזאת — לזנזונת, או במקרה הטוב לנימפומנית? התאווה־המינית

— וחייות צח"ל
...הוא רק אשליה

מאת
יפה גרייצר, אוסטרליה

קיימת באשה בדיוק כמו בגבר. זכותה לחפש לעצמה גברים לסיפוק תאוותה, בדיוק כזכות הגבר לצוד חתיכות חדשות ללילות."

זהו חלק מתוך האני מאמין של אשה מיוחדת במינה: ד"ר ג'רמין גריר, ה־כוהנת הגדולה של התנועה לשיחרור ה־אשה. ד"ר גריר חזרה לביקור בביתה ב־אוסטרליה במטרה לעודד מסע־מכירות של ספרה הלהיט: האשה הסריסה. הספר, שהוא עבודת־מחקר רצינית על מצבה ה־עגום של האשה בימינו, מוערך כחשוב ביותר מסוגו מאז ספרה הסקס השני של פמיניסטית ידועה אחרת: סימון דה־בובואר.

ג'רמין היא אשה אמיצה וישרה מאד. להבדיל מעדר הלסביות הצעקני ששורף חזיות בניו־יורק, גישתה שלה רצינית ואינטלקטואלית. ד"ר גריר היא מרצה ל־ספרות אנגלית באוניברסיטת וורוויק ש־באנגליה. לאחרונה כתבה מחזה המועלה עתה באנגליה, בבימויו של סיר לורנס אוליביה. את המוזיקה להצגה כתבה ה־דוקטור במו ידיה.

מכות במישטרה

ט **יפסתי יד"ר** גריר וביקשתי 30 דקות מזמנה לראיון קצר. כששמעה שאני עיתונאית ישראלית, שמחה הדוק־טור מאד. בו במקום ביקשה ממני לעזור לה. „קיבלתי מכתב," סיפרה לי, „מאשה ישראלית בשם רחל מרחב העומדת ב־ראש אירגון I.S.R.A.C.A (Israel Revolontionary Actior Commitee Board). במכתב ביקשה האשה שאפנה את דעת־הקהל העולמית למאסרה של צעירה ישראלית הנקראת אירית יעקובי. הנערה הושלכה לכלא על סירובה לשרת בצבא מסעמים מצפוניים."

בהמשך שיחתנו הטלפונית הוסיפה ד"ר גריר כי ממכתב האשה מתברר עוד ש־אירית נעצרה ב־18.5.71 על־ידי המישט־רה בשל השתתפותה בהפגנת הפנתרים־השחורים בירושלים. מאוחר יותר בתחנת המישטרה היכו השוטרים, לפי הכתוב ב־מיכתב, את הנערה בת ה־18.

הלוחמת דוקטור ג'רמין גריר, מרצה לספרות באוניברסיטה אנגלית שמ־רנית ואשה חדוגלת בחופש־מיני מוחלט, שיחרור מכל כבלי המוסכמות המשפחתיים וחעיקר: שוויון לנשים. „האשה שווה לגבר בכל," היא מכריזה, „בבית, בעבודה ובמיטה. התאווה חמינית קיימת באשה בדיוק כמו בגבר."

עוד ידעה רחל מרחב לספר כי יגאל גוימן, סרבן־המלחמה הישראלי הישוב ב־כלא על סירובו להתחייל, הוא חברה של אירית יעקובי. מה שביקשה ממני הדוק־טור זה שאנסה להגיע עם הסיפור לעיתו־נות־הישראלית. היות ולא פורסם בישר־אל דבר על מעצרה של הנערה בעלת־העקרונות. נראה כי ג'רמין גריר יודעת היטב מיהו המטפל בישראל בנושאים מסוג זה, שכן אמרה לי: „אם העולם־הזה יפרסם סיפור אודות אירית, או לפחות יערוך חקירה בנידון, אעניק לך כמה ש־תרצי מזמני."

אבר המין כמרכיב במשכורת

ה **צי שעה** מאוחר יותר כבר דיברתי טלפונית עם ישראל, בנסיון לברר מה עלה בגורל הנערה. כשחזרתי לפדינגטון, השכונה האופנתית, בה מתגוררת דוקטור גריר, וסיפרתי לה כי אירית כבר שוחררה ממאסרה, היא התרשמה מאד, הבטיחה לי כי כולה שלי.

שאלתי את הסופרת־לוחמת את מי היא מייצגת לדעתה: את כלל הנשים — או סוג מסויים מהן בלבד. תשובתה: „אני מייצגת בראש ובראשונה נשים הרוצות להתקבל בעולם זה כבני־אדם, יצורים בעלי זכויות וחובות דומים לאלו של ה־זכרים. נשים מוסלות לרעה בכל שטחי החיים. ברחוב, במיטה ובמקומות העבו־דה."

סיפרתי לה כי במיסגרת עבודתי ב־טלוויזיה האוסטרלית אני מרוויחה רק 90 אחוז ממשכורתו של גבר במישרה דומה. „הקיצוץ של 10 אחוז נובע רק

(המשך בעמוד 30)

חיילות צה"ל

(המשך מעמוד 29)

מהבדל ביולוגי," אמרתי לה. "בשיחה עם הממונים הסברתי להם שפרט לשוני ב־אברי־המין (תודה לאל על כך) אין כל הבדל במישרה הזאת ביני לבין הגברים. מה עוד שלא נקבע כל שימוש רשמי ב־אברים האלה בשעות העבודה, שימוש שיסביר את ההבדל במשכורות."

"מה דעתך על האשה הישראלית?" הוספתי.

ג'רמין גריר: "האשה הישראלית חייה באשליה," ענתה, "נדמה לה שבגלל שירו־תה הצבאי היא שווה לגבר. אבל הרי אפילו בצבא אין היא ממלאה תפקידים שווים לאלה של החייל. עניין אחר זה נשים בצבא הקבודי או האלבני. שם, יש שוויון."

הוא רצה תה, היא — חבר

דוקטור ג'רמין גריר נשואה רשמית לפועל־אינטלקטואל אנגלי, אך אינה חיה עימו. נישואיה ארכו פחות משבועיים. הסיבה לפירוד: "הוא רצה עקרת־בית ו־כוס תה בבוקר למיטה. אני רציתי חבר לחיים משותפים."

דיעותיה של ג'רמין אינן פופולריות ביו־תר בארצה, אוסטרליה. בכינוס שערכה השבוע, נזרקו, בצד קריאות העידוד, עגבניות רקובות על ג'רמין שנאמה בפני אולם מלא מפה לפה.

לג'רמין האשה דעה קטלנית ביותר על התעשייה למימכר־מין מכל הסוגים. היא מתעבת את עיתוני־העטינים הגבריים ש־מתבססים על ניפוח שדיים לממדים פר־טיים. היא יוצאת נגד פולחני קוסמטיקת המין המזוייפת, נוסח גילוח שיער בית־השחי, שימוש בדיאודורנט, והסרת שערות הרגליים. "כל אלה, היא אומרת, "הם סממני הידרדרות לעבר הלא־נורמלי, הלא־טבעי. מה רע בריח הגוף? למה עלינו להסוך ליצורים סטריליים בעלי ריחות ו־מראה של בית־חרושת?"

נאום מרגש זה לא הסריע לאשה ש־בדוקטור לזנק ממושבה המוזנח על הריצ־פה, להפסיק את החיטוט בין בהונותיה ה־ערומים, בו עסקה כל זמן הראיון — ו־לזנק לאמבטיה כדי להסתדר קצת. כל המיבצע הזה — בגלל כניסתו של הצלם.

"הביתה" בעברית

שחזרה, נשיית יותר, היתה בפיה הצהרה נוספת: "ההנחה שהאדם הוא יצור מונוגמיסטי, מתחתן פעם אחת לכל החיים, — היא שטות גמורה היום. אין גבר בעולם שיוכל לספק אותי גם מנטלית וגם מינית למשך כל חיי. כל רעיון החא־משפחתי הוא היום אנטי־חברתי. משפחות נהרסות משום שהן כפויות להמשיך יחד."

ליד הדלת, כשעמדתי להיפרד מן האשה המיוחדת הזאת, היא הפתיעה אותי בצורה מדהימה. "אולי את מוכנה לשיר לי את השיר הביתה?" שאלה בתמימות מוחלטת. לנוכח סימן השאלה הנדהם שהסתמן על פני הסיפה: "השיר של שושנה דמארי, את בטח מכירה."

להפתעת חיי, התברר לי שג'רמין גריר היא בתו של יהודי בן יהודי: "לסבתי קראו רוחל'ה וייס," סיפרה לי. היא עצ־מה אוהבת ישראל. עוקבת אחרי המדינה מאז היווסדה.

את הביתה שרנו יחד, אני עם המילים, והיא מזמזמת.

במדינה

עסקים

כל־בו למכות

באחד מימי השבוע שעבר החליט דוד גרשוני*, להכין לאשתו הפתעה לארוחת־הערב. בשובו מעבודתו בתעשייה־האווי־רית, שם הוא מועסק כמכונאי, נכנס לסו־פרמרקט שפע חן שבכיכר דיזנגוף בתל־אביב וקנה גריל־עוף בשמונה לירות.

שמח וטוב לב חזר גרשוני (55) הביתה ושלף את ההפתעה. ואכן ההלם היה מוח־לט. סירחון איום עלה מן העוף והתפשט במטבח המשפחה. בדרך לפחי־הזבל קילל גרשוני את מזלו הביש ונשבע לחדול להבא מלהביא לאשתו הפתעות אורגאניות.

יומיים אחר־כך הוזמן האיש לסביבת ככר־דיזנגוף והחליט להסב את תשומת ליבם של אנשי הסופרמרקט לריחו של העוף שקנה.

גרשוני לא התכוון לבקש פיצוי על הנ־זק שנגרם לו. הוא רק פנה למחלקה בה נמכר לו העוף והסב את תשומת־לב הזבן לכך שהעוף שקנה לפני יומיים היה רקוב.

כריאה בחדר המנהל. תגובת הז־בן: "אתה לא תגיד לי שהעוף שלנו רקוב," צעק והדף את גרשוני. "התאספו סביבי כמה מהעובדים," ממשיך גרשוני ומספר, "שניים תפסו אותי בזרועותי ו־ארבעה אחרים החלו מכים אותי בכל חל־קי גופי. לא הבנתי מה מתרחש בכלל. רק אחרי שהתערבו הקונים, שהיו במ־קום, השתחררתי."

גרשוני ביקש לדבר עם מנהל הסופר־מרקט. שני עובדים ליוהו לחדר, שם אמור היה המנהל לשבת. כשנכנס פנימה מיהרו הזבנים לנעול עליו את הדלת מבחוץ.

צעקותיו ודפיקותיו של הכלוא הזעיקו למקום את המנהל והוא שיחרר את הקו־נה שהטיל דופי בריח העוף.

בחליפה קרועה ורועד מכעס יצא גר־שוני את הסופרמרקט ופנה מיד לעורך־דין. יחד ניסחו מכתב לאגודת הצרכנים בו נדרש ממנה פיצוי על הנזק שנגרם כתוצאה מקריעת החליפה ועל הצער וה־סבל שגרמו עובדי הסופרמרקט.

תשובת אגודת־הצרכנים למכתב לא נת־קבלה עדיין. אך יש להניח, כי רישומו עליהם יהיה דל מאד. לאחר שלמדו אנשי הסופרמרקטים כי הכאת עיתונאים וניתוץ מצלמותיהם אינם מהווים כלל עבירה על החוק, הרי שניתן לנסות שיטות טיפול אלה גם בלקוחות סתם.

כזכור הותקפו לפני כחודש צלם וכתב העולם־הזה בהיותם באותו סופרמרקט עצמו (שפע־חן) במשימה עיתונאית (העו־לם הזה 1798). תלונה שהוגשה למישטרה על המקרה לא הביאה לכל תוצאות ביחס לעובדים שהואשמו בהכאת העיתונאים.

אופיינית לטיפול הניתן למקרים אלה היא תשובתו של מנהל רשות הצרכנות, אשר גיבס. על המכתב שנשלח לפני ימים מספר אמר: "לא שמעתי מילה על מכ־תב כזה. אני לא קיבלתי אותו."

* השם שונה.

סופרמרקט "שפע־חן" בדיזנגוף
מכות לכל דיכפין

מאירופה
לאשה
שאיכפת לה
vionell
הספרי האינטימי המיוחד המשחרר
אותך מריחות ורגשות בלתי נעימים.
VIONELL מבית BAC, גדול
יצרני הדיאודורנטים המובחרים באירופה.

שוקם
הבלש
תיקים מכל חלקי העולם מישטרות העולם וישראל...
מאפיה... רצח בע"מ...
בסיפור חיי המדהים והמרתק
של אל קפונה
סקופ
★הרצחת וגם ירשת? ועוד... ועוד
★להשיג בכל הדוכנים

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134, תא־דואר 136 • מען מברקי: עולמפרס • "הדפוס החדש" בע"מ, ת"א, רח' בן־אביגדור • הפצה: גד בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קולנוע

כוכבים

כוכבת העונה

המילה האחרונה באופנת הכוכבות ה־אירופית היא צעירה בת 20, בעלת פנים מושלמות, והבעה מיסתורית שאין לרדת לפישרה.

הבמאי שגילה אותה לראשונה, רוברט בראסון, מן היוצרים המקוריים של הקול־נוע הצרפתי ואיש המתנגד בחריפות ל־שחקנים מקצועיים. הוקסם מפניה כאשר היתה בת 17 בלבד, ואחת הדוגמניות ה־יקרות בצרפת. הוא הפקיד בידיה את התפקיד הראשי באשה מחוקה. העביד אותה בפרך במשך חודשים. אבל עדיין מודה: „היא יודעת לשמר על המיסתו־רין שבה. איני מכיר אותה עד עצם היום הזה.“

לעומת זאת, אחרים מכירים אותה הי־טב, או לפחות את פניה. שמה דומיניק סאנדה. היא נערה עצמאית, בעלת אופי חזק (אחת המעטות שלא פרצו אף פעם בבכי היסטרי בסרט של בראסון), המק־בלת את הצלחתה בשוויון־נפש גמור, מר־כנה לומר בפה מלא שאין אפילו במאי אחד מבני ארצה שהיתה רוצה לעבוד עימו, משום שכולם התברגנו עד לשד עצמותיהם, וחיה בגלוי עם השחקן וה־

שחקנית דומיניק סאנדה
כולם התברגנו

במאי כריסטיאן (קאנדי) מארקאן, לו היא עומדת ללדת בחודשיים הקרובים.

נישואי דגים. אדישה או לא, העלמה סאנדה מופיעה בסידרה של תפקידים אשר בגללם כבר זכתה לכינויים כמו „גאברו חדשה“, „ז'אן מורו של שנות ה־70“, ועוד כהנה וכהנה. בלא מניע, המור־צג בימים אלה בארץ, ובעיקר בשני סר־טים אחרים, הקונפורמיסט, שיוצג בקרוב מאד, ובגן פינצי קונטיני, סרטים שזכו שניהם לפרסים בינלאומיים רבים, היא התבססה כתגלית־השנה בקולנוע.

בחייה הפרטיים, היא שייכת לאותו חוג של צעירים עצמאיים מאד, ואת אולי כתגובה לילדות שעברה עליה בחיק מש־פחה קאתולית מחמירה, אשר הכריחה או־תה להינשא בפעם הראשונה בגיל 15. „משום שלא יאה לצאת בקביעות עם בחור אלא למטרות נישואין.“

הנישואין ארכו שנה אחת בלבד, ועתה אינה מזדרזת לענוד שוב טבעת מסוג זה. עם מארקאן אינה מתחתנת משום שהם שניהם ילידי מזל דגים, והאסטרולוגים אינם ממליצים על זיווגים מסוג זה.

אז עד שיימצא האיש המתאים, היא תמשיך ללדת למארקאן ילדים, לצפצף על דעת־הקהל, לבחור סרטים רק לפי חוש הריח שלה, ולהמשיך במשימה שהיא, לדעתה, העיקרית בחייה: להיות היא עצמה.

תדריך

תל־אביב

****** דקמרון** (סטודיו, איטליה) — סיפוריו של בוקאצ'יו, הלועגים לאווי־

ליות האנושית על כל צדדיה, בעיבוד אישי מבריק של פיאר פאולו פאזוליני. גס, נועז וחצוף.

***** הקשר הצרפתי** (תל־אביב, ארצות־הברית) — הברחת סמים מצרפת לניו־יורק, בפישעון מיקצועי בכל פרטיו. השובר שיאי קופה בכל העולם.

**** ללא מניע** (הוד, צרפת) — מת־חן על בלש החושף מניע לרצח בתוך עברם המשותף של אנשים, שלכאורה לא פגשו זה את זה מעולם — על רקע עיר־הקיט הצרפתית ניצה. מעל לממוצע.

**** סיפור אחד של פשע** (צפון, אירלנד) — חיקוי לפרשת רצח נוסח אגא־תה כריסטי, עם כל סממני אנגליה המוב־לטים עד כדי הגזמה. נחמד ומבדר, גם אם אינו תמיד סביר.

חיפה

***** קוראים לי טריניטי** (עצמון, איטליה) — מערבון־מצחיקון שבו כולם יורים ואיש אינו נהרג, והמכות נראות תמיד כמיבצע אקרובטי. מצחיק אפילו נשים בהריון.

**** בלש ישמו שאפט** (אמפיתיא־טרון, ארצות־הברית) — הבלש הכושי שאפט מביס ביד חזקה את המאפיה הל־בנה ואת המאפיה השחורה, ועם זאת שו־מר על ייחודו של כושי גא במוצאו. מיתחזן ברוח הזמן.

ירושלים

****** נשים איחבות** (ירושלים, אנגליה) — הגירסה הקולנועית הנאמנה ביותר לספרי לורנס. מביאה את כל ה־תיסכולים המיניים והסוציאליים שרדפו אותו, בביצוע קולנועי מבריק ומישחק משכנע ביותר.

רובינסון: המישטרה על הכוונת

שיר תהילה לאוטופיה

הארי המזוהם (אופיר, תל־אביב, ארצות־הברית) — הארי קאלאהאן (קלינט איסטווד), בלש במישטרת סן־פרנציסקו, המכונה בפי חבריו לעבודה „הארי המזוהם“, הוא צאצא ישיר לגזע השריפים מן המערב הפרוע; אותם ביריונים אימתניים, השולפים במהירות הבזק והשומרים על החוק וחסדר גם כאשר זרוע המישפט אינה מצליחה לעשות זאת.

בימים עברו, היתה דמות זו של שריף, התגלמות „החלום האמריקאי“. חלום של ארץ שנכבשה בכוח הזרוע ושומרת על עצמה בכוח הזרוע, בעזרת אבירים חגורי־אקדח ורוח אצילית שאין לשחיתות גישה אליה.

הארי קאלאהן הוא, באמת, טיפוס שכזה. כאשר רוצח מטורף מאיים על עיריית סן־פרנציסקו כי ירצח כל יום אזרח, עד אשר ישולם לו סכום של 100,000 דולר, ויובטח לו מעל כל צל של ספק, כי לא יאחזו בשום אמצעים ללכי־דתו, מקבל הארי את המשימה לתפוס את הפושע, כאילו היה זה אויבו האישי ביותר.

אלא שהימים אינם עוד ימי המערב הפרוע ואמריקה, עם כל הערצתה לגיבוריה, חקקה לעצמה חוקים, כדי להב־טיח שגיבורים אלה לא ייטלו לעצמם יותר מדי זכויות יתר. אלה, למשל, חוקים האומרים שכל ראייה המושגת נגד חשוד תוך פריצה לתחום חפרט ללא אישור בית־משפט, אינה מתקבלת על־ידי בית־המשפט. או דוגמה אחרת: לשו־טר אסור לעקוב אחרי אדם פרטי, משום שלאיש מותר תמיד לטעון כי הוא נרדף על־ידי אנשי־החוק. וכן הלאה.

ומה הפיתרון? כבכל דרמה ראוייה לשמה, הפיתרון הוא אי־שם באמצע. אילו היו כל השוטרים כהארי קאלאהאן, מטורפים־וירטואוזים המשוגעים לעבודתם, אולי לא היה צורך להגביל אותם בחוקים. אולם מאחר ו„החלום האמ־ריקאי“ הזדהם במקצת בשנים האחרונות, נראה קאלאהאן כאוטופיה, לא רק באמריקה, אלא בכל מקום אחר בעולם (לא רק מן חצד השני של האוקיאנוס מתייחסים בחשד למישטרה).

הבמאי, דון סיגל, המתבונן מזה שנים רבות באלימות ההולכת וגוברת בארצות־הברית, לעתים מנקודת־המבט של הרוצח („חרוצחים“), לעתים מנקודת־חמבט של שומר החוק („מאדיגן“), הגיע כבר מזמן למסקנה שהדרך היחי־דה לחסום אלימות, היא דרך אלימה, בדיוק כמו בשרי־פת יערות. מדליקים אש נוספת ונגדית, כדי לעצור את השריפה הגדולה.

„הארי המזוהם“ הוא מיסמך מרתק מאוד בסידרת טיעוניו של סיגל בכיוון זה. סיגל, שהוא אחד הבמאים המעטים מאוד בעולם אשר ניתן לנתח את סרטיהם מבלי למצוא תצלום אחד מיותר, זווית אחת שאינה משרתת את הנושא, או שורח אחת מיותרת בדיאלוג, מתחיל את סרטו בכך שהוא מצלם את סמלי מישטרת סן־פרנציסקו: דרך הכוונת של רובה טלסקופי. הכוונה ברורה — המישטרה הפכה לקרבן המיועד של צלפים ומטורפים. ההמשך הוא סרט אלים, מלא מתח ופעילות, סרט שהצופה בו אינו מפסיק לרגע לשאול את עצמו מה יקרה ברגע הבא, ויחד עם זאת סרט המדגים את כל הסיבוכים בהם נתונה חברה מודרנית, כאשר היא רוצה לבלום פושע חסר־מצפון, ועם זאת לשמור על כל דקדוקי החוק, וגם לזכות לתמיכת המעצמה השביעית — כלומר, העיתונות, ודרכה, דעת־הקהל.

מצד אחד, זהו סרט מתסכל לכל אדם מתקדם, משום שכל בר־דעת יודע כי השוטר המצוי אינו דמות אוטופית נוסח קאלאהאן, ולכן מסוכן להפקיד בידה את החרויות שקאלאהאן נוטל לעצמו. מצד שני, בסוף הסרט יורדת על הצופה הרגשת מועקה, כי אין כל ספק שמשחו רקוב, לא רק בממלכת דנמרק, אלא גם במערכת החוקים של חמאה העשירים.

נוסף להירחורים שהסרט מעורר, הוא מבויים, מצולם, ומשוחק ביעילות עילאית (קלינט איסטווד, השוטר, אנדי רובינסון, הפושע). התומור השחור והסציניות האכזריות מקפיאות דם. אין צורך לומר שזהו סרט יוצא דופן.

לאמפרט: קברים בחדר־השינה

זה מפחידון, זה?

עיר הערפדים (פריס, תל־אביב, ארצות־הברית) — זהו אחד מאותם המפחידונים, תנוצרים ב־קבלנות בארצות־הברית ובאנגליה, והמגיעים רק לעתים רחוקות לארצנו הקטנה, שאינה אוהבת ערפדים מתוצרת חוץ, אולי משום שיש לה מוצצי־דם פרטיים משלה בבית.

העובדה שמדובר במוצר המוני מורגשת מייד בסרט זה, אשר שמו האמריקאי „בוא נפחיד את ג'סיקה עד מוות“ רומז חרבה יותר לצורתו החיצונית מאשר השם העברי; כי כל הסרט כולו הוא סידרה של הפחדות מדומות, שקרבנן צריך להיות לא רק חצופה, אלא גם אשה צעירה בשם ג'סיקה שזה עתה שוחררה מבית־משוגעים, כלומר, שהיא נוחה מאוד להיבהל. מה עוד, שקיימים ספיקות מסויימים לגבי שפיות־דעתה, כי אחרת איך היתה מסכימה לטייל על פני ארצות־חברית בתוך מכונית להסעת ארונות מתים, וחוץ מזה, איזה מין תחביב הוא העתקת קברים ותליית דיוקנם בחדר השינה?

הצרה במפחידונים מסוג זה היא שהם מנסים לרמוז בתחילתם כאילו יש בהם חסבר חגיוני לכל מה שקורה בתוכם, כדי שהסוף יבוא ויתן כפתרון איזה סיפור על־אנושי ומיסתורי, שבמקרה זה ניתן כבר בהתחלה, בגלל השם העברי של הסרט, „עיר הערפדים“.

תינוקה של רוזמארי היה מתגלגל מצחוק בסרט כזה, ואפילו ג'סיקה (זוהרה לאמפרט) לא מאבדת עשתונו־תיה. כך לא מפחידים צופים, רק מבריחים אותם.

הדעות בניים

מאת אורי אבנרי

9 - 6 במארס 1972

תאונות קטנות

ותאונות גדולות

התקריות הקטנות והעניינים חגדולים מתערבבים בכנסת.

חיים בר־לב תושבע כשר, ירד מן חדוכן — וכשל מייד. הוא מעד על הריצפה המשופעת שלפני דוכן חיו"ר. (כאשר בנו את הכנסת, תוכנן שיפוע זה במיוחד כדי שחברי־הכנסת לא ילכו שם, בין חדוכן וחמושבים, אלא יעקפו בכל פעם את כל האולם. אלא שכל חח"כים מתעלמים מכוונה זו, ומרקדים על השיפוע).

לפני כן מסרנו את דעתנו על מינוי בר־לב בנאום קצר (ראה לחלן).

חבר־הכנסת בנימין חלוי נאם נאום מוחץ נגד שר־החוץ בעניין חוויכוח האומלל עם אלי ויזל, סופר־חשואת המיקצועי. בשיא חנאום, עמד חלוי לקרוא מיכתב שכתב אליו ויזל, ואז נסתבר שאיבד את חמיכתב. הוא חיפש, דיפדף, עילעל, ירד מן חדוכן, חזר למקומו, לקח את המיזוודה שלו, חזר לדוכן, חיפש, מצא וחמשיך בנאום.

בחצבעה תמכנו באבא אבן נגד החיסטריה חמפוברקת ונגד ניצול חשואה למטרות מפלגתיות מובחקות.

ביום החמישי בבוקר היה מרדכי סורקיס (בתפקידו כיו"ר ועדת־חפנים) צריך להביא לקריאה סופית את חוק הבחירות לרבנות, פרי חקנוניה בין חמערך וחמפד"ל. בדרך, כשרצה לקחת טרמפיסטים, ירדה מכוניתו מן חכביש, נחבלה ונתקעה. הוא עצמו נפצע.

אבל סורקיס המשיך בדרך, חביא את החצעה, ואנו נימקנו את התנגדותנו לסעיפיו בנאום חריף. בו ניתחנו אותו באיזמל החיגיון, על נאום זה (ראה מיסגרת) קי־בלנו מחמאות רבות, גם מפי ח"כים דתיים (שחתנגדו, כמובן, לתוכנו.)

חוץ מזה חצבענו נגד הצעת תקציב חמדינה לשנת חבאה, אחרי שנימקנו זאת בנאום בו חצבענו על הנטל חבלתי־נסבל של תקציב חביטחון, חאוכל עכשיו למעלה מרבע של כל התוצר חלאומי — 67% ל"י לכל משפחה לחודש.

הלב של

בר־לב

הממשלה חודיעה על מינוי חיים בר־לב כשר חמיסחר והתעשייה. בפני כנסת מלאת, בנוכחות גולדה מאיר, משה דיין ורוב השרים האחרים, חשמענו את החודעה חבאה של סיעתנו:

אורי אבנרי: כאשר אישיות חיובית מצטרפת לממשלה שלילית — עומדת האופוזיציה בפני דילמה. אין היא יכולה להצביע בעד הממשלה, המובילה את המדינה בתוך מבוי סתום.

אין היא רוצה להצביע נגד האיש, העשוי למלא תפקיד חיובי במאון הפנימי שבתוך הממשלה.

זהו מצב שבו אנו מוצאים את עצמנו כיום. קשה לנו לתאר ממשלה גרועה מזו שבראשה עומדת הגברת גולדה מאיר. אולם קשה לנו לתאר גם איש טוב יותר, שאפשר לצרפו לממשלה זו, מאשר חיים בר־לב.

■ ■ ■

חזרתי אתמול מן הכנס ברומא, שנועד להכין את החצידה הגדולה למען השלום במזרח התיכון, שמתקיים לקראת סוף השנה בעיר בולוניה.

כנס זה נתן לכוחות השלום מישראל ומארצות־ערב חזדמנות בלתי־רגילה להכיר אלה את בעיותיהם וחשקופותיהם של אלה.

ראיתי כאחד מתפקידי העיקריים להביא לתשומת לב חיים, ומצטיינים במיוחד בחבנת הצורך החיוני למצוא פתרון לאומי לבעיית העם הפלסטיני, כתנאי חיוני לשלום אמיתי, שיחזיק מעמד במציאות.

גם נקודה זאת דואגים חברי ואני להסביר בכל הזדמנות לעמיתינו בעולם הערבי, המכירים צבאות מסוג אחר.

חיים בר־לב אינו פסול לכהונה מדינית בגלל עברו בצה"ל, כשם שיצחק רבין אינו פסול.

אני מקווה שצירופו של חיים בר־לב לממשלה יחזק כה באופן מכריע את קבוצת השרים הרואה את המצב לאשורו, שאינה חוככת שוב אחרי סיסמותיה של הממשלה עצמה, חמורדת בסתר ליבה בגישה אשר קוראה אוא קוך גוך־דה מאיר, ויהיה ידי משה דיין.

■ ■ ■

משום כך אני מצטער על כך שחיים בר־לב הסכים לקבל על עצמו את תפקיד שר המיסחר והתעשייה.

אין ספק שזהו משרד חשוב ביותר, ושהוא זקוק מאוד לאישיות מעשית, בעלת כושר ביצועי ושיקול־דעת.

אך דומני שעיקר תרומתו של חיים בר־לב בממשלה היתה צריכה לחיות בגיבוש מדיניות החוץ וחביטחון של המדינה, והייתי מעדיף מצב שהיה מאפשר לו לחתמסר כולו לגיבוש מדיניות זו.

בממשלה שאין בה בכלל מוסד רציני לתיכנון מדיני, להכנת תוכניות אלטרנטיביות למצבים פוליטיים שונים, לתיאום אמיתי בין המומחים לביטחון לבין העוסקים ביחסי־חוץ וביחסים עם העולם הערבי — יכול היה חיים בר־לב למלא תפקיד חדש וחיוני, המתאים דווקא לסגולותיו המיוחדות.

חבל שלא נוצר תפקיד כזה.

כשר המיסחר והתעשייה יצטרך חיים בר־לב להתמסר בעיקר לצד הכלכלי של חיינו. אולם אני מקווה שלמרות זאת יישמע קולו בבירור בדיונים מדיניים וביטחוניים. וכי המישקל הסגולי הרב שיש לו יהיה מונח על כף המאזניים של השלום, כנגד כף המאזניים של שוחרי הסיפוח בממשלה.

מעולם לא הצטרף שר חדש לממשלה,

בר־לב

האישים הפועלים למען השלום בעולם הערבי את הרב־גוניות הרבה הקיימת בישראל.

במיוחד שמחתי את חדגש על כך שגם בקרב המימסד הישראלי, ואף בקרב הממשלה עצמה, קיימים כוחות חשובים ביותר, הסבורים שיש להחזיר שטחים תמורת שלום וביטחון.

הבחנתי בהסברתי זו בין כוחות השלום האקטיביים, הדוגלים בהחזרת מלוא השטחים תמורת מלוא השלום ומלוא הביטחון, המיוצגים בבית הזה על־ידי שתי סיעות קטנות בלבד, ובין מחנה היונים, החלק המתון שבקרב המפלגות הגדולות והצמרת המדינית, שתפקידו יכול להיות מכריע ברגע מסויים.

הזכרתי בהקשר זה כמה וכמה חברי־כנסת ממפלגת העבודה, מפ"ם, המפד"ל ועוד, וגם את השרים המתונים יותר בממשלה, המקבלים את מרותה של גולדה מאיר, אך למעשה הם רחוקים מגישתה הנוקשה והשלילית.

אילו היה מיפגש רומא מתקיים בשבוע חבא, חייתי מרשה לעצמי לצרף לרשימה זו את מי שביחן כראש המטה הכללי של צח"ל במשך ארבע השנים האחרונות.

כאיש צבא לא היו לו חזדמנויות רבות לבטא את השקפתו הפוליטית, מלבד כמה רמזים פה ושם. אולם מעשיו דיברו בעד עצמם. התרשמנו מהם, כי חיים בר־לב הוא אדם שקול, מוסרי, מתון, מציאותי, הרחוק מן הערפל האידיאולוגי השוביניסטי השורר כיום בפינות כה רבות בישראל.

אני גם נאה על כך שאנחנו, אולי, המדינה היחידה בעולם שבה אין כת של גנרלים, ושבה רבים מאנשי־הצבא המשוחררים מטיפים בגלוי לשלום ולהחזרת שט־

רבנים, פנתרים וזברות

מכך חזוועות הכלוזות בחצעה זו, הגרועה וחחשוכה ביותר היא זו חנותנת גושפנקא מישפטית ממכתית לקיום שני עמים בארץ — עם אשכנזי־כביכול ועם ספרדי־כביכול.

זהו הרס האידיאל הלאומי שעליו התחנכנו, האידיאל של „עם אחד היינו, עם אחד נהייה". אידיאל זה נדרס עתה ברגל גאווה, ומקומו נתפס על־ידי מציאות של סדרצייה של עדות.

זהו רעיון גזעני מובהק. אדם יכול לחפוץ בישראלי בדרך של התאזרחות. אדם יכול לחפוץ ביחודי בדרך של גיור. אבל איך יכול אשכנזי לחפוץ לספרדי, וספרדי לאשכנזי? החשתייכות היא ביולוגית מוחלטת!

עדיין סוער בעולמנו הוויכוח על „מיהו יהודי?" עתה ייפתח הוויכוח „מיהו ספרדי?

זאל יבוא מישהו ויסבור: הרי זה מצב קיים. הרי יש רב ספרדי ורב אשכנזי. העם מחולק לעדות.

הזדעזעתם עד למעמקי נישמתכם כאשר קמו הפנתרים השחורים, על פי הגדרה עדתית גזענית. והנה אתם מכניסים את הפנתרים השחורים לבית־הכנסת ולחוקי הכנסת.

אנחנו איננו רוצים לא בפנתרים שחורים ולא בפנתרים לבנים, וגם לא בזברה שיש לה פסים שחורים ולבנים.

„אינני רוצה להיות אשכנזי!"

אני מזהיר את הכנסת. מתוך קלות־ראש, ברגע של חולשה, כדי לסתור בעייה מסלגתית עכוכה, אתם עולים חיום על דרך שאין חזרה ממנה.

אם יש זכויות מיוחדות לפי מוצא עדתי בשטח חדת, כי אז יש זכויות כאלה גם בכל שטח אחר. לא עוד נשאל אם המועמד לכהונה כלשהי הוא מוכשר וכשיר, אלא מי חיתה אמו ומי אביו. אם שני רבנים ראשיים — למה לא שני נשיאים למדינה, שני יושבי־ראש לכנסת, שני שוערים לנבחרת הלאומית? ומה דינו של צבר אומלל שאביו אשכנזי ואמו ספרדיה — האם יהיה מועמד לראשון־לציון או לשני־לציון?

כאליבי למעשה־כחש זה, מעשה המתכחש לחזונו של דור שלם, משמשת הטענה הצדקנית: אם יהיה רק רב ראשי אחד, הרי יהיה אשכנזי. גם כאן יידפקו הספרדים.

אינו סענה היא זו? או שיהיה שיוויון לכל הישראלים, בלי הבדל של מוצא וגזע, או שלא יהיה. או שאנחנו, כנבחרי העם, יכולים להבטיח שיוויון־אמת — או שיש לטאטא אותנו מן הזירה הציבורית.

אדם לטעון שחקיפוח מוכרח לחיות, שהוא טבוע בדמנו, ועל כן יש למצוא תכסיסים קטנים כדי למנוע פה ושם — חרי זו צביעות, הרי זו התפטרות מאחריותנו.

מבחינה זו אין כל הבדל בין רעיון שני הרבנים לבין רעיון החילופין או התורנות העדתית, פעם ספרדי ופעם אשכנזי.

ומעל לכל אנו רוצים לבטל מכל וכל את ההגדרה הגזענית בסעיף 8: „ספרדי — לרבות יוצא־תימן או בן עדות המיזרח". הגדרות גזעניות אלה, לא יכירם מקומם בספר חוקים של מדינה המתיימרת לחיות במאה העשרים. היא מרושעת, והיא גם מגוחכת. מארוקו היא במערב

כשמזווה אותו אחרח כה רבה של חלקי צי־בור כה שונים. זוהי אחריות כבדה, ואני מאחל לחיים בר־לב שיעמוד בה. ואולי נועד למישרה רמה עוד יותר.

סיעתנו תימנע מהצבעה.

להתווכח עם הראי

או עם הפרצוף

בוויכוח על חתקציב, אמרנו בין חשאר את חדברים חבאים:

אורי אבנרי: תקציב חממשלה הוא בבואה של מדיניות חממשלה. לא שר האוצר, שאינו אלא מוצא־לפועל כלכלי של מדיניות הממשלה, צריך היה לשבת כאן, אלא

לחלן דברינו לחנמקת החסתייגויות שלנו לחצעת חוק חבחירות למועצת חרבנות חראשית.

זהו חוק אנטי־לאומי, אנטי־דמוקרטי ואנטי־פרלמנטרי.

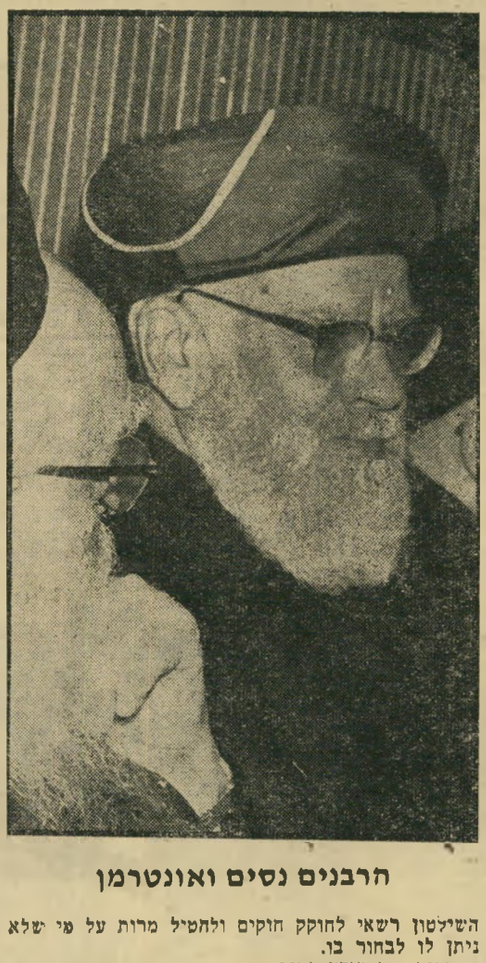
חוק אנטי־לאומי — באשר הוא נותן בסעם הראשונה גושפנקא ממלכתית לפילוג האומה לעדות נצחיות.

חוק אנטי־דמוקרטי — באשר הוא כופה על כל הציבור שילטון שייבחר על־ידי קומץ קטנטן של אינטרסנטים משוריינים.

חוק אנטי־פרלמנטרי — באשר הוא מוציא מידי מליאת בית־הנבחרים את סמכות החקיקה בענייני־יסוד, ומוסר אותה בידי מפלגה פיאודלית.

נוכיח שלוש האשמות אלה, אחת לאחת, בהנמקת שמונה הסתייגויותינו.

„איננו רוצים בפנתרים שחורים ובפנתרים לבנים - וגם לא בזברה שיש לה פסים שחורים ולבנים!"

חרבנים נסים ואונטרמן

הרחוק, מוסקבה היא בצפון, סידני היא במזרח.

איננו אשכנזים. איננו רוצה להיות אשכנזים. איננו מרגיש את עצמי כאשכנזי. ואני מתעב כל הצעת־חוק המבקשת לכפות עלי הגדרה כזאת על־ידי הצבעה של רוב.

לורד ראשון לרבנות

בכל דרמה של שקספיר יש רגע קומי. המחזאי מבקש מהקהל להתפרץ בצחוק, לפני שיחזור לחזות בהמשך מעשי־הזוועה.

סעיף 2 של הצעת החוק היא אינטרמצו היתולי כזה. ותבל שאת תפקיד המוקיון השקספירי רוצים לייעד לרב נכבד בישראל.

לא די בראשון־לציון, בן הגזע הספרדי הי־מורכב. לא די בשני־ציון, אשכנזי גזעי טהור. יש צורך בשלישי לציון, ואויי רביעי וחמישי לציון בעתיד — נשיאי כבוד של מועצת הרבי־נות הראשית.

אם אי־פעם השתמש המחוקק בלשון סגי נהור, הרי הגדרה זו עולה עליה.

נשיא כבוד! איזה כבוד? מה יכול להיות פחות מכובד מאשר לידתו של סעיף זה ותואר זה?

אין אדם בכנסת זו, שהוא ער יותר ממני לבעייתם של אישי־ציבור עתידי זכויות ונסיון, עם ובלי מרכאות, שהגיע זמנם לפרוש מכהונה אקטיבית. כדי לספק פתרון מכובד באמת, סביר ומועיל, לבעייה זו, הציעה סיעתנו בכנסת השישית את ההצעה להקים בית עליון, מעין „בית לורדים" ישראלי. אתם דחיתם הצעה זו.

הצענו שבבית השני יישבו גם מי שהיו רבנים ראשיים, יחד עם אחרים שמילאו כהונות רמות, או שתרמו תרומות חשובות, בשטחי־החיים השונים. בבית כזה היה הרב יהודה איסר אונטרמן מוצא את מקומו, בצד דוד בן־גוריון, פנחס רוזן, רב־אלוף יעקב דורי, נחום גולדמן ואחרים.

אולם למנות את הרב אונטרמן לכהונה של הזורד הראשון לרבנות, כהונה שתחיה או רי־קה מתוכן או מיטרד ציבורי — חרי זה עלבון לו ועלבון לשכל הישר.

אנחנו מציעים למחוק את הסעיף הזה כולו.

כולנו משועבדים, כולנו נבחור!

מדינת ישראל מתיימרת להיות דמוקרטית. בסעיף 3 של הצעת־חוק זו נעלמת לא רק המציאות הדמוקרטית, במידה שהיתה קיימת, אלא גם היומרה עצמה.

במקומה בא מישטר שרגילים לקרוא לו בעודם „תאוקרטיה". במקום שילטון חדמוס, שילטון העם, בא שילטון התאוס, שילטון אלוי־הים. אך מוכן שיא לאלוהים הכוונה, כי אם לאותם שמינו את עצמם לנציגי הקדוש־ברוך־הוא עלי אדמות, דלא יפלי־כוח, אך בהשגורת נאה.

הדמוקרטיה פירושה, בין השאר, שילטון הרוב בדרך של הכרעה חופשית, בה משתתפים כ כ ל. פירושה גם, כסיסמת הקרב הישנה, No Taxation without Representation לאמור: „אין מיסוי ללא ייצוג". אין השילטון רשאי להטיל מס על מי שאין לו הזכות לבחור בשילטון, ואין לידיהם את השילטון על פי החוק ח ח י ל ו נ י — שילטון שהוא ח י ל ו נ י במהותו אך דתי בצביונו.

איננו רוצה שחרבנים ישתלטו עלי חיי. אני רוצה בהפרדת הדת מן המדינה. אולם אם אתם משעבדים אותי דרכם, אני תובע לעצמי את הזכות לבחור כרבנים.

או — או. איננו יכולים לאחוז בחבל בשני קצוות. אם אתם מפקירים את החילוניים למרות רבנים, חייבים אתם להפקיר את הרבנות לחסדי הבוחרים החילוניים. כל פתרון אחר הופך את הדמוקרטיה לקריקטורה, ואת התאוקרטיה למציאות מישפטית.

משום כך אנו מציעים למחוק את הסעיף 3, את כל ההוראות לגבי הרכב האסיפה המבוחרת את חרבנים — לפיהן תהיה מורכבת ממאה רבנים ושבעים נציגי־ציבור, שגם הם יהיו, בחלקם, עסקני המחנה הדתי. מדוע לא תכתבו בפשטות: „האסיפה הבוחרת תהיה מורכבת מהנהלת המפלגה הדתית הלאומית". תמורת הסכמתה למסור בידי המערך את כל שאר הנכסים הפיאודליים במדינה?

את הרכב האסיפה הבוחרת צריכה לקבוע מליאת הכנסת, ובבואנו לדון בכך כאן תציע סיעתי שמאה ועשרים חברי־הכנסת, על כל סיעותיה, מח"כ מנחם פרוש עד ח"כ מאיר ויל־נר, תמנה את הרבנות הראשית לישראל. כוי־לנו כפופים לה, כולנו נכחור בה.

במדינה שאין בה הפרדה בין הדת והמדינה, זהו הפתרון הסביר היחידי. ואם זה נשמע לכם כאבסורד, הרי האבסורד אינו בהצעה, אלא בעצם המצב השורר ביחסים בין המדינה והדת הממוסדת.

מלאכה שחורה במחשכים

אנו דורשים לבטל את הסעיפים הקובעים שסדרי הבחירה ייקבעו על־ידי השר „בתקנות", ולקבוע שהדבר ייעשה „בחוק מיוחד של הכנסת".

אנו נאלצים להעביר סמכויות רבות, שהעם מסרן בידי בית־המחוקקים, לידי השרים והבירוקרטיה. נראה שאין מנוס מכך בחברת המודרנית. זהו אחד המחירים שאנו משלמים עבור ההתערבות הגוברת והולכת של המדינה בכל תהליכי־החיים.

אולם אין הכנסת יכולה למסור בידי שר, עם או בלי אישור של ועדה, את החקיקה בעניין הנוגע ליסודות המישטר והסדר הציבורי.

זה מה שאנחנו נדרשים לעשות כאן.

אני מבין את אנשי המערך. הם יודעים שפה נעשה מעל, והם מעדיפים את ביצוע המעל בחדרי־חדרים, ולא באולם הגדול של מליאת הכנסת, לאור זרקורי הטלוויזיה והעי־תונות. מוטב להם ששר־הדתות יעשה את העבודה השחורה, כדי שיוכלו לבוא מחר אל הבוחר החילוני ולומר: ידנו לא היתה במעל. לא אנחנו אשמים. הוא אשם.

כל המישחק הצבוע הזה הוא לזרא. אם אתם מפקירים את כולנו לחסדי הראקציה הרבנית; אם אתם הוסכים את הרבי מלובאביץ', היושב באמריקה, לדיקטטור של ישראל; אם אתם מוסרים את חיינו האישיים כאחוזה פיאודלית לידי המסד"ל — עשו זאת בגלוי, לעיני הציבור, ואל תמצאו לכם פתח להתחמקות על־ידי מסירת הסמכות לשר־הדתות להתקין תקנות.

אתם נכנסים יותר ויותר עמוק לתוך מבוך של קנוניות מתחסדות. נכנסתם לתוכו ברגע שעשיתם שקר בנפשכם, וקבעתם שכמדינה זו, שנוסדה במחצית המאה העשרים, יקום מישי־טר של אי־הסדרה בין דת ומדינה, מישטר שעבר מן העולם התרבותי לפני 400 שנה. למענו של מכונית בת ימינו חיברתם כירכרה מימי הביניים, והנה אתם מתפלאים שכל כמה חודשים העסק מתפרק.

מצב זה הוא עלבון למדינה, עלבון לדת, עלבון לדמוקרטיה, עלבון לאמונה, עלבון למצפונו של האיש החילוני ועלבון למצפונו של האיש הדתי. איש אינו יוצא נשכר ממצב מביש זה. מלבד קומץ קטן של סוחרים בתשמישי קודש — ואותם הקונים את קולותיהם ותמיכתם, כדי לסחור בתשמישי חול.

הבדיוק בין קודש לחול, בין פוליטיקה ודת, בין מדינה ורבנות.

ברוח זו אנו הצענו את הסתייגויותינו, שבאו להקטין את הרעה. אך גם אילו נתקבלו כולן, היינו מצביעים נגד הצעת־החוק, נאמנים לדגל הפרדת הדת מן המדינה.

מיהו ספרדי?

ראש הממשלה או הממשלה כולה, מאחר שתקציבה מבטא את מגמותיה הקולקטיביות.

אין טעם להתווכח עם חראי. יש להתווכח עם הפרציפ המשתקף כי.

אין טעם להתווכח על התקציב. מוכרחים להתווכח על המדיניות שהתקציב בא לבצעה.

לפעמים תמה אני על הדמגוגיה הסוציאלית של סיעות הימין, הדוגלות במדיניות מלחמתית־סיפוחיסטית, ובאותה נשימה עצמה תובעות הן לשפר את השירותים הסוציא־ליים, וגם להוריד את המסים, וגם לתת לעובדים תנאים טובים יותר. הרי ברור שמי שדוגל בהחזקת ששתים, דוגל בתקציב ביטחון גדול ובגדל, ואין הוא יכול, בלי לעשות שקר בנפשו, לדרוש באותו זמן הן להקציב אמצעים למטרות אחרות, הן להוריד את המסים.

תקציב זה, כבוד הישוב־ראש, כל כולו מסתובב על הציר של תקציב הביטחון. נכון שתקציב הביטחון הוק־פא, ובמאבק־איתנים הצליח, כנראה, שר־האוצר להוריד כמה מיליונים מתקציב הביטחון.

אבל העובדה המכרעת, המזדקרת כמו צוק מתוך ים התקציב, היא שעדיין מקציבים אנו כ־25% מכל התוצר הלאומי לתקציב הביטחון.

אם נוסיף לתקציב הביטחון את כל הסכומים האחרים, שהם במהותם בטחוניים, ושלא היינו מקציבים אותם למטרות אלה לולא המצב הביטחוני, הרי האחוז של הו־צאת הביטחון בתוצר הלאומי יעלה בוודאי מעל ל־25%. התרגלנו כל כך למצב זה, עד שחדלנו מלהודעזע ממנו, למרות שאין לו אח ורע בעולם כולו.

פורסם מחקר אוניברסיטאי דני על אחוז תקציב הביטחון בתוצר הלאומי של עמים אחרים, והמיספרים מד־הימים למדי.

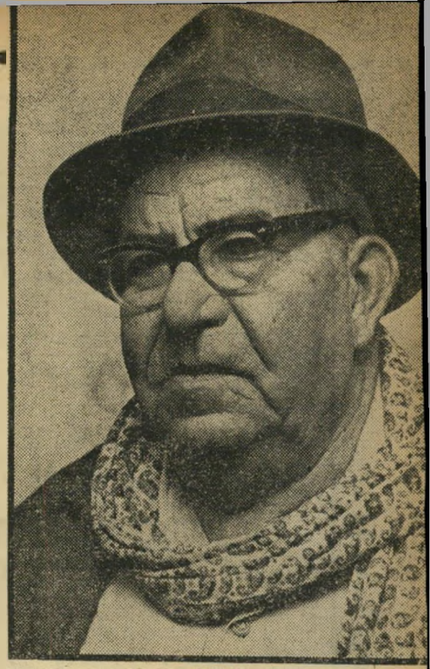
ישראל הזציאה באותה שנה — לפני שנה — כ־26.5% מכל התוצר הלאומי על תקציב הביטחון. בהשוואה לכך תקציבה ארצות־הברית — 7.8%.

אנו מקציבים אחוז הגדול כמעט פי ארבעה יותר מזה של ארצות־הברית — אך גם זה אינו מבטא את כל המציאות. אם ארצות־הברית, העצומה, העשירה, מקציבה אחוז אחד מהתוצר הלאומי לביטחון, אין זה דומה לאחוז אחד מהתוצר הלאומי של עם עני כשלנו. ולמרות זאת נחשבת ארצות־הברית, מבחינת הקורבן, למדינה המק־דישה חלק גדול ממשאביה להבטחת ביטחונה — לטילים בין־יבשתיים, למחקר גרעיני, לפצצות מימן ואטום, לחיל אוויר גדול, ועוד ועוד.

ברית־המועצות איננה מקדישה לביטחון יותר מ־11% מהתוצר הלאומי, ואפילו מצריים אינה מקדישה לביטחון 20% מהתוצר הלאומי.

ההוצאה לנפש לביטחון בישראל באותה שנה — 483 דולר. דהיינו — למעלה מ־2,000 לירות לנפש לשנה, שפי־רושו — 8000 לירות ומעלה למשפחה של 4 נפשות.

פירוש הדבר שכל משפחה בישראל שיימה עבור תקציב הביטחון בלבד בשנה שעברה כ־675 לירות יחודש. כאשר מדובר על סכו־מים כאלה, כמעט מגוחך לדבר על אספקטים אחרים של התקציב.

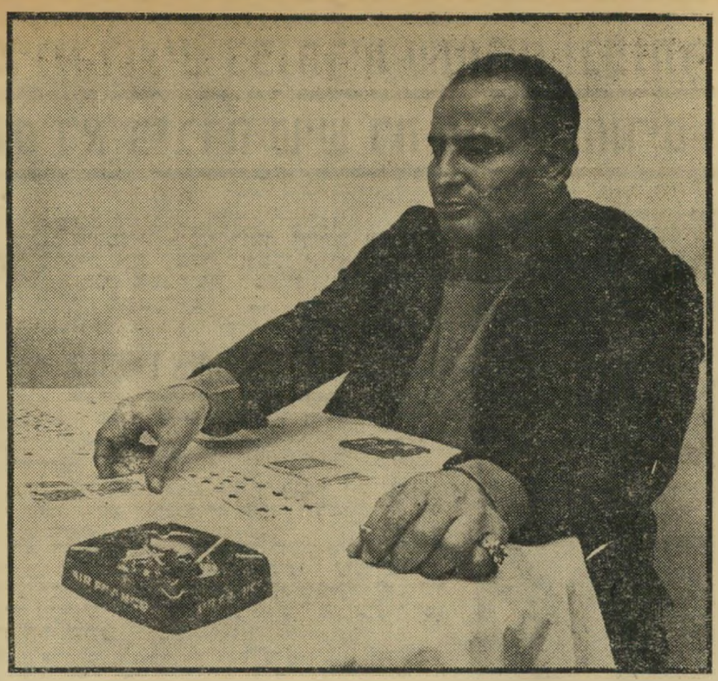

התליין

יצחק רגונס, סגן תליין בכלא עכו לשעבר. „את החבלים הייתי מביא חביתה אחרי השימוש. זה טוב לתלות כביסה."

ב רחוב שוהם עליכם, מול בניין אל־על, ישנו בית שמספרו 18. קשה להבחין בינו לבין שכניו ברחוב. בחזיתו

השבוע סגרה המישטרה את רוב מועדוני הקלפים של תל־אביב - והם ירדו למחתרת

על שלט מוברג אל הדלת: „הכניסה רק לחברים."

השעה מוקדמת עדיין. בתוך המועדון רק שמשון דנוך, יושב ומשחק טאץ' להנאתו. מולו נערה יפהפיה כבת 20. שקוּעה כולה במישחק. דנוך מציץ בה מפעם לפעם ומשליך את הקלף שבחר בתנופת שתי אצבעות מקצועית.

„איפה אני ואיפה פושעים"

ק ריינטים לא הגיעו עדיין ולבעל המועדון יש זמן לדבר. על מה ידבר דנוך בימים אלה אם לא על סגירתם של מועדוני ההימורים בעיר.

„סוגרים לי את המועדון. אומרים שיש אצלי ריכוז של פושעים. אצלי פושעים? הרגל שלהם לא דורכת במקום הזה. איפה אני ואיפה פושעים. שיבוא מישהו ויוכיח שאני עברתי בחיים שלי איזה עבירה. לא חשוב מה, הדבר הכי קטן. אם הוא מוכיח את זה אני נותן לו את האוטו החדש

שמשון המלך

האיש החזק של ממלכת מועדוני ההימורים של ישראל. „אם יקחו לנו את חרשיונות, נשחק במחתרת," הוא אומר, „ואז באמת יתחילו פושעים להשתלט על כל הענף."

ההלך האחרון

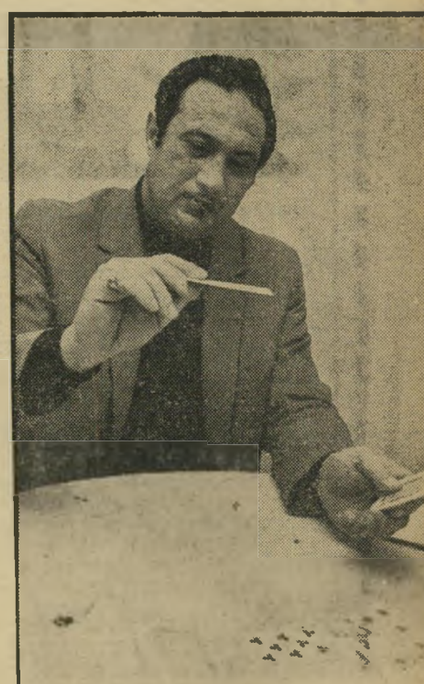

ארבעת הגדולים

זהו שולחן חידיים החזקות. חפסד או רווח של אלפי לירות תוך דקות. הוא מחזה שכיח בפינה זו של מועדון הקלפים. קצב, בעל־דוכן בשוק־הכרמל, סוחר ומוזג, יכולים לשבת כך משך שעות ולהפסיד אלפי לירות. על מרפסת ביתם אין הם יכולים לקבל תחושת „משחק עם דם" שבמועדון.

מרפסת עגולה כלואת זכוכית. מאחורי הזכוכית שני גברים ששפמם שחור ועיניהם קשות.

זוהי הכניסה למועדון ההימורים מספר אחד של תל־אביב. מועדונו של שמשון דנוך, המלך. אם תנסה ותיכנס לחצר הבית מספר 18, יקום מייד אחד הגברים היושׁבים וייעלם פנימה. ליד הכניסה הוא יופיע לעיניך שנית, ימדוד אותך היטב ויצביע

20,000 ל"י ביד

אברהם אנואר, קצב ובעל עדרים. „הכסף לא חסר, הנה בחבילה הזאת יש 20,000 ג'ובות," הוא שולף מכיסו ומציג אותם.

שלי שעומד בחוץ."

דנוך מדבר במהירות, בלהט, פניו מתקשחים והולכים. נראה כי מצב העניינים הנוכחי, בו מסרבת העירייה לחדש את רשיונו והמישטרה עומדת על סגירת המועדונים חסרי הרישיון, רחוק מלהיות לרוחו.

קלפים במקום גולות

„א ני לא נותן להיכנס כאן לאנשים מפוקפקים. אצלי משחקים. לא מתכננים שדידות או פריצות. מי שבא משחק. אני מקבל רק 5% מהרווח של המורווח. אוכל ושתייה על הבית. אז מה רע בזה?" נכנסים ארבעה. ממוצע של גיל העמידה.

מוכנים להזדהות? מוכנים להצטלם? „כן, למה לא! מה יש לנו להסתיר?" שלמה עליון בן 63, מוזג בבית הקפה נוגה. „אני משחק מגיל 10. אצלי זה מחלה. אני בא לפה כמו לחשיש. בלי זה אני לא יכול להיות. למה פה ולא בבית? תראה, פה אני פוגש ג'נטלמנים, אנשים עם אותו מחלה. ביחד אנחנו מסתדרים טוב מאוד."

אברהם אנואר בן 42, בעל אטליז, מונית ועדר־כבשים. „אצלי כסף לא משחק, אני משחק עם הכסף." להדגשת ההצהרה שולף בעל־הנכסים מכיס מקטורנו חבילת מאיות בעובי סטייק־אמריקאי, מנפנף בה לפה ולשם ומכריז, „20,000 ג'ובות יש כאן. אני, אם אני מפסיד, התשלום על המקום בקש־מני."

אברהם אף הוא החל לשחק בקלפים בגיל בו רוב בני־האדם משחקים עדיין בגולות. כשהתבגר נהג לבלות ימים שלמים בקאזינוס שבעיראק.

לא מפסיד ולא מרוויח

ל שארה מדיץ אינו מגביל את עצמו למשחקים בקרב המשפחה בלבד, הוא משיב: „להרוויח אצל הבני־משפחה שלי? מה מעניין בזה. אני מעדיף להרוויח לירה אצל איזה ג'נטלמן טוב פה בשולחן, משלעשות 100 מבן־משפחה. זה משחק זה, בשבת בלילה על המרפסת? זה טוב רק בשביל פולנים לא בשביל בנאדם שרוצה באמת להרבין משחק."

השלישי בחבורה שנכנסה, מנהם צוקרן

רודפי המזל

אחד משני עשרות מועדוני הקלפים הפזורים במרחב תל־אביב. ליד השולחנות ניתן למצוא זה ליד זה סוחרים כבדי־כיס ופועלים שכירי־יום. את כולם מאחד הטירוף העוניק: חימור.

בן 37. „אני לא שחקן גדול. רק רמי. התחלתי לבוא לפה לפני כמה שנים. קודם הייתי משחק רק בבית. אבל הילדים גדלו וזה לא טוב שילדים רואים דברים כאלה מההורים שלהם בבית. אני לא משחק על גדול ויודע תמיד מתי להפסיק, ככה שמספיד גדול אני לא. אבל מה, גם לא מרוויח."

מיישר עצמות שבורות

חרזן הנכנסים משולם מסעוד בן 51, בעל דוכן בשוק הכרמל. „אני וקלפים הולכים ביחד מגיל 15. פה אני משחק רק ארבע שנים. יש לי את השולחן שלי והטיפוסים שלי. אני לא אוהב החל־פות. אנחנו משחקים קבוע רמי־10. זה משחק של ג'נטלמנים. אין קונצים. אם הולך קלף אתה מרוויח, אם לא אז בפעם הבאה. המזל כמו בחורה: לא תרדוף אחריו, יבוא לבד, תרדוף, כמו לרוץ אחרי הצל. בבית אני לא אוהב לשחק. זה לא בריא. אין תענוג. אשה, ילדים, בלבול־מוח. כאן משהו אחר, למשחק יש דם, יש תענוג. אחרי יום שלם שאני רץ אחרי הפרנסה ומוציא את הכוחות שלי בשוק אני מוכרח לבוא לפה. זה מרגיע את העצבים ומיישר את העצמות השבורות. מה שלא יהיה, אני לא מפסיק לשחק קלפים."

עד כאן מועדונו ולקוחותיו של שמשון דנוך, המלך. מלבדו יש עוד רבים. ברחוב דיזנגוף 77, בקומה שנייה של בית, יש מועדון נוסף. **מנהל המועדון** מספר כי המקום נמצא בבעלותם של 5 שותפים. „מועדון קלפים זה עסק מסוכן," הוא מציין, „באים כל מיני טיפוסים שלא רוצים אותם. הם עושים מהומות למה שלא מכניסים אותם, ואנחנו צריכים לעשות את הסדר לבד. את המישטרה פוחדים לבקש כי יודעים מה יהיו התוצאות אם הפושעים האלה יידעו שקראנו למישטרה. אם אין לנו צרות אז יש פה איזה 30 קליינטים קבועים שבאים כמעט כל יום."

ישר מתא־הטייס למועדון

„כ שפוגרים את המקום זה הסוף שלי ושל כל השותפים. מה נעשה? אנחנו כולם מבוגרים כבר. נלך ללמוד מקצוע או שנצא לרחוב לחפש נדבות?"

ברחוב דיזנגוף יש מועדון נוסף: מועדון רימה הוא נקרא והוא שוכן בבית מספר 107 שברחוב. בעל המועדון בנימין הרמן נמצא במקצוע כבר 15 שנה. „המישטרה אמרה שתסגור לי את המועדון מפני העבר שלי ושל הלקוחות שלי. לי אין שום תיק. לא נעצרתי שום פעם. באתי לארץ בשנת 43 עם הצבא הפולני. הייתי בצבא הבריטי וגם בהגנה. הייתי בכל המלחמות והייתי חייל, אז למה המישטרה תלבשה עלי? מה אני יותר גרוע מאחרים?

„אני מחזיק פה ארבע אנשים בתור עוזרים. מה הם רוצים בעירייה שכולה יישארו בלי פרנסה? אצלי זה מועדון של בנות סביב סכומים שמנים גולשים תדיר לקרבות־אגרופים אלימים. „זה חבית חשני שלנו," מצהירים הדיירים הקבועים, „לא חשוב כמה שנריב, תמיד נחזור עוד פעם."

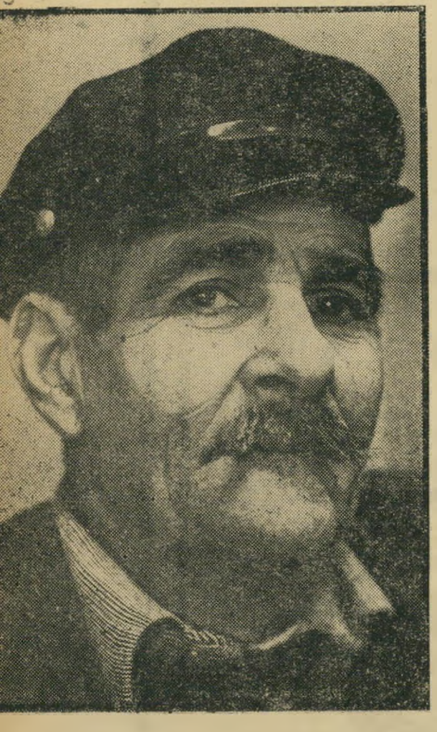
גיל לא משחק

יוסף כחן הזקן מעדיף הימורים סביב השש־בש. 83 שנותיו אינן גורעות מלהט הימוריו.

„שים כסף!"

„תראה קלפים!" שתי קריאות שגורות סביב שולחן זה. לא תמיד מתנהלים המישחקים על מי־מנוחות. מרי־

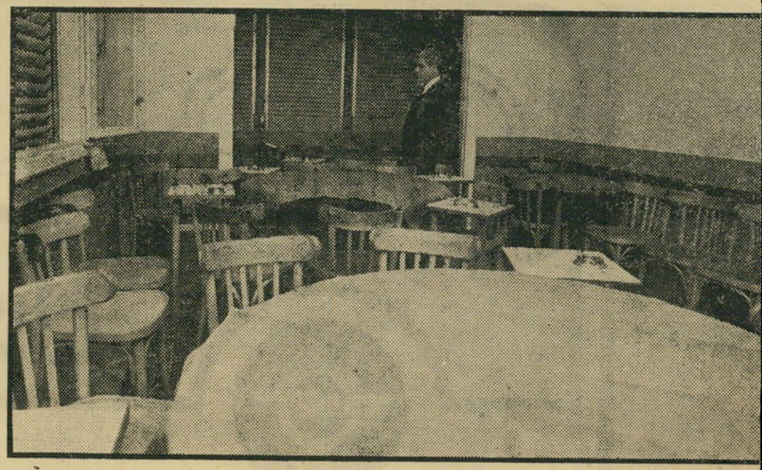

הימורים במחתרת

מ ועדון נוסף נמצא ברחוב רענן 12, על גבול תל־אביב—יפו. זהו מועדון של עמך. פועלים, פנסיונרים ובעלי בתי־מלאכה זעירים. אפילו פועל נקיון, יוסף מתן בן 55, נמצא בין לקוחות המועדון. „כשמתרגלים לשחק לא יכולים כבר ל־הפסיק," הוא אומר, „אני שם כל חודש 50 לירות בצד בשביל הקלפים. בבית לא יודעים. מה אפשר לעשות, צריך קצת פרטיות מן האשה. אחד הולך להפש פרט־יות אצל אשה אחרת. מי שיש לו שכל עוזב כל הנשים ובא אצל הקלפים.

„יסגרו, מתי יסגרו? אוי ובוי אם יסגרו פה. רק יסגרו אני הולך לעשות שביתה אצל גולדה. מה יש, אסור כבר לבן־אדם קצת פרטיות?"

יוסף מתן יכול כבר להגשים את איום השביתה. בסוף השבוע שעבר נסגרו רוב מועדוני הקלפים בתל־אביב בפעולה מתו־אמת של העיריה והמישטרה. בית־המשפט העירוני הוציא צו האוסר על הפעלת מועדוני־קלפים ללא רשיון. העירייה לא נתנה רשיונות משום שהמישטרה המליצה לא להעניקם, המישטרה סגרה את המוע־דונים משום שלא היו להם רשיונות ו־מהמרי תל־אביב ירדו למחתרת.

למחתרת הסגירה

מועדון שומם. שומר־סף בודד. כך נראים מועדוני הקלפים יום לאחר שהצוו לסגירתם תוצא. כל המהמרים ללא יוצא מן הכלל הכריזו כי ימשיכו לשחק על אף האיסור.

טעם החיים

יצחק בן אליהו, בן 71. „אי אפשר לשבת כל הזמן בבית," הוא מסביר את שהותו במועדון.

המשך להתנהג בדיוק כמו שהתחלת, ותזכה להערכה לה אתה מצפה. זכור שיש בעולם מקום ליותר מאדם מוצלח אחד ושחצלח־תם של אחרים אינה מזיקה לך כפי שאתה חושב. במישור חרומני־טי — תן לה לרוץ אחריך קצת, ואל תתן לה לרכב עליך. אם היא ממשיכה לאחר לפגישות — אל תחכה לה יותר מעשר דקות. זה יעזור ויגביר את אהבתה אליך, ואף תתחיל לכבד אותך.

* * *

הימים הקרובים יתנו לך אפשרות נדירה ל־התקדם מבחינה מיקצו־עית, חברתית וכספית גם יחד. ימי אמצע ה־שבוע יזמנו לך סיכויים רבים ליזום מיפנה חיו־בי גם במישור המשפח־תי, ואם תחמיץ את ה־הזדמנות, תעשה בכך עוול גדול לנפשות הק־רובות מאוד לליבך. היומיים האחרונים של השבוע צופנים סיכוי להתעוררות רומנטית מלהיבה, שתוצאותיה יורגשו.

* * *

כשאתה מצליח לחיות ערמומי או רע, תמחיר עלול לחיות גבוה מדי. תחושות תקינאה שלך עלולות לסבך אותך יותר ויותר. אתה נו־טה להתרגש מכל דבר קטן. רצוי שתלך לרו־פא פסיכולוג אם אינך יכול להתגבר על המשברים הגדולים. תאומה — נסי לחיות מודרנית, צאי בחברה מתאימה, ואם אינך מוצאת את בן־זוגך, זו לא בושה לחי־עזר בשדכן. חיכון לנסיעה ארוכה.

אתה עומד על סף הת־מוטטות. חכל באשמתך. מי אמר שאתה צריך לעבוד כל־כך קשה? האם מישהו מעריך את עבודתך? האם אתה מרוויח יותר? לא ולא. לכן, מתן מעט את עצ־מך. הקדש יותר תשו־מת־לב לבני משפח־תך ולאנשים הסובבים אותך. מהם יבוא לך האושר האמיתי. לך, בת סרטן, מצפה שבוע די שיגרתי בשמחים רבים. מומלץ ללבוש בגדים רועשים.

* * *

התפתחויות מהירות ונעימות למדי, העשו־יות לבוא עליך ברצף מהיר, מאמצע השבוע ועד סוף החודש, יע־מידו אותך בפני הכ־רעה חשובה שאין מנוס ממנה. בתדרגה תתגבש בך ההרגשה כי אינך עוד מה ש־היית לפני חצי שנה, וכי אתה עומד בפני פרשת דרכים. במי־דה רבה לא יהיה עליך לטרוח יותר מדי כדי לקבוע באיזה כיוון לפנות. מישהו ממקורביך כבר החליט במקומך.

* * *

הידידות החדשה שגי־לית תלך ותיפרח ל־משהו ניפלא. אף אם תרצי, לא תוכלי לקל־קל אותה. אתה, בן בתולה, התכונן לנסיעה ארוכה, היא תוסיף ל־אישיותך. ואם תרצה, גם לכיסך. קינאה של חבר לעבודה לא תצ־ליח לשבש את דרכך. סיכסוכיו ייכשלו והבוסים שלך יתנו דווקא לך את הג'וב עליו חלמת. חתול שחור עבר בין שניכם והיחסים ביניכם הת־קלקלו. שניכם מצטערים על כך, אך מתביישים להודות בכך. היה גבר והודה.

אם תפקח עין ותתבונן היטב באנשים ובאירועים הסובבים אותך, צפויים סיכויים לרומן נעים, או לקידום הקריירה והמעמד החב־רתי. משא־ומתן שהת־חלת בו לפני זמן מה, ושנראה לך בשלביו הראשונים כהרפתקה פזיזה, עשוי להתגלות השבוע כצעד נבון מאוד, מלהיב ומרתק. מה שחשוב עוד יותר — הוא יישא רווחים גדולים בעתיד. נסה לפתור כבר עכשיו את הבעייה המשפחתית המציקה לך.

* * *

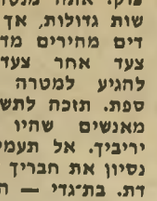

הביקורים המשפחתיים בהם תחיה מעו־רב יביאו עימם טירדה, אך לטווח ארוך יש־תלמו לך. נחג בסב־לנות וחקשב חיטב ל־מבוגרים ממך. אל תנ־סי לעמוד על שלך ולהתנות לו תנאים. אם תניחי לו להמשיך לרכב עליך, תגרמי לך סבל. אל תפחדי לחיות תקיפה, חוא לא יברח.

* * *

אין כל סכנה שיתעלמו ממך בעת שיחה, באשר ניחנת בכושר ביטוי אז, ובקולך יש גוון החלטי ובוטח. ב־פני קהל גדול אתה מבריק במיוחד, אך אתה נוטה לשכוח ש־לשיחה דרושים שניים, ואינך נותן לבן שיחתך אפשרות לבטא את עצ־מו. אתה גם נתון יותר מדי למצבי־רוח ואינך יודע להבחין בתגו־בותיו של בן־זוגך.

זו תקופת טובה לכישרון היצירה שלך. זו תקופת השראה אשר תגרום לך שי־פוק. אתה מנסה לע־שות גדולות, אך בצע־דים מחיירים מדי. לך צעד אחר צעד כדי להגיע למטרה הנכ־ספת. תזכה לתשבחות מאנשים שחיו פעם יריביך. אל תעמיד ב־נסיון את חבריך לעבו־דת. בת־גדי — המשי־כי בעלילות אהבותיך.

* * *

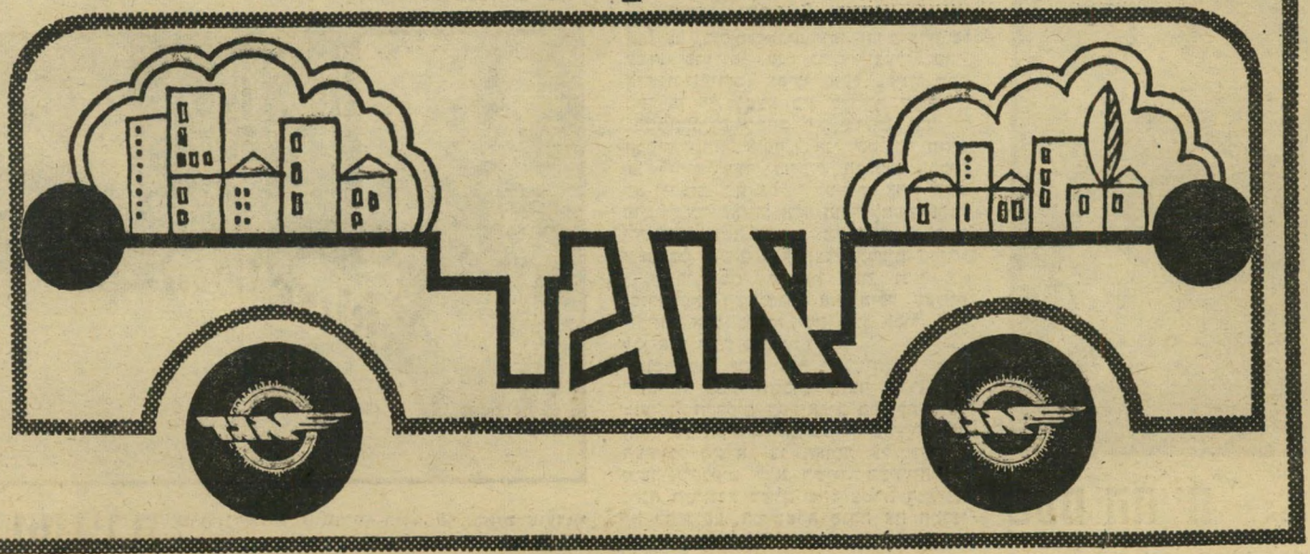
השבוע יעמוד בסימן של בילויים חב־רתיים, רכישת ידידים חדשים והידוק מחדש של קשרים ש־התרופפו זה מכבר. תח־ביב הקשור במלאכת־יד, והמשותף לך ול־רבים מבני חוגך החב־רתי, ינעיק עניין ותוכן לחייך ויוציא אותך מ־השיעבוד ממנו אתה סובל כבר זמן רב. בת־דלי הרפתקאה רומנ־נטית קצרה באופק.

* * *

מתנה בלתי־צפוייה מקרוב משפחה או מידיד קרוב. קבלי או־תה והחזירי לו כגמו־לו. לך, טלה, מצפה שבוע מלא חוויות. פעולה אותה אתה מתכנן כבר כמה חו־דשים, תתבצע השבוע לשביעות רצונך. סוף השבוע מתאים לנסי־עות ארוכות. זה גם יפיג תמתח שהצטבר.

הקו הבטוח בין שתי נקודות

היפהפיה הנרדמת

מגלה בשנתה את סודות אישיותה יותר מאשר בהקיץ

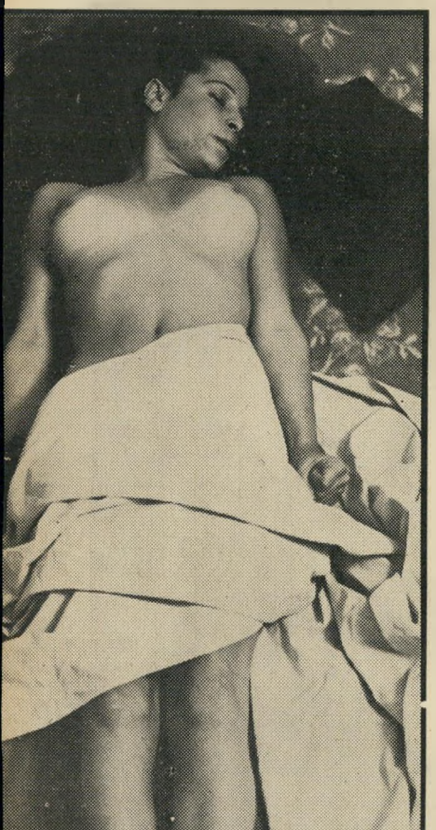

בודדה במיטתה, מבלה קצת העלמה, בטרם תתמסר לשינה, בהירהורים — על היום שחלף, על היום שיבוא, על גופה המקסים, על אהבה ופחדים. כל הירהוריה, היא בטוחה — הם סודותיה הפרטיים. היא אינה יודעת שתוך דקות מעטות, היא תגלה רבים מסודות אלה. שליטתה בגופה תאבד — והאני האמיתי שלה, משוחרר מפיקוח, יתבטא בצורת גופה.

פיהוק אחרון לפני השינה
ועלמת החן מתכוננת
ללכת לישון ולהתכנס
עמוק לתוך פרטיותה.
או כך נדמה לה בכל אופן.

אפשר לגלות בלילה. כלומר, תרתי משמע.

במקרים כאלה, לפחות, את יכולה להתנחם, אומרים תלמידיו של פרויד, שאינך מדכאה בהקיץ את אישיותך ה־אמיתית. ובימינו, גם זה משהו.

נפחדת

אם זו התנוחה האהובה עלייך — יש לך ים של פחדים בלב. בהחלט ל א מיחסי מין — אלא מקשרים, מלחצים ומאלף ואחת בעיות אחרות.

ספק אם סטלה עמרם, דוגמנית־העי־רום התל־אביבית המדגימה את תנו־חות־העירום בעמודים אלה, תיארה לעצ־מה אי־פעם שגיזרתה המקסימה תשמש נושא לשיעור בפסיכולוגיה. ספציפית — להדגמת עקרונות מתורתו של זיגמונד פרויד הזקן. אולם החיים מלאים הפתעות.

וסטלה, בת ה־18, שתמונות־העירום שלה פורסמו לראשונה לפני כחודש ימים (העולם הזה 1799), מצאה את עצמה ב־שירות המדע.

ומה שהמדע מנסה להגיד לך, באמ־צעות סטלה, הוא שדווקא כאשר את ישנה, וחושבת שפרטיות גדולה מזו לא יכולה להיות לך — דווקא אז את חשו־פה, תרתי משמע, לא פחות לעיתים מאשר בשעת טסט פסיכולוגי. תני לפסיכולוג להציץ בך מתחת לשמיכות — והוא יגלה רבות על אישיותך.

שכן דווקא כאשר את ישנה, את מסי־רה מעל עצמך את כל הכיסויים, מרשה לעצמך את הנוחיות המקסימלית של להיות א ת. ללא מסווה, ללא צורך בהע־מדת פנים. והרי ידוע לך שאת אוהבת לישון בדרך כלל באותה תנוחה. והתנו־חה — היא המביעה אומר.

* * *

ל הרגליים, את יכולה למשל להיות הטיפוס המעשי, החרוץ, השו־לטת במשרד או בבני־הבית ביד רמה. אפילו במיטה בהקיץ, את יכולה להמשיך בהתנהגות זו. אולם ברגע שאת נרדמת, ועין מקצועית מגלה שאת ישנה בתנוחה המתאימה — ניתן לראות מייד שאת הטי־פוס הרומנטי, למשל, החולמת על אביר שינהיג אותך, שיקיף אותך, שירומם אותך. את יכולה להיות עקרת־בית ממושמעת או פקידה נאמנה, ולא לדעת בעצמך שאת חובבת הרפתקאות בלבבך. אולם מה שלא מעיז תת־ההכרה שלך לגלות — מגלות רגלייך וידייך, כאשר את זונחת את ה־שליטה עליהם.

מובן שסודות המיטה שלך אינם חייבים להיות כמוסים דווקא. הם יכולים בהח־לט לבטא גם את התנהגותך ההכרתית. אם את הטיפוס המתחרה למשל, המו־דדת כל צעד רק במונחים של השוואה לשכנים או לידידות, אוי ואבוי לידידות כאלה — זה בהחלט יכול להתבטא גם בצורת ההשתרעות שלך. או אם את אחת מאלה שלא יכולות להניח לחתיך לעבור ברחוב בלי לשלוח עיניים — גם את זה

פריגידית

השכיבה המאופקת, המכווצת תוך הסתגרות מקסימלית של הגוף, מוכיחה על פחדך להיענות.

צנועה

זה מה שנדמה לך. אם אלופך יתפוש אותך
באחד הלילות בפוזה הזאת, לא יעזרו לך יותר שום הצגות.
התנוחה מוכיחה שאת נאבקת לשמור על צניעותך — נגד רצונך.

רודפת בצע

אם זה לא יבהיר לו בדיוק מה את רוצה ליום
השנה לנישואין, אז או שהתעוור או, שכדאי שתבדקי
את העניינים בינו לבין החברה הכי טובה שלך.

קדושה מעונה

קחי את זה בקלות. אז מה אם אמא אמרה
שילדות טובות לא עושות את זה?
היום, אפילו הקדושות עושות את זה.

מתחרה

למה לך לרוץ כל החיים, להשיג את
נירה ואת צילה ואת שוש? תשכבי ככה בשקט, ותראי
איך כל הגברים יבואו אלייך אחד אחרי השני.

הכניסי פסיכולוג למיטתך - ומייד יתגלו כל סודותייך

ביישנית

תשתחררי מהפוזה הזאת ומהר. כשתוציאי את האצבע מהפה ותורידי את הישבן מהעננים, תגלי שיש על פני האדמה הרבה גברים שמוכנים לתת לך יותר מאצבע כדי שתהיי מאושרת.

מחפשת

את מוצי תשמרי לך לשנות הסריגה והכורסה־המתנדנדת, הנכדים בטח יאהבו אותו. עד אז, לצידך שפע של מיטה פנוייה הזועקת ממש למילוי מסוג אחר.

רומנטית

הזהרי מתחליפים. למה לך לישון עם תמונות שלו, למה לך לחלום עליו מרחוק. התעוררי, ונסי את הגישה הישירה. תראי שתישני אחרי זה הרבה יותר טוב.

מהיום והלאה זכרי, אם כן: את עלולה להסגיר את עצמך לא רק ברחוב ובמסיבה כי אם (וב־עיקר) בהיותך במיטה.

התייחסי לתנוחה שאת נרדמת בה באותה תשומת־לב שאת מת־ייחסת למייק־אפ שלך. כמה קמ־טים לא מוסווים יסגירו רק מספר שנים נוספות. פוזה לא מתוכננת במיטה — וכל מאווייך, רצונותייך ושאיפותייך הכמוסים ביותר יתגלו בייד לכל המתבונן בך בשנתך.

לילה טוב.

הרפתקנית

מה שלא ברור זה מתי נשאר לך זמן גם להיכנס למיטה בשביל לישון קצת. השתדלי לא להיראות כל־כך מרוצה, מישהו עוד עלול לקנא...

מספר 1802 שנה 35 כ"ט אדר תשל"ב 15.3.1972 המחיר 2.00 ל"י

העולם הזה

7 הישראלים שהחזירו את פינקסי המילואים:

תופעה חולפת או מגיפה?

מרד מחזירי פינקס המילואים

מורד גיורא אופנהיימר

זהירות: סודותיך מתגלים בזמן שאת ישֵנה!